

Mendelova univerzita v Brně
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií
Ústav environmentalistiky a přírodních zdrojů

**Hodnocení cestovního ruchu
a rekreačního potenciálu
vybraného území CHKO Žďárské
vrchy**

Diplomová práce

Vedoucí práce:
Ing. Helena Lorencová, Ph.D.

Vypracovala:
Bc. Klára Václavková

Brno 2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Zpracovatelka: **Bc. Klára Václavková**

Studijní program: Regionální rozvoj

Obor: Socioekonomický a environmentální rozvoj regionů

Název tématu: **Hodnocení cestovního ruchu a rekreačního potenciálu vybraného území CHKO
Žďárské vrchy**

Rozsah práce: 60-70

Zásady pro vypracování:

1. V literárním přehledu se zaměřte na cestovní ruch, udržitelný cestovní ruch a rekreaci. Dále popište metodické možnosti hodnocení potenciálu cestovního ruchu.
2. Ve stručnosti popište charakteristiky zájmového území, významné složky rekreačního potenciálu a dle vybrané metodiky zhodnoťte potenciál cestovního ruchu.
3. Proveďte SWOT analýzu a na základě zjištěných informací navrhnete opatření k optimalizaci využití rekreačního potenciálu vybraného území.
4. Diplomová práce bude zpracována ve struktuře a rozsahu dle zásad pro zpracování závěrečných prací.

Struktura práce: abstrakt, úvod, cíl práce, přehled problematiky, popis zájmového území, metodika, výsledky, diskuse, závěr, seznam použité literatury, přílohy, seznamy.

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce paní Ing. Heleně Lorencové, Ph.D. za odborné vedení práce, cenné rady, připomínky, trpělivost a podporu při vytváření samotné práce. Děkuji také mé rodině za trpělivost a podporu, kterou mi poskytli.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Hodnocení cestovního ruchu a rekreačního potenciálu vybraného území CHKO Žďárské vrchy** vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 19. května 2017

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá hodnocením rekreačního potenciálu a potenciálu cestovního ruchu ve vybraném území chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy. Práce obsahuje literární rešerši na téma "Cestovní ruch", "Udržitelný cestovní ruch", "Rekreace" a "Metodiky hodnocení rekreačního potenciálu krajiny a potenciálu cestovního ruchu v České republice a v zahraničí". V praktické části práce je popsána charakteristika zájmového území, za které bylo zvoleno katastrální území Nového Města Na Moravě. Zájmové území je hodnoceno z hlediska potenciálu cestovního ruchu dle vybrané metodiky hodnocení potenciálu cestovního ruchu od Bíny (2002). Na závěr byla provedena SWOT analýza zájmového území a na základě zjištěných informací byla navržena opatření k optimalizaci využití rekreačního potenciálu vybraného území.

KLÍČOVÁ SLOVA

Cestovní ruch – udržitelný cestovní ruch – rekreace – metody hodnocení rekreačního potenciálu a potenciálu cestovního ruchu – Bína (2002) – Žďárské vrchy – Nové Město na Moravě.

ABSTRACT

This diploma thesis deals with the evaluation of recreational potential and potential of tourism in the selected area of the Protected Landscape Area Zdar Hills. Thesis includes a literary research on "Tourism", "Sustainable Tourism", "Recreation" and "Methodology of evaluation of the recreational potential of the landscape and the potential of tourism in the Czech Republic and abroad". The practical part of the thesis describes the characteristics of the area of interest for which the cadastral area of New Town in Moravia was chosen. The area of interest is evaluated from the point of view of tourism potential according to selected methodology of evaluation of tourism potential by Bina (2002). Finally, a SWOT analysis of the area of interest was carried out and on the basis of the information obtained, measures were proposed to optimize the recreational potential of the selected area.

KEYWORDS

Tourism – sustainable tourism – recreation – methods of evaluation of recreational potential and potential of tourism – Bina (2002) – Zdar Hills – New Town in Moravia.

OBSAH

1	ÚVOD	9
2	CÍL PRÁCE	10
3	PŘEHLED PROBLEMATIKY	11
3.1	Cestovní ruch	11
3.1.1	Definice cestovního ruchu	11
3.1.2	Význam cestovního ruchu	11
3.1.3	Vznik a vývoj cestovního ruchu	11
3.1.4	Členění cestovního ruchu	12
3.1.5	Předpoklady rozvoje cestovního ruchu	13
3.1.6	Potenciál cestovního ruchu	13
3.2	Udržitelný cestovní ruch	14
3.2.1	Definice udržitelného cestovního ruchu	14
3.2.2	Šetrné formy cestovního ruchu	14
3.2.3	Cestovní ruch v chráněných územích	15
3.2.4	Indikátory udržitelného rozvoje cestovního ruchu	17
3.3	Rekreace	17
3.3.1	Definice rekreace	17
3.3.2	Význam rekreace	17
3.3.3	Druhy rekreace	18
3.3.4	Rekreační potenciál území	18
3.4	Metodiky hodnocení rekreačního potenciálu krajiny a potenciálu cestovního ruchu 19	
3.4.1	Posouzení rekreačních předpokladů území metodou TERPLAN	19
3.4.2	Metodika hodnocení LANDEP	21
3.4.3	Metodika hodnocení rekreačního potenciálu kontaktních zón	22
3.4.4	Metodika krajinně – ekologického a rekreačního hodnocení potenciálu krajiny 22	
3.4.5	Rajonizace cestovního ruchu a rekreace v ČSSR	23
3.4.6	Metodická konstrukce hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny.24	
3.4.7	Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Vepřeka	26
3.4.8	Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Mariota	26
3.4.9	Hodnocení potenciálu krajiny dle Kopša	26
3.4.10	Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Novotné	27

3.4.11	Měření potenciálu cestovního ruchu dle Klapky, Novákové a Frantála ...	27
3.4.12	Návrh metodického postupu hodnocení rekreačního potenciálu krajiny dle Carbola a Schneidera	28
3.4.13	Metodika krajinného hodnocení cestovního ruchu dle Gunn	30
3.4.14	Metoda pro stanovení turistického potenciálu a využívání geomorfologických lokalit dle Pralonga	32
3.4.15	Hodnocení rekreačního potenciálu dle Boryka.....	33
3.4.16	Hodnocení turistického potenciálu dle Ciurea a Michalache	35
3.4.17	Posouzení potenciálu pro rekreaci ve volné přírodě v celé EU dle Paracchiniho et al.	35
4	ZÁJMOVÉ ÚZEMÍ ŘEŠENÉ PRÁCE	38
4.1	Výběr zájmového území	38
4.2	Charakteristika zájmového území	38
4.2.1	Základní informace.....	38
4.2.2	Historie	40
4.2.3	Přírodní poměry	42
4.2.4	Občanská a kulturní vybavenost.....	43
4.2.5	Sportovní vyžití	44
4.2.6	Kulturní atraktivity	47
4.2.7	Přírodní atraktivity.....	55
5	METODIKA	60
5.1	Postup řešení práce.....	60
5.2	Detailní charakteristika metodické konstrukce hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (2002).....	61
6	VÝSLEDKY	69
6.1	Hodnocení jednotlivých složek cestovního ruchu a jejich zařazení do intenzitních stupňů	69
6.2	Výsledná hodnota rekreačního potenciálu	73
7	SWOT ANALÝZA	74
8	NÁVRH OPATŘENÍ K OPTIMALIZACI VYUŽITÍ REKREAČNÍHO POTENCIÁLU VYBRANÉHO ÚZEMÍ	75
9	DISKUSE	77
10	ZÁVĚR	80
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	83

1 ÚVOD

Cestovní ruch zažívá v posledních letech mimořádný rozvoj a těší se velké oblibě nejen v České republice, ale na celém světě. Patří k nejrychleji se rozvíjejícím hospodářským odvětvím s výraznými socioekonomickými i environmentálními dopady. Cestovní ruch např. přispívá k podpoře zaměstnanosti, spoluvytváří hrubý domácí produkt, chrání kulturní a historické památky, ekonomicky i sociálně rozvíjí regiony a zvyšuje příjmy obecních rozpočtů. Je však třeba dbát na to, aby ekonomické zájmy nebyly v rozporu s ochranou přírodních hodnot území a nedocházelo tak k překračování jeho únosné kapacity a nevratným změnám. Význam cestovního ruchu a nutnost jeho udržitelného rozvoje se tak stává stále aktuálnějším tématem.

Diplomová práce se zabývá hodnocením rekreačního potenciálu a cestovního ruchu katastrálního území Nového Města na Moravě, které je tvořeno samotným městem a 9 přidruženými obcemi. Toto území je označováno za srdce Vysočiny a představuje oblíbenou turistickou destinaci zejména pro milovníky zimních sportů a fanoušky Světového poháru v biatlonu a horských kol, ale také četné turisty, cyklisty, in-line bruslaře či horolezce v letním období. Území se nachází v chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy, která patří k našim největším chráněným lokalitám a je rovněž pokládána za přírodovědně a krajinářsky nejhodnotnější část Českomoravské vrchoviny se spoustou turisticky zajímavých míst a řadou kulturních památek.

Nové Město na Moravě jsem si zvolila proto, že jej již třetím rokem pravidelně navštěvuji a po dokončení studií se do něj plánuji přestěhovat za svým přítelem. Město i jeho okolí na mě působí velice příjemným dojmem a myslím si, že má svým obyvatelům i návštěvníkům hodně co nabídnout. Avšak i v jeho případě lze narazit na jisté rezervy a problémy, s nimiž se území potýká a které omezují jeho rozvoj. Tyto nedostatky je třeba analyzovat a prostřednictvím účinných opatření se je snažit odstraňovat.

Teoretická část práce se bude věnovat vymezení základních pojmů, jako je cestovní ruch, udržitelný cestovní ruch a rekreace a dále zde budou popsány české i zahraniční metody hodnocení rekreačního potenciálu a potenciálu cestovního ruchu. Praktická část práce se zaměří na vymezení a podrobnou charakteristiku zájmového území, zhodnocení potenciálu cestovního ruchu území dle Bínovy metodiky z roku 2002, vytvoření SWOT analýzy a navržení opatření k optimalizaci využití rekreačního potenciálu vybraného území.

2 CÍL PRÁCE

Cílem diplomové práce je zhodnotit dle zvolené metodiky cestovní ruch a rekreační potenciál ve vybraném území CHKO Žďárské vrchy a navrhnout opatření k jejich zlepšení.

Díličními cíli jsou:

1. Definovat pojmy cestovní ruch, udržitelný cestovní ruch a rekreaci. Popsat metodické možnosti hodnocení potenciálu cestovního ruchu.
2. Popsat charakteristiky zájmového území, významné složky rekreačního potenciálu a dle vybrané metodiky zhodnotit potenciál cestovního ruchu v zájmovém území.
3. Provést SWOT analýzu a na základě zjištěných informací navrhnout opatření k optimalizaci využití rekreačního potenciálu vybraného území.

3 PŘEHLED PROBLEMATIKY

3.1 Cestovní ruch

3.1.1 Definice cestovního ruchu

Výraz cestovní ruch pochází z anglického slova „Tourism“ (Zelenka et al., 2013), který je základem také pro současné označení Tourismus v němčině a mnoha dalších jazycích a jehož původ nalezneme ve francouzském slově Tour, tedy cesta (Kotíková, 2013). Definic cestovního ruchu je celá řada. První moderní definici vytvořili Krapf a Hunziker (1941) in Ryglová et al. (2011), kteří cestovní ruch definovali „jako souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování nebo pohybu osob, přičemž místo pobytu není trvalým místem bydlení a zaměstnání“.

Za mezník při definování cestovního ruchu považujeme konferenci Světové organizace cestovního ruchu (WTO) v Ottawě v roce 1991 (Kotíková, 2013), která cestovní ruch definovala jako „činnost lidí spočívající v cestování a pobytu mimo místo jejich obvyklého pobytu do doby kratší jednoho uceleného roku za účelem využití volného času, obchodu a za jinými účely“ (Schneider et al., 2008).

3.1.2 Význam cestovního ruchu

Cestovní ruch lze označit za jeden z nejdynamičtějších společenských, ekonomických i environmentálních jevů. V průběhu posledních šedesáti let můžeme sledovat stále rostoucí diverzifikaci a rozmach cestovního ruchu, čímž se stává jedním z nejrychleji rostoucích ekonomických odvětví na světě. Stále více území investuje do cestovního ruchu, který považuje za možný hnací motor regionálního rozvoje a exportu. Jeho prostřednictvím se také snaží zvýšit zaměstnanost, především ve venkovských oblastech, zkvalitnit místní infrastrukturu i profesionálnější péči o kulturní i přírodní dědictví (UNWTO, 2013 in Pásková, 2014).

3.1.3 Vznik a vývoj cestovního ruchu

Cestovní ruch a cestování mají velice dlouhou historii a jsou spojeny s počátky lidstva. První výpravy se uskutečňovaly po souši i po vodě, následně také vzduchem a nakonec i vesmírným prostorem. Důvody těchto výprav byly obchodní (obchodní stezky), vojensko-politické (dobyvatelská válečná tažení), náboženské (misijní činnost), poznávací (přírodovědecké expedice), sportovní (překonání velehor) nebo i čistě prestižní (první člověk ve vesmíru, první přistání na Měsíci). Nejznámějšími postavami počátků cestování bezpochyby byli Marco Polo a Kryštof Kolumbus. Novodobý rozvoj

cestovního ruchu a jeho hromadné organizování je nezapomenutelně spjato se jménem Angličana Thomase Cooka, který dal základy první a dodnes fungující cestovní kanceláři a rozvoji moderního turismu, založeného na dopravních prostředcích a placené dovolené (Foret et al., 2013).

Hesková, (1999) a Kašpar (1987) in Ryglová et al. (2011) rozčlenili vývoj cestovního ruchu do čtyř etap: prvopočátky (5. století př. n. l. - 16. století); moderní cestovní ruch (17. - 19. století); novodobý cestovní ruch (po 1. světové válce do roku 1948 a období 1949 - 1989) a současné období (po roce 1990).

3.1.4 Členění cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu jsou vymezeny podle zaměření cestovního ruchu na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka cestovního ruchu (Konečný, 2013), přihlížíme zejména k motivům účasti na cestovním ruchu (Zelenka, Pásková, 2012 in Závodná, 2015). Mezi základní formy cestovního ruchu řadíme rekreační, kulturní, lázeňský, kongresový a veletržní cestovní ruch (Konečný, 2013).

Druhy cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu zachycují průběh a vlastní realizaci cestovního ruchu v závislosti na ekonomických, sociálních, geografických nebo jiných podmínkách, s přihlédnutím ke konečným efektům a účinkům (Zelenka, Pásková, 2012 in Závodná, 2015). Nejčastěji druhy určujeme podle následujících kritérií (Toušek, Kunc, Vystoupil et al., 2008 in Konečný, 2013):

- **Podle místa realizace** - domácí, zahraniční
- **Podle způsobu a organizace zabezpečení služeb** - neorganizovaný, organizovaný
- **Podle velikosti skupiny** - skupinový (hromadný), individuální
- **Podle délky účasti** - krátkodobý, dlouhodobý
- **Podle časového rytmu** - každodenní, víkendový, týdenní, dlouhodobější
- **Podle rozložení během roku** - sezónní (především letní, zimní), celoroční
- **Podle vlivu na životní a sociokulturní prostředí** - tvrdý (negativní, nešetrný), měkký (pozitivní, šetrný).

3.1.5 Předpoklady rozvoje cestovního ruchu

Plzáková a Studnička (2014) definují předpoklady cestovního ruchu jako "souhrn přírodních a antropogenních aspektů včetně jejich mimoúrovňových vazeb, které vytvářejí předpoklady pro realizaci cestovního ruchu". Mariot (1983) tyto předpoklady rozděluje na lokalizační, realizační a selektivní.

Lokalizační předpoklady

Lokalizační předpoklady představují příležitost určitého území k turismu, které je možné přeměnit ve zdroj určité ekonomické hodnoty (Konečný, 2013). Do velké míry předurčují, jaký druh cestovního ruchu se bude v území rozvíjet, pro který je území vhodné (Ryglová et al., 2011). Lokalizační předpoklady členíme na přírodní předpoklady a kulturně-historické předpoklady (Mariot, 1983; Zelenka, Pásková 2002 in Vystoupil et al., 2011).

Realizační předpoklady

Realizační podmínky vyjadřují spektrum činností a služeb, kterými je nezbytné existující lokalizační předpoklad doplnit, aby byl z hlediska cestovního ruchu funkční. Mezi tyto předpoklady cestovního ruchu můžeme zařadit zejména obecnou infrastrukturu, turistickou infrastrukturu, zábavná a sportovní zařízení a jiné turistické služby (Hall, Page, 2006 in Konečný, 2013).

Selektivní předpoklady

Selektivní předpoklady představují takové zdroje, předpoklady a impulsy, které uvádějí do chodu rekreační a turistické procesy (Konečný, 2013). Tato skupina předpokladů cestovního ruchu charakterizuje zejména vlivy na intenzitu účasti obyvatel na cestovním ruchu (Mariot, 1983). Toušek, Kunc a Vystoupil et al. (2008) in Konečný (2013) považuje za významné demografické, urbanizační, ekonomické, sociálně-kulturní a sociálně-politické faktory.

3.1.6 Potenciál cestovního ruchu

Potenciál cestovního ruchu (též potenciál rozvoje cestovního ruchu; angl. tourism development potential) je „souhrnnou hodnotou všech předpokladů cestovního ruchu, oceněných na základě bodovací škály, sníženou o zápornou hodnotu negativních faktorů rozvoje cestovního ruchu – zejména o špatný stav složek životního prostředí (kyselá deště, nízká kvalita vzduchu, znečištění moře, pláží aj.) a konfliktní land-use daného území“ (Vystoupil et al., 2011). Potenciál cestovního ruchu je principiálně

založený na rekreačním potenciálu krajiny, ale reflektuje také aktuálně preferované rekreační aktivity společnosti (Schneider et al., 2009).

3.2 Udržitelný cestovní ruch

Současný cestovní ruch ve světě i v České republice se vyznačuje určitými neudržitelnými trendy, mezi které řadíme:

- Zřetelný kvantitativní vzestup počtu domácích i zahraničních návštěvníků.
- Výrazný a zpravidla neregulovaný nárůst infrastruktury cestovního ruchu.
- Cestování na větší vzdálenosti a geografické rozpínání cestovního ruchu.
- Nárůst aktivit se značným environmentálním dopadem (off-road, sjezdové lyžování, autoturismus atd.) (Kostková, 2013).

Do budoucna je třeba očekávat, že se cestovní ruch bude nadále rozvíjet, čímž se budou prohlubovat i zmíněné trendy. Nadějí do budoucna je koncept udržitelného cestovního ruchu, který propojuje cestování s ochranou životního prostředí, cenných přírodních zdrojů a biologické rozmanitosti skrze rozumnou regulaci a ekonomické nástroje (Závodná, 2015).

3.2.1 Definice udržitelného cestovního ruchu

Udržitelný cestovní ruch definuje Kostková (2013) jako "cestovní ruch, který zabezpečuje zajištění současných potřeb účastníků cestovního ruchu, aniž by ohrozil možnosti uspokojení potřeb generací budoucích a přitom pomáhá rozvoji území. S přihlédnutím k šetrnému využívání přírodních a kulturních hodnot vede k dlouhodobé prosperitě dané oblasti". Podle Flekalové (2015) je pro udržitelný cestovní ruch charakteristická hlubší vazba na místní obyvatelstvo, respekt k přírodnímu prostředí, malé měřítko a vysoká specifická nabízeného produktu.

3.2.2 Šetrné formy cestovního ruchu

Venkovský cestovní ruch

Venkovská turistika představuje formu cestovního ruchu, jehož aktivity jsou bezprostředně spojeny s přírodou, krajinou a venkovským prostředím. Označuje se také názvem „zelená turistika“. Její zvláštnost lze spatřovat v decentralizaci ubytovacích zařízení, což umožňuje rozmělnit četnost turistů, a tak odstranit negativní dopady, které způsobuje „organizovaná turistika“ (tzv. masová turistika) (Schneider et al., 2009).

Nejvýznamnější formy venkovského CR

- **Agroturistika** - je charakteristická přímým vztahem k zemědělským pracím či farmám se zemědělskou funkcí.
- **Ekoagroturistika** - se specializuje na ekologicky hospodařící farmy produkující bio-produkty.
- **Ekoturistika** - se zaměřuje na poznávání přírody a orientuje se zejména na poznávání přírodních rezervací, NP, CHKO atp.
- **Cykloturistika** - je aktivní cestování zaměřené na poznávání přírodních a kulturněhistorických zajímavostí dané oblasti na kole, které je upravené (trekingové nebo horské kolo) (Houška, 2014).
- **Ostatní specifické formy**
 - Geoturistika - spočívá v poznávání geografických, geologických a geomorfologických atraktivit.
 - Hipoturistika - je jezdecká turistika zaměřená na cestování s využitím koně jako formy přepravy (Trávníček, Trojan, 2012).

3.2.3 Cestovní ruch v chráněných územích

Chráněná území, zejména ta velkoplošná, řadíme mezi nejvýznamnější rekreační prostory v České republice (Vystoupil et al., 2006; Vystoupil et al., 2011 in Navrátil et al., 2014). Spolu s některými historickými a kulturními památkami jsou pak výstavními skříněmi nabídky cestovního ruchu také pro zahraniční návštěvníky (Vágner, Perlín, 2010 in Navrátil et al., 2014).

Ve vztahu k cestovnímu ruchu prošla zvláště chráněná území v České republice rozdílně dlouhým a v závislosti na místních podmínkách také rozdílně probíhajícím a na různé aktivity cestovního ruchu a jeho infrastrukturu orientovaným vývojem. Některá zvláště chráněná území se již nachází na hranici nebo za hranicemi optimální intenzity rozvoje cestovního ruchu na podstatné části svého území (KRNAP, Český ráj), jiná rozvoj cestovního ruchu doposud příliš nepostihl (Blanský les), další usilovně řeší směřování rozvoje cestovního ruchu (Šumava). Kromě přírodních podmínek míru rozvoje cestovního ruchu ovlivňuje plno dalších faktorů: blízkost rozsáhlých sídelních aglomerací (např. Jizerské hory, Český kras), aktivity podnikatelů a kvalita dodávaných služeb, společnost destinačního managementu, geografická poloha, míra rozvoje dopravní infrastruktury, historický vývoj, známost území, přítomnost jedinečných atraktivit cestovního ruchu atd. (Zelenka et al., 2013).

Ve vztahu k cestovnímu ruchu v chráněných územích jsou nejdůležitějšími trendy rozvoj zájmu o rekreační, poznávací i „pocitový“ pobyt v přírodním prostředí a růst zájmu o činnosti spojené s přírodním prostředím. Předpokládá se, že nastane další výrazný nárůst počtu návštěvníků chráněných území. Jestliže nebude realizován propracovaný, plánovitý, na znalostech a rozsáhlé spolupráci řady aktérů cestovního ruchu založený management cestovního ruchu, bude tento růst spojen jak s dalším přetěžováním již v současné době přetížených chráněných území a především jejich určitých částí, tak i s tlakem na rozvoj aktivit, neslučitelných s ochranou přírody a krajiny (sjezdové tratě, velké rekreační a wellness komplexy aj.) (Zelenka et al., 2013).

Udržitelnost cestovního ruchu v chráněných územích, která vychází z obecných přístupů udržitelnosti cestovního ruchu se zdůrazněním významu ochrany přírody a krajiny, je podmíněna splněním několika hlavních a celé řady dalších významných podmínek, především plánovitého rozvoje aktivit managementu chráněného území, změny jeho přístupů k cestovnímu ruchu i přístupů k cestovnímu ruchu spousty dalších aktérů cestovního ruchu (Zelenka et al., 2013).

Management chráněného území by měl citlivě reagovat na místní podmínky území, historický vývoj a zvažovat vhodnou územní distribuci a míru rozvinutosti jednotlivých druhů a forem cestovního ruchu nejenom v chráněném území, ale ve spolupráci s dalšími aktéry cestovního ruchu (především místní komunitou, místní správou, společností destinačního managementu a i v jeho nejbližším okolí). Vzhledem k četným tlakům na ekonomický a sociální rozvoj regionu, z důvodů historického vývoje i geografických daností chráněného území není možné úplně vyloučit nebo striktně omezovat ani druhy cestovního ruchu, které mají vyšší environmentální dopady (např. sjezdové lyžování, mototurismus na již vybudovaných silnicích). Je ovšem možné je směřovat do okolí chráněného území nebo do vhodných zón chráněného území, vymezit jasná pravidla jejich provozování a kontrolovat naplňování těchto pravidel. Preventivní strategií proti rozvoji těchto forem cestovního ruchu v chráněném území by bylo rozvinout v tomto území šetrnější druhy a formy cestovního ruchu - ekoturismus, ekoagroturismus, geoturismus, pěší turistiku, vhodně regulovanou cykloturistiku aj. (Zelenka et al., 2013).

Základní vizí cestovního ruchu v chráněném území je rozvíjet zážitkově, výchovně, kulturně i ekonomicky prosperující cestovní ruch s minimálními environmentálními dopady ve vhodných zónách chráněného území a v jeho nejbližším

i vzdálenějším okolí tak, aby se stal důležitou součástí udržitelného rozvoje regionu, pozitivně ovlivňoval návštěvníky, byl založen na spolupráci celé řady aktérů, vycházejících z ochrany hodnot území jako ze základní priority, na neustále rozvíjených vědeckých poznatcích, na preventivních i operativních aktivitách managementu chráněného území a klíčových aktérů cestovního ruchu a na rozvoji znalostí a schopností místní komunity (Zelenka et al., 2013).

3.2.4 Indikátory udržitelného rozvoje cestovního ruchu

Pro potřeby měření dopadů a kvantifikace užitků cestovního ruchu na udržitelný rozvoj je nutné sledování předem vymezených ukazatelů (indikátorů), kterými můžeme hodnotit stav a vývoj v čase. Obecně lze indikátory udržitelného rozvoje dělit podle jeho pilířů na ekonomické, sociální a environmentální. Světová organizace cestovního ruchu dále stanovuje indikátory udržitelného cestovního ruchu s ohledem na jejich uplatnitelnost ve všech destinacích, nebo pouze ve specifických destinačních typech (Trávníček, Trojan, 2012).

3.3 Rekreace

3.3.1 Definice rekreace

Fojtík (2011) definuje rekreaci jako "aktivní proces obnovy, regenerace biologického, psychického i sociálního potenciálu člověka, uskutečňovaný ve volném čase, který přispívá k jeho odpočinku, oddechu i rozvoji". Pojem rekreace pochází z latinského slova creare (= tvořit, vyrábět) přidáním předpony re (= znovu). Tato složenina je výrazem pro obnovování, znovu vytváření něčeho, co už v jisté podobě existovalo, návrat do původního stavu, dosažení původní kvality (Jandová et al., 2014). Je však nutné rekreaci chápat rovněž ve smyslu dalšího rozvoje, tedy ne jako pouhé dosažení předešlého stavu, ale pokud možno také jako jeho zlepšení (Hodaň, Dohnal, 2008).

3.3.2 Význam rekreace

Sociologický a psychologický

- Primární – obnova duševních a fyzických sil člověka jako člena společnosti.
- Sekundární – skrze cestovní ruch nebo realizaci rekreačních aktivit:
 - rozvoj služeb
 - regionální rozvoj
 - účinek na krajinu, její obyvatelnost a životní prostředí obecně.

Environmentální

- Změna krajinné struktury, kvality a ekologické stability krajiny a jejich složek.
- Rozvoj infrastruktury – kladný i záporný vliv na krajinu.

Ekonomický

- Primární – zvýšení pracovní efektivity.
- Sekundární – rozvoj regionů vyvolaný rozvojem ekonomických aktivit.
- Rozvoj ekonomických činností – vývoj a realizace výrobků a služeb (Schneider et al., 2008).

3.3.3 Druhy rekreace

- **Podle množství času:** krátkodobá, střednědobá, dlouhodobá (Fojtík, 2011).
- **Podle místa:** příměstská, ve volné krajině, středisková, pobytová individuální (Schneider et al., 2008).
- **Podle stupně organizovanosti:** organizovaná, částečně organizovaná, neorganizovaná
- **Podle množství účastníků:** individuální, skupinová (Fojtík, 2011).
- **Podle povahy činností působících na člověka:** kulturně-umělecká, intelektuální, sociální, zájmová, pohybová (Hodaň, Dohnal 2005 in Fojtík, 2011).

3.3.4 Rekreační potenciál území

Flekalová (2015) definuje rekreační potenciál území jako „souhrn ekologických, vegetačních, kulturních a sociálních faktorů určujících maximální schopnosti působení území na rekreační aktivity člověka“. Podle Schneidera et al. (2009) rekreační potenciál území reprezentuje tzv. lokalizační podmínky cestovního ruchu. Umožňuje umístění a rozvoj aktivit cestovního ruchu v konkrétním území na základě jeho charakteristik. Rekreační potenciál území tvoří rekreační atraktivita území a rekreační infrastruktura. Rekreační atraktivita představuje souhrn rekreačně velice vhodných přírodních, historických, kulturních a sociálních podmínek území. Rekreační infrastrukturou rozumíme prvky umožňující rekreační využití území, tedy zpřístupnění, ubytovací a pohostinské kapacity, informační centra aj.

Intenzita využívání rekreačního potenciálu krajiny je omezoována únosností krajiny – rekreační kapacitou území. Ta je stanovena obecnými limity využití území a navíc dalšími sociologickými a kulturními aspekty, představovanými především dochovaným krajinným rázem nebo tradicemi (Schneider et al., 2009).

3.4 Metodiky hodnocení rekreačního potenciálu krajiny a potenciálu cestovního ruchu

3.4.1 Posouzení rekreačních předpokladů území metodou TERPLAN

Státní ústav pro územní plánování v Praze (Terplan) vymezil způsob hodnocení přírodních podmínek pro rekreaci, který jako základ pro hodnocení používá pravidelnou šachovnicovou síť, vytvořenou dělením listu mapy 1 : 50 000 na $8 \times 8 = 64$ čtverců o rozměrech 2,4 x 2,4 km. Celková výměra čtverců, která činí 576 ha, je považována za minimální akční rádius pěšího rekreaanta a tedy za plošnou jednotku pro určení vhodnosti krajiny pro rekreaci v přírodě (Sum et al., 1981 in Jurča, 1983).

Vzorec pro hodnocení přírodních předpokladů rekreace dle Jurči (1983):

$$r = (A+B+C+D) \times K$$

A - délka lesních okrajů - uvádí se v km

B - délka okrajů vodních ploch - uvádí se v km

B1 - u toků vyjádřených v mapě 1:50 000 plochou - **násobeno koeficientem 3,0**

B2 - u toků vyjádřených v mapě 1:50 000 linií - **násobeno koeficientem 1,5**

$$B = B1 + B2$$

C - výškové rozpětí - vyjadřuje se v hektametrech

D - struktura půdního fondu - vyjadřuje se v % zastoupení dílčích druhů

D1 - zastavěné plochy atd. - **násobeno koeficientem 0,0**

D2 - orná půda - **násobeno koeficientem 0,1**

D3 - trvalé drny atd. - **násobeno koeficientem 0,3**

D4 - lesy - **násobeno koeficientem 0,4**

D5 - vodní plochy - **násobeno koeficientem 1,0**

$$D = D1 + D2 + D3 + D4 + D5$$

K - klimatická hodnota – stanovuje se počtem pobytových dnů interpolací, celková roční hodnota se určí podle vzorce:

$$\frac{(L + Z)}{100}$$

v tomto vzorci $L = N_d$ (počet dnů v létě s teplotou nad 10°C)

$Z = N_d$ (počet dnů se zaručenou sněhovou pokrývkou pro lyžování)

(Jurča, 1983)

Čtverce s podobnou hodnotou byly sdruženy do osmi tříd následujících vhodností přírodních předpokladů pro rekreaci. Přírodní rekreační potenciál podle tříd Terplanu je uveden v příloze 1.

Metodu TERPLAN uvádí rovněž Schneider et al. (2009), který zájmové území taktéž rozděluje sítí čtverců o straně $a = 2,4$ km a výpočet provádí dle stejného výpočetního vzorce. Na rozdíl od Jurči (1983) však vymezuje odlišné dílčí koeficienty.

Vzorec pro hodnocení přírodních předpokladů rekreace dle Schneidera et al. (2009):

$$r=(A+B+C+D) \times K$$

Odlišné dílčí koeficienty jsou zvýrazněny podtržením.

A - celková délka okrajů lesa v km

B - délka okrajů vodních ploch a toků

B1 – okraje vodních ploch v km – **násobeno koeficientem 2,0**

B2 – okraje vodních toků v km – **bez násobícího koeficientu**

$$B = B1 + B2$$

C - výškové rozpětí území v přepočtu na jednotku plochy (varianty: na ha, km²)

D - struktura půdního fondu v %

D1 – zastavěná plocha a devastovaná území – **násobeno koeficientem 0**

D2 – orná půda – **násobeno koeficientem 0,1**

D3 – trvalé travní porosty, louky, pastviny, neobdělávané půdy, rašeliniště apod.
– **násobeno koeficientem 0,3**

D4 – lesy – **násobeno koeficientem 0,3**

D5 – vodní plochy – **násobeno koeficientem 1,0**

$$D = D1 + D2 + D3 + D4 + D5$$

K je koeficient

$$**K = L + Z**$$

L – koeficient počtu pobytových dnů v letní sezóně (průměrný počet dnů s teplotou vyšší než 10°C)

Z – koeficient počtu pobytových dnů v zimní sezóně (průměrný počet dnů se sněhovou pokrývkou vyšší než 40 cm)

Vyhodnocení rekreačního potenciálu se uskutečňuje rovněž podle přílohy 1. Výsledné číslo slouží ke srovnání dílčích oblastí - oblast s vyšším výsledným číslem má vyšší rekreační hodnotu (Schneider et al., 2009).

Nesmíme však zapomínat, že se v případě této metody jedná pouze o zhodnocení přírodních předpokladů rekreace. Další podstatné faktory (dostupnost, kulturně – historické atraktivita) mohou rekreační potenciál určitého území výrazně změnit (Flekalová, 2015).

3.4.2 Metodika hodnocení LANDEP

LANDEP (Landscape Ecological Planning) je mezinárodně uznávaná metodika krajinně ekologického plánování, kterou přijala Komise expertů Rady Evropy v dokumentech z Konference OSN o životním prostředí v Rio de Janeiro a která je zakotvena v Agendě 21 jako jedna z metod vhodných pro integrovanou ochranu přírodních zdrojů (Hrnčíárová, Izakovičová 1999 in Schneider, Lampartová, 2013).

Hlavní význam a také uznání metodiky LANDEP u nás a ve světě tkví v tom, že představuje systémově uspořádaný účelový komplex aplikovaných krajinně ekologických metod, jejichž cílem je návrh krajinně ekologické optimalizace, využití a ochrany krajiny (Ružička, 2000 in Kubinský, 2010). Věnuje se problematice hodnocení ekologické stability krajiny, ekologické únosnosti, krajinným potenciálem, přírodními zdroji, apod. (Schneider, Lampartová, 2013). Snaží se o co nejvhodnější rozmístění společenských činností v krajině a návrh následných opatření k zajištění fungování těchto činností v co největším souladu s krajinně ekologickými podmínkami. Tímto je naplňován princip ekologizace hospodaření v krajině - tj. kde a jak hospodařit podle ekologických principů (Ružička, 2000 in Kubinský, 2010).

Metodika se skládá z pěti stupňů výzkumu (Hradecký, Buzek, 2001 in Jareš 2007 in Schneider, Lampartová, 2013):

- **Krajinně ekologická analýza** - sběr vstupních informací o vlastnostech složek, prvků a jevů v krajině, a to abiotických, biotických a socioekonomických, které se popisují parametricky, popřípadě slovně a prostorově se zaznamenávají do mapových podkladů.
- **Krajinně ekologická syntéza** - tvorba, třídění a charakteristika homogenních prostorových areálů se zhruba stejnými vlastnostmi sledovaných ukazatelů (krajinně ekologickými vlastnostmi).
- **Krajinně ekologická interpretace** - účelem je prostřednictvím analytických a syntetických vlastností krajiny určit účelové (funkční) vlastnosti krajiny.
- **Krajinně ekologická evaluace** - stanovení vhodnosti využívání území na základě ukazatelů vlastností krajiny.

- **Krajinně ekologická propozice** - konečná fáze v řešení krajinně ekologického plánování, návrh optimálního funkčního dělení krajiny (tzn. optimální lokalizace lidských činností v krajině) (Hrnčíárová, 1999 in Hradecký, Buzek 2001 in Schneider, Lampartová, 2013).

3.4.3 Metodika hodnocení rekreačního potenciálu kontaktních zón

Tato metodika představuje souhrnný způsob hodnocení přírodního, antropogenního a estetického zázemí sídla s cílem stanovit potenciální plochy pro různé rekreační a sportovní aktivity. Překrytím sklonu a expozice reliéfu s funkčními prvky sekundární krajinné struktury (konkrétním využitím dílčích ploch) jsou identifikovány plochy pro potenciální rekreační aktivitu. Ty jsou následně hodnoceny z hlediska minimální plochy nezbytné pro umístění aktivity, přítomnosti komunikací a jiných objektů (např. skály pro horolezectví, muzea pro poznávací aktivity apod.) vhodných pro vybrané rekreační aktivity.

Hodnocení rekreačního potenciálu zkoumaného území pak provádíme podle množství potenciálně provozovatelných rekreačních aktivit, reliéfu, klimatické charakteristiky, přítomnosti přírodních faktorů a výtvorů, přítomnosti antropogenních faktorů (kulturně – historické objekty, vybavenost), vizuálně estetické hodnoty (Flekalová, 2015).

3.4.4 Metodika krajinně – ekologického a rekreačního hodnocení potenciálu krajiny

Jedná se o velice komplexní hodnocení rekreačního potenciálu krajiny vycházející z metodiky LANDEP. Na základě analýz primární, sekundární a terciární krajinné struktury a estetických vlastností krajiny jsou vytvářeny krajinně ekologické komplexy, ve kterých jsou dále vyhodnocovány pozitivní a stresové jevy. Pak lze pomocí aplikace rekreačních kritérií pro hodnocení typů krajinně ekologických komplexů určit vhodnost krajiny pro rekreační využívání a navrhnout umístění typů a forem rekreace a doporučit možná omezení rekreačního využívání krajiny. Rekreační potenciál je tvořen přírodním a kulturně historickým potenciálem. Vstupuje (s 50 % významností) do stanovení rekreační hodnoty území, která je dále ovlivněna dosažitelností, rekreační vybaveností a negativními faktory (Flekalová, 2015).

3.4.5 Rajonizace cestovního ruchu a rekreace v ČSSR

Vyhodnocuje vhodnost krajiny k rekreaci a souhrnně vymezuje podmínky pro rekreaci v celé ČR. Vznikla v šedesátých letech 20. století jako nástroj k řízení a usměrňování investičně-plánovací politiky ve prospěch rozvoje cestovního ruchu a rekreace (Jurča, 1983 in Flekalová, 2015). Byly komplexně zhodnoceny jednotlivé části ČR (přírodní podmínky, kulturně – historické atraktivity, vybavenost rekreačními zařízeními, doprava, negativní vlivy zhoršující rekreační využitelnost). Podle toho bylo území státu rozčleněno na území s převahou vlastností pro cestovní ruch a rekreaci nevhodných (hlavně nížiny s nevýraznou členitostí terénu a nízkou lesnatostí) a na území s převahou přírodních a jiných podmínek pro cestovní ruch a rekreaci vhodných. Vhodná území byla určena za oblasti cestovního ruchu. Do 1. (nejlepší) kategorie byly zařazeny: Západočeské lázně, KRNAP, Národní park Šumava, CHKO Jeseníky, CHKO Beskydy, Valašsko. Rajonizace byla aktualizována v letech 1980 – 81 (Uličný, 1983 in Flekalová, 2015).

Návrh **nové rajonizace cestovního ruchu ČR** vypracoval pro Ministerstvo pro místní rozvoj Vystoupil et al. (2007). Analytická část vychází z hodnocení přírodního a kulturně-historického potenciálu, turistické infrastruktury, návštěvnosti a ekonomického významu cestovního ruchu. Určitým mezičlánkem je analýza přístupů k organizaci a řízení cestovního ruchu. Navazující syntetická část studie dává důraz na formy (příp. druhy) cestovního ruchu a typologii středisek. Výstupy analýz a syntéz společně se základními krajinnými typy (horská krajina, venkovská krajina apod.) jsou podkladem pro sestavení vlastní rajonizace cestovního ruchu v ČR, a to na základě typově shodných (resp. specifických), plošných a bodových prvků cestovního ruchu (Flekalová, 2015).

Zjištěná územní specifika se odrážejí nejen v návrhu nové rajonizace, ale i v podrobném profilu jednotlivých krajů ČR. Součástí je také určení funkční a časové využitelnosti regionů a oblastí cestovního ruchu (hlavní a doplňkové funkce, zóny a střediska městského, horského a lázeňského cestovního ruchu, rekreace u vody, časová využitelnost) a hodnocení únosné kapacity regionů a oblastí cestovního ruchu (expertní stanovení směrných kapacit návštěvnosti navrhovaných oblastí a regionů cestovního ruchu). Detailnost hodnocení šla do úrovně obcí (Flekalová, 2015).

3.4.6 Metodická konstrukce hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny

První územní vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu bylo v Ústavu územního rozvoje provedeno v roce 2001. Potenciál byl vypracován pro každou obec ČR podle zastoupení některé ze stanovených 24 potenciálních složek cestovního ruchu (a rekreace), které byly bodově ohodnoceny jak podle vyvinutosti na území obce, tak podle jejich obecného významu (Bína, 2010).

V roce 2010 došlo k aktualizaci metodiky, která se na rozdíl od tehdejšího úkolu zaměřila na rozhodující aspekty ovlivňující rozvoj cestovního ruchu a rekreace v území. Pracovala s většími prostorovými jednotkami – správními obvody obcí s rozšířenou působností (ORP). Do hodnocení byly nyní také zahrnuty některé „vněsystemové“ faktory, především míra relativně snadné dostupnosti území individuální dopravou a rovněž obslužnost území veřejnou dopravou (Bína, 2010).

Aktualizace potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (2010)

Segmenty potenciálu cestovního ruchu můžeme seskupit do dvou jednotlivých potenciálů, kterými jsou:

- a) potenciál atraktivit cestovního ruchu,
- b) potenciál ploch a linií ovlivňujících cestovních ruch (Bína, 2010).

K bodu a): Atraktivity cestovního ruchu jsou reálným projevem cílů návštěvníků regionu. Patří mezi ně např. zámky, hrady, botanické zahrady, golfová hřiště, lázeňská místa aj., ale také přírodní pozoruhodnosti jako jeskyně, skalní města atd. Atraktivity bývají buď „bodové“ (např. zámek, botanická zahrada, jeskyně), nebo územně komplexnější (např. jádro historického města, lázeňské místo, skalní město) nebo mohou spočívat spíše než v konkrétních objektech v určitém věhlasu (např. obce s vinařským či pivovarským věhlasem) (Bína, 2010).

Převážnou část atraktivit rozlišujeme podle jejich významu pro cestovní ruch do dvou až tří významových stupňů (A, B resp. A, B, C). Základem významového rozlišení jsou za prvé konkrétně zjištělé parametry. Tento postup je uplatněn u historických městských a vesnických souborů (městské a vesnické památkové rezervace jsou začleněny do vyššího stupně než městské a vesnické památkové zóny) a u hradů, zámků, archeologických památek, sakrálních, technických, vojenských památek a pietních památníků – do nejvyššího stupně jsou začleněny objekty, které mají statut národní kulturní památky. Za druhé, je tam, kde podobná hierarchizace neexistuje, odhadnut obecný význam příslušného objektu pro cestovní ruch (Bína, 2010).

K bodu b): Potenciál ploch a linií ovlivňujících cestovních ruch se neupíná na konkrétní objekty, ale na širší územní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Vychází z předpokladu, že různé plochy mají odlišný obecný význam pro cestovní ruch. Nejnázornější je to v případě krajinných typů, které jsou velmi důležité pro přírodně orientovaný cestovní ruch a rekreaci – od nejhodnotnějšího horského typu po nejméně hodnotný nížinný bezlesý typ. Mezi plochy s obecně podporujícím vlivem na cestovní ruch řadíme také zóny v blízkosti sjezdů z dálnic a rychlostních silnic, jelikož zvyšují kvalitu dálkové dostupnosti území. Naopak mezi plochy s obecně omezujícím vlivem na cestovní ruch řadíme především areály hnědouhelných dolů a velké plochy průmyslu. V menší míře se takto projevují urbanizovaná území (Bína, 2010).

„Linie“ znázorňují délku významných silnic, železnic, břehů vodních nádrží vhodných ke koupání, úseků řek vhodných ke splouvání atd. Svědčí o podmínkách poměrně snadné dostupnosti území individuální i hromadnou dopravou resp. o možnostech vykonávání uvedených rekreačních aktivit u vody. Při hodnocení v podmínkách nestejně velkých obvodů ORP je vhodné délky těchto linií v ORP koeficientově vztahovat k rozloze příslušného ORP (Bína, 2010).

Každá plocha nebo linie má určitý obecný význam pro rozvoj cestovního ruchu. Některé plochy mají kladný (podporující) význam, jiné zase záporný (omezující) a jeden typ plochy je neutrální. Z linií mají všechny typy podporující význam (Bína, 2010).

Plochy národních parků a chráněných krajinných oblastí mají charakter přidáné hodnoty – nevycházejí primárně z charakteristik území, ale ze správního aktu, kterým je území přidělen „vyšší statut“ (Bína, 2010).

U každé plochy a linie je posuzováno příslušné územní zastoupení z rozlohy ORP – u ploch přímým podílem v %, u linií prostřednictvím koeficientu. Rámcové intervaly územního zastoupení ploch a linií v obvodech ORP zakládají intenzitní stupně ploch a linií, které jsou přímo nástroji pro sestavení tohoto druhého dílčího potenciálu cestovního ruchu za ORP (Bína, 2010).

Kvantifikace potenciálu cestovního ruchu

Na závěr přiřadíme bodové hodnoty skladebným prvkům potenciálu cestovního ruchu, tj. atraktivitám cestovního ruchu v jejich významových stupních a plochám a liniím v jejich intenzitních stupních (viz příloha 2 a 3) (Bína, 2010).

3.4.7 Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Vepřeka

Tato metodika detailněji rozšiřuje metodiku Bíny (2002). Hodnocení se realizuje na základě bodovacích tabulek, které jsou rozděleny na čtyři sekce: sportovně technická zařízení a trasy (15 bodovaných kritérií), přírodní atraktivita (12 bodovaných kritérií), obslužná zařízení a vybavenost (10 bodovaných kritérií) a architektonické a stavební atraktivita (9 bodovaných kritérií).

Ve všech čtyřech sekcích je současně diferencována letní a zimní sezóna. Hodnocení se uskutečňuje na mapách rozdělených sítí polygonů (nejmenší obdélník má obvykle rozměry 1,2 x 0,9 km, tzn. 1,08 km²).

Do hodnocení jsou vedle prvků zvyšujících využitelnost "čtverce", zařazeny také hodnoty snižující tuto využitelnost. Z těchto čtverců je poté zhotovena rastrová mozaika území.

Tato metodika se využívá jako přímý podklad pro vyhotovení územních plánů velkých územních celků (Vepřek, 2002 in Schneider et al., 2009).

3.4.8 Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Mariota

Mariot (1983) in Linderová (2013) zpracoval koncepci vycházející z funkčního hodnocení činitelů. Svou analýzu použil na území Slovenska. Východiskem jeho zkoumání je rozdělení předpokladů cestovního ruchu dle funkčně-chorologické metody (lokalizační, selektivní, realizační), která vyústila ve zhotovení teritoriálního modelu cestovního ruchu. Jeho práce zahrnovala tři etapy výzkumu, a to (1) inventarizaci, (2) analýzu a (3) syntézu. Inventarizace (Hrubešová, 2007 in Linderová, 2013) sloužila ke shromáždění všech nezbytných údajů týkajících se zkoumaného území. Ve druhé etapě detailněji rozpracoval dílčí komponenty předpokladů cestovního ruchu a přiřadil jim konkrétní stupeň typologie. Na základě vymezení těchto typů krajiny, mohly být stanoveny společné průniky dílčích typů krajiny a určily se hranice funkčního využití území. Výsledkem syntézy bylo zaznamenání těchto vybraných oblastí do map (Linderová, 2013).

3.4.9 Hodnocení potenciálu krajiny dle Kopša

Kopšo et al. (1992) rozlišuje dva přístupy k hodnocení potenciálu krajiny z hlediska cestovního ruchu – genetický a funkční. Genetický přístup respektuje původ dílčích podmínek cestovního ruchu. Tyto podmínky člení na přírodní, kulturně-historické a společenské. Přírodní podmínky představují fyzicko-geografické komponenty krajiny (reliéf, klima, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo). Kulturně-historické podmínky jsou

spjaty s historií a kulturou společnosti (stavební památky, lidová architektura, muzea a různé stále a pravidelně se opakující akce.). Mezi společenské podmínky patří všechny ostatní podmínky, vytvořené člověkem a týkající se jeho života (obyvatelstvo a sídla, výrobně-hospodářský charakter oblasti, komunikační síť, zařízení cestovního ruchu atd.).

Průkopníkem funkčního přístupu byl H. Poser (1939), který určil tři skupiny činitelů, ovlivňujících cestovní ruch, a to základní, podporující a brzdící. Základní činitele člení na přírodní (morfologické a klimatické) a demografické (struktura obyvatelstva v oblasti jejich trvalého pobytu). Mezi podporující činitele řadí například růst počtu obyvatel v zájmovém území, rozvoj zájmu o cestovní ruch, komunikační dostupnost území, propagaci, ekonomické a finanční předpoklady obyvatelstva zájmového území, psychologické aspekty, vyplývající ze vztahu domácího obyvatelstva k návštěvníkům. Brzdící činitele představují například negativní vlivy politických konfliktů, hospodářských krizí a klimaticky nepříznivé období (Kopšo et al., 1992).

3.4.10 Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Novotné

Novotná (2003) in Linderová (2013) se orientovala na hodnocení potenciálu lokalizačních a realizačních předpokladů prostřednictvím metody geografických informačních systémů (GIS), tzv. mapové algebry. Využitím průzkumu vymezila devět nejčastějších aktivit realizovaných na území Šumavy. Základem pro tuto metodu je využití digitálních mapových vrstev, které obsahují rovněž některá tematická data, např. lokality s turistickými atraktivitami. Využití GIS při regionálních výzkumech se v dnešní době stává samozřejmým standardem (Novotná, 2003). GIS umožňuje zhotovení kvalitních mapových dokumentací. Výhodou metody je využití pro hodnocení libovolného potenciálu krajiny či ke srovnání potenciálu různých zemí (Novotná, 2003 in Linderová, 2013). Geostatistické metody tak mohou velice dobře analyzovat regionální diferenciaci území (Novotná, 2003).

3.4.11 Měření potenciálu cestovního ruchu dle Klapky, Novákové a Frantála

Klapka, Nováková a Frantál (2008) provedli hodnocení kulturně-historického potenciálu v modelové oblasti Jihomoravského kraje. Zaměřili se tedy pouze na dílčí část celkového potenciálu cestovního ruchu v území.

Cílem autorů bylo sjednotit přístup k vymezení celkového potenciálu území pro realizaci cestovního ruchu tím, že přizpůsobí charakter metodiky vymezení kulturně-historického potenciálu území metodice hodnocení přírodního potenciálu území.

Přírodní potenciál cestovního ruchu se zpravidla hodnotí jako plošná charakteristika, kdy se v nejjednodušší variantě navzájem poměřují plochy vhodné pro rekreaci s plochami méně vhodnými či nevhodnými. Naopak kulturně-historický potenciál byl převážně hodnocen jako bodová charakteristika, která má ve sledovaném území rozdílné formy agregace i prostorového rozptýlu a vyjadřuje proto jenom potenciál zanedbatelné části zkoumaného území. Bodový charakter je určen formou tohoto jevu, kdy nositelem potenciálu jsou buď města, nebo spíše jejich centra, či dílčí památkové objekty. Autoři se tedy snažili převést bodové vyjádření kulturně-historického potenciálu do podoby plošného vyjádření, jako tomu je v případě přírodního potenciálu.

Přeměna bodového prostorového vzoru na plošné vyjádření je jednou z úloh uplatňovaných v rámci prostorové analýzy. Autoři si zvolili za metodu aplikaci geografického nebo též interakčního potenciálu, který využívá model prostorových interakcí. Na jeho základě pak zhodnotili kulturně-historický potenciál pro realizaci cestovního ruchu v území, kde se nevyskytují žádné bodové kulturně-historické atraktivity.

Autoři došli k závěru, že využití prostorových interakcí k hodnocení kulturně-historického potenciálu cestovního ruchu vymezením ploch atraktivních a méně atraktivních, tedy analogickou metodou k určení přírodního potenciálu cestovního ruchu, je možné. Výsledky této metody mohou být využity především k hodnocení situace v obvodech pověřených obecních úřadů i obvodech obcí s rozšířenou pravomocí. Možnosti využití na obecní úrovni budou muset být dále zkoumány.

3.4.12 Návrh metodického postupu hodnocení rekreačního potenciálu krajiny dle Carbola a Schneidera

Carbol a Schneider (2010) navrhli novou metodiku, kterou vytvořili na základě již známých metodických konstrukcí (Bína, Vepřek, TERPLAN). Do postupu stanovení ovšem zapojili aktuální poznatky a především členění na rekreační potenciál z hlediska místních obyvatel a z hlediska "přespolních" rekreačních. Metodika se tímto způsobem snaží důsledně rozlišit rekreační potenciál od potenciálu cestovního ruchu. I navzdory nezbytnému provoznímu zjednodušení metodického postupu bylo řešení navrženo v maximální možné míře komplexním způsobem. Podrobný postup je představen v diplomové práci Carbola (2010) i s příkladem řešení (utok.cz, 2008).

V první části nazvané: „Stanovení základních přírodních hodnot lokalizační složky rekreačního potenciálu“ se určí obecné, v delším časovém horizontu neovlivnitelné přírodní hodnoty a podmínky území, které předurčují tzv. lokalizační předpoklady území k rekreaci. Hlavním zdrojem inspirace pro vyhotovení této části metodiky byla metoda TERPLAN. Tato první část je rozdělena na tři okruhy hodnocení:

1. Hodnocení struktury půdního fondu katastrálního území s ohledem na typ krajinné struktury a nejdůležitějších negativně působících fragmentačních prvků.
2. Zohlednění výškového převýšení krajiny.
3. Hodnocení maximální možné délky pobytu v ideálních podmínkách na základě součtu počtu pobytových dnů v letní sezóně a počtu dnů v zimní sezóně (utok.cz, 2008).

Ve druhé části nazvané: „Podrobné hodnocení podle skupin tematické příbuznosti“ jsou hodnoceny specifické prvky krajiny a specifická zařízení, která participují významným způsobem na vytváření rekreačního potenciálu (respektive i potenciálu cestovního ruchu). Kritéria jsou rozdělena do 6 skupin, podle tematické příbuznosti:

1. Přírodní atraktivita
2. Sportovně technická zařízení
3. Obslužná zařízení a vybavenost
4. Architektonické a stavební atraktivita
5. Zařízení pro uspokojování potřeb rekreace (a cestovního ruchu)
6. Ostatní – v této skupině se nachází kritéria, která by nevytvořila větší samostatnou skupinu
7. Na závěr se hodnotí všechny předcházející tematické skupiny společně = celkové zhodnocení 2. části metodiky (utok.cz, 2008).

Ve třetí části je vypracována syntéza výsledků z první a druhé části. Tím je stanoven celkový kladný rekreační potenciál území.

Ve čtvrté části metodiky jsou posuzovány negativní vlivy a prvky území.

V páté části metodiky je posuzován rekreační potenciál území včetně zohlednění negativních vlivů a prvků v krajině.

V šesté, nadstavbové, části metodiky je posuzována vhodnost území pro dílčí druhy rekreačního využití na základě již zhodnocených kritérií z 1. a 2. části metodiky (utok.cz, 2008).

Podmínky pro použití metodiky jsou následující:

1. Základní jednotkou hodnocení je katastrální území dílčích obcí. Hodnocení je tak použitelné např. pro územní plánování.
2. Při hodnocení rekreačního potenciálu mikroregionů či větších měst a jejich přilehlého území lze vypočítat celkový potenciál jako aritmetický průměr z hodnocení samostatných katastrálních území a následně podle bodového hodnocení v tabulce 3b metodiky stanovit celkový potenciál území. Tímto se ovšem snižuje vypovídací schopnost výsledku a není pak patrné rozložení rekreačního potenciálu.
3. Pro zpracování hodnocení je nutné shromáždit všechny dostupné literární (nebo informace z internetu) údaje o území, a to zejména terénním průzkumem a shromážděním veškerých mapových podkladů.

Pro druhou část metodiky je vhodné dodržet následující:

4. Pro hodnocení (především podle 2. bodu metodiky) v případech, kdy nejde úplně jednoznačně zahrnout do určitého stupně hodnocení, je nezbytné, aby hodnotitel zdůvodnil svoje hodnocení fakty, která se shodují alespoň částečně s popisem situace pro zařazení do kladného stupně potenciálu.
5. Jestliže se v území nachází více prvků, které je možné zařadit do dvou či všech tří kladných stupňů potenciálu, vezme se v úvahu vždy vyšší stupeň (utok.cz, 2008).

3.4.13 Metodika krajinného hodnocení cestovního ruchu dle Gunn

Gunn (1979) popsala nový koncept pro hodnocení krajiny pro rozvoj cestovního ruchu a aplikovala jej na region tvořený 20 okresy na jihu centrálního Texasu. Tento koncept měl přislíbit pomoc regionům při posuzování jejich krajinného potenciálu. S takovou koncepcí měly mít regiony lepší pokyny pro rozvoj nebo ochranu zdrojů, ale také mohlo mnoho vývojářů zefektivnit rozhodování v místním měřítku.

Pro tyto účely byla krajina cestovního ruchu definována jako celkové fyzické a vizuální prostředí využívané všemi aktivitami cestovního ruchu, např. dopravou, službami, informacemi, řízením a všemi vývojovými činnostmi, které přitahují lidi a poskytují motivaci, stejně jako uspokojení z cestování (Gunn, 1979).

Tento koncept byl založen na následujícím pořadí předpokladů:

1. Rozvoj cestovního ruchu je nejčastěji podporován kvůli jeho ekonomickému dopadu, odvozenému od podniků poskytujících služby a vybavení.

2. Tyto podniky poskytující služby závisí na tocích turistů, kteří hledají zajímavosti, jako jsou parky, rekreační oblasti, komerční atrakce a události.
3. Atrakce jsou především fyzickým vývojem krajiny, které byly vybrány, navrhovány a řízeny různými odborníky, vlastníky a manažery.
4. Atrakce a mnoho dalšího důležitého vývoje cestovního ruchu závisí v různé míře na fyzických a programových faktorech.
5. Pokud jsou tyto faktory identifikovány, popsány a mapovány, může být vytvořeno lepší hodnocení budoucích politických rozhodnutí jak na regionální, tak na místní úrovni (Gunn, 1979).

Tento koncept přesahuje všeobecné přesvědčení, že celá země má stejný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, pokud je dostatečně silně podporován. Zatímco propagace je zásadní a dobře uplatňovaný faktor současného cestovního ruchu, je stejně důležité vědět, co má být rozvíjeno a propagováno a znát přístupnost a umístění hlavních servisních středisek. Země není homogenní. Některá území mají mnohem silnější faktory při podpoře potenciálu cestovního ruchu, než ostatní (Gunn, 1979).

Ze zkoumané řady turistických aktivit byly odvozeny některé fyzikální faktory a míra, do jaké jejich vývoj závisí na fyzikálních podmínkách. Zatímco turistické aktivity se liší, pro kulturu a pro dané časové období, můžou být typické a zobecněné (Gunn, 1979).

K nim musí být přidány programové faktory, jako jsou následující: (1) trhy, propagace; (2) informace, řízení; (3) socio-environmentální; (4), prováděcí prostředky (Gunn, 1979).

Dalším prvkem tohoto konceptu je uznání rozdílu mezi poznávacím (např. návštěva historických památek či atrakcí přírodních zdrojů) a destinačním (např. kongresová turistika, pobyt v rekreačních domech, kempování) cestovním ruchem. Rozvoj poznávacího cestovního ruchu nepotřebuje odolávat opakovanému užití stejnými uživateli. Pro destinační cestovní ruch, nicméně, rozvoj vyžaduje řadu aktivit v atrakcích, které se opakují a jsou více omezeny na lokalizované okolí (Gunn, 1979).

Přílohy 4 a 5 ukazují index daný každému fyzickému faktoru, založený na předpokladu, že tyto faktory nemají stejnou váhu při podpoře buď poznávacího, nebo destinačního vývoje cestovního ruchu. Tyto váhy byly vyvinuty skupinou expertů. Je zřejmé, že se jedná o subjektivní hodnocení, avšak založené na dokumentaci faktů o každém faktoru. Pro účely mapování byl každý index rozdělen do pěti úrovní

potenciální podpory ze "silného" ke "slabému". Výsledné množství hodnot pak může být použito při přípravě ručně kreslené mapy pro každý faktor (Gunn, 1979).

3.4.14 Metoda pro stanovení turistického potenciálu a využívání geomorfologických lokalit dle Pralong

Pralong (2005) představil metodu pro hodnocení turistických a využívaných hodnot geomorfologických lokalit v turistickém a rekreačním kontextu. Navrhl kritéria pro kvantifikaci a kvalifikaci jejich potenciálu, z hlediska scénických/estetických, vědeckých, kulturních/historických a sociálních/ekonomických hodnot a využití tohoto potenciálu z hlediska míry (prostorové a časové využití) a způsobu využívání. Bral v úvahu následující kritéria: paleogeografický zájem, reprezentativnost, přírodní vzácnost, integritu a ekologický zájem. Tato metoda byla založena na studiu geomorfologických lokalit (ledovcových, krasových a hydrografických) z oblastí Chamonix Mont-Blanc (Haute-Savoie, Francie) a Crans-Montana-Sierre (Valais, Švýcarsko).

Posouzení turistické hodnoty

Posouzení turistického významu zahrnuje čtyři hodnoty: scénickou, vědeckou, kulturní a ekonomickou. Přesná kritéria a specifické váhy bodování jsou definovány pro každou složku turistické hodnoty. Turistická hodnota je považována za průměr těchto čtyř různých hodnot, a je vyjádřena jako:

Vtour = (Vsce + Vsci + Vcult + Veco) / 4, kde Vtour je turistická hodnota, Vsce je scénická/estetická hodnota, Vsci je vědecká hodnota, Vcult je kulturní/historická hodnota a Veco je sociální/ekonomická hodnota.

Vsce = (Sce 1 + Sce 2 + Sce 3 + Sce 4 + Sce 5) / 5

Vsci = (Sci 1 + Sci 2 + 0,5 x Sci 3 + 0,5 x Sci 4 + Sci 5 + Sci 6) / 5

Vcult = (Cult 1 + 2 x Cult 2 + Cult 3 + Cult 4 + Cult 5) / 6

Veco = (Eco 1 + Eco 2 + Eco 3 + Eco 4 + Eco 5) / 5 (Pralong, 2005).

Jak je definováno M. Panizzou (1998) in Pralong (2005), scénická hodnota závisí především na velkolepém a vnitřním aspektu geomorfologického místa. Vědecká hodnota je založena na přirozené vzácnosti, didaktické exemplárnosti, paleogeografickém svědectví a ekologické hodnotě geomorfologického místa. Kulturní hodnota závisí na umělecké události nebo kulturní zvyklosti ve vztahu ke geomorfologickému místu, zatímco ekonomická hodnota je založena na použitelných

a funkčních vlastnostech geomorfologického místa (například v turistickém a rekreačním kontextu).

Posouzení využívání hodnoty

Posouzení využívání hodnoty zahrnuje dvě složky. Stejným způsobem, jako pro turistickou hodnotu, byly kritéria a stupnice bodového hodnocení definovány pro každou jednotlivou hodnotu využívání. V tomto smyslu je tato hodnota chápána z hlediska míry (souřadnice x) a způsobu (souřadnice y) využívání:

Vexpl = (Vdeg; V mod), kde Vdeg je míra využívání a Vmod způsob jejího využívání.

Vztah mezi těmito dvěma hodnotami může definovat tři druhy využívání (nízký, střední, vysoký), pokud jde o intenzitu.

Vdeg = (Deg 1 + Deg 2 + Deg 3 + Deg 4) / 4

Vmod = (Mod 1 + Mod 2 + Mod 3 + Mod 4) / 4 (Pralong, 2005).

Míra využívání uvažuje prostorové a časové využívání geomorfologického místa, zatímco způsob využívání bere v úvahu využívání čtyř jednotlivých turistických hodnot geomorfologického místa (Pralong, 2005).

Tato hodnotící metoda umožňuje na jedné straně srovnání turistické hodnoty různých míst a kategorií geomorfologických míst a na druhé straně jejich turistického potenciálu s jejich aktuálním použitím (Pralong, 2005).

3.4.15 Hodnocení rekreačního potenciálu dle Boryka

Boryk (2010) hodnotil rekreační potenciál Ternopilského regionu a problémy, které souvisejí s jeho použitím a rozvojem cestovního ruchu. Použil metodu SWOT-analýzy (viz příloha 6).

SWOT analýza je analýza, která umožňuje zobecnění silných a slabých stránek cestovního ruchu a příležitostí a hrozeb rozvoje cestovního ruchu. Pomocí SWOT analýzy je možné definovat jak základní strategii rozvoje cestovního ruchu, tak konkrétní směry stimulace rozvoje cestovního ruchu v Ternopilském regionu. Výsledkem provedení SWOT analýzy je stanovení strategických směrů (priorit) rozvoje cestovního ruchu (Boryk, 2010).

Podle vybraných priorit bylo možné provést úpravu rozvoje cestovního ruchu v Ternopilském regionu podle těchto typů:

- pro děti
- pro mladé lidi
- pro rodinu

- kulturně-poznávací
- ekologický
- venkovský
- kongresový (Boryk, 2010).

Pro realizaci daného strategického účelu pokládal Boryk (2010) za nutné provést další provozní úkoly:

1. Pomocí masmédií a vzdělávacích zařízení, poskytujících speciální výuku, neustále provádět opatření k vysvětlení důležitosti ochrany země, vody a přírodního prostředí obyvatelům regionu.
2. Definovat financování a zachování konkrétních přírodních památek a chráněných míst, která na území kraje organizují stálou ochranu a dohled.
3. Neustále realizovat opatření na ochranu řek, které protékají okresem.
4. Stimulovat opatření zaměřená na zachování zdrojů přírodních vod a zdrojů řek.
5. Rozvíjet perspektivní program uvádějící vybavení z prostředků na ochranu přírody v konkrétní ochranu přírodních objektů.
6. Pomáhat k zavedení a používání ekologicky čistých zdrojů energie.
7. Použít v průmyslu inovativní technologie a postupy, které umožňují snižování škodlivých látek na okolní přírodní prostředí.
8. Rozvíjet turistické programy historických míst navštěvovaných v Ternopilském regionu za účelem popularizace historického dědictví.
9. Iniciovat vývoj venkovského cestovního ruchu, napomáhat k rozvoji turistických služeb ve venkovském prostoru, a stimulovat provozování on-line konzultací v oblasti "zelené" turistiky.
10. Podpořit územní společenství k rozvoji moderní turistické základny.
11. Změna a modernizace infrastruktury, která bude napomáhat k rozvoji turistického potenciálu a atraktivity regionu.
12. Stálé hledání nových rozhodnutí v oblasti cestovního ruchu a rekreace.
13. Organizace efektivní komunikace s turisty kvůli stanovení chyb v celkové strategii rozvoje turistického potenciálu Ternopilského regionu.

3.4.16 Hodnocení turistického potenciálu dle Ciurea a Michalache

Ciurea a Michalache (2011) použili pro hodnocení potenciálu cestovního ruchu bodovací metodu zohledňující čtyři hodnotící kritéria s ohledem na přírodní potenciál, antropologický potenciál, specifickou infrastrukturu a technickou infrastrukturu cestovního ruchu. Metodika byla aplikována na povodí Oituz nacházející se na hranici mezi Moldavskem a Transylvánií. Kladla si za cíl zvýraznit silný turistický potenciál této zeměpisné oblasti na základě hodnotících kritérií.

V rámci hodnocení přírodního potenciálu byly vzaty v úvahu dvě složky - přírodní prostředí a přírodní léčivé faktory a bylo hodnoceno 5 prvků - reliéf, klima, hydrografie, hydrologie, flóra a fauna. Antropologický potenciál hodnotil 4 prvky - archeologické pozůstatky s historickým charakterem, místa uctívání, památníky národních hrdinů a prvky etnografie a folklóru. Hodnocení specifické infrastruktury cestovního ruchu se skládalo ze čtyř složek - ubytování, ošetrovny, areály pro lyžování a sáňkování a zábavní centra. Při hodnocení technické infrastruktury byly vzaty v úvahu tři prvky - dopravní, obecní a telekomunikační (Ciurea a Michalache, 2011).

Byla používána stupnice uzavřeného skóre 0 - 100 bodů, každé kritérium obdrželo počet bodů podle důležitosti cestovního ruchu. První dvě kritéria mohly obdržet maximálně po 25 bodech, třetí kritérium - infrastruktura cestovního ruchu - 20 bodů a poslední kritérium - technická infrastruktura - 30 bodů (Ciurea a Michalache, 2011).

Data byla zpracována a bylo vypočteno konečné skóre, které bylo integrováno do hodnotící stupnice složené ze čtyř úrovní: velmi vysoký potenciál: 75 - 100 bodů; vysoký potenciál: 51 - 75 bodů, průměrný potenciál: 26 - 50 bodů a nízký potenciál: 5 - 25 bodů. Nakonec byly identifikovány některé strategické linie ke zvýšení turistického potenciálu studované oblasti (Ciurea a Michalache, 2011).

3.4.17 Posouzení potenciálu pro rekreaci ve volné přírodě v celé EU dle Paracchiniho et al.

Paracchini et al. (2014) představuje metodiku pro zařazení rekreace do koncepčního rámce pro hodnocení ekosystémů celé EU, který spojuje stávající přístupy k řízení rekreace na úrovni jednotlivých zemí s behaviorálními údaji získanými z průzkumů a dat o distribuci populace.

Rekreace ve volné přírodě je řešena z hlediska ekosystémových služeb, proto byly do analýzy zahrnuty všechny typy ekosystémů, bez ohledu na intenzitu využití a změny vyvolané lidmi, včetně přírodních, polo-přírodních a intenzivněji řízených ekosystémů.

Všechny ekosystémy jsou považovány za potenciální poskytovatele rekreační služby, bez ohledu na jejich stav ochrany, i když rozsah poskytování se mění v závislosti na charakteristikách ekosystémů (Paracchini et al., 2014).

V případě rekreace ve volné přírodě charakterizují tok užitku tři hlavní složky:

- Ekosystémová funkce, která je v zásadě poskytována všemi ekosystémy, s intenzitou, která se pohybuje od "nízké" k "vysoké" ve vztahu k identifikovaným ekosystémovým vlastnostem.
- Dostupnost: aby došlo k toku ekosystémové služby, musí být lidé schopni se dostat do rekreačních center a je zapotřebí, aby infrastruktura učinila místa dostupnými.
- Potenciální poptávka a její prostorové rozložení (Paracchini et al., 2014).

Za účelem mapování rekreace ve volné krajině jako ekosystémové služby, je nutné znát hlavní rysy, které charakterizují chování lidí, když se rekreují. To se týká například typu preferovaných stanovišť, ujeté vzdálenosti a přítomnosti atraktivních prvků (např. stezky, věže na pozorování ptáků). Přehled některých společných rysů rekreačních preferencí v Evropě byl vypracován na základě analýzy tří průzkumů návštěvníků, a sice soupisu poptávky po finské národní rekreaci ve volné přírodě, dánského národního průzkumu domácností a národního terénního průzkumu rekreace a anglického sledování účasti průzkumem přírodního životního prostředí. Kromě toho byla prozkoumána celá řada dalších studií (Paracchini et al., 2014).

Metoda je založena na modelu Spektra rekreační příležitosti (ROS). Model ROS byl vyvinut ve Spojených státech k poskytování rámce pro:

- Stanovení cílů a úkolů managementu rekreace ve volné přírodě pro specifické oblasti řízení.
- Porovnání analýz dostupných rekreačních příležitostí.
- Monitorování výstupů z hlediska zavedených norem pro uspořádání zkušeností a příležitostí.
- Zajištění specifických cílů a standardů managementu pro projektové záměry (Paracchini et al., 2014).

Použitá metodika je organizována v následujících krocích:

1. Ekosystémová funkce (rekreační potenciál) je mapována prostřednictvím souhrnného indikátoru na základě poznatků z výzkumů a literatury.
2. Odlehlost/dostupnost je mapována přes zónování Evropy, založeném na stupních blízkosti vs. odlehlosti.
3. ROS se vypočítá jako křížové srovnání prvních dvou výsledků (Paracchini et al., 2014).

Analýza může být použita ke kvantifikaci dostupnosti potenciálu rekreace ve volné přírodě jako ekosystémové služby občanům EU, skrze profily země k popisu rozdílů v poskytování ekosystémových služeb na regionální úrovni, a může být použita jako vstup pro územně plánovací procesy (Paracchini et al., 2014).

4 ZÁJMOVÉ ÚZEMÍ ŘEŠENÉ PRÁCE

4.1 Výběr zájmového území

Za zájmové území předkládané práce bylo zvoleno území obcí nacházejících se v chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy, která byla vyhlášena v roce 1970 a řadí se mezi naše největší chráněná území. Je taktéž pokládána za přírodovědně a krajinářsky nejhodnotnější část Českomoravské vrchoviny se spoustou turisticky zajímavých míst a řadou kulturních památek. Zvolené území zahrnuje katastrální území Nového Města na Moravě, které je tvořeno samotným městem a 9 přidruženými obcemi - Hlíným, Jiříkovicemi, Maršovicemi, Pohledcem, Olešnou, Petrovicemi, Rokytňem, Slavkovicemi a Studnicemi.

4.2 Charakteristika zájmového území

4.2.1 Základní informace

Katastrální území Nového Města na Moravě se nachází v okrese Žďár nad Sázavou v kraji Vysočina, 10 km východně od Žďáru nad Sázavou, na jižním okraji Žďárských vrchů (novomestsko.cz, 2016). Obce zájmového území spadají do mikroregionu Novoměstsko. Území patří k významným kulturním, sportovním, hospodářským a turistickým centrům Žďárských vrchů (Svoboda, 2001).

K 1. 1. 2017 zde žilo 10 006 obyvatel (mistopisy.cz, 2017). Celková výměra činila k 31. 12. 2016 6 112,65 ha. Zemědělská půda zabírala 3 697,73 ha, z toho orná půda 2 651,12 ha, zahrady 123,13 ha, ovocné sady 6,27 ha a trvalé travní porosty 917,20 ha. Nezemědělská půda zaujímal 2 414,92 ha, z toho lesní pozemky 1 771,24 ha, vodní plochy 70,84 ha, zastavěné plochy a nádvoří 101,50 ha a ostatní plochy 471,34 ha (czso.cz, 2017).

Nové Město na Moravě se rozprostírá na mírném návrší nad soutokem řek Bobrůvky a Bezděčky (Svoboda, 2001) v nadmořské výšce 600 m n. m. (edpp.cz, 2017). Město má dobré jak vlakové, tak i autobusové spojení. Městem vede železniční trať Tišnov – Žďár nad Sázavou, na které je ve městě nádraží a zastávka. Dálkové autobusové linky propojují Nové Město na Moravě s Prahou, Brnem, Ostravou, Jihlavou a Blanskem (Svoboda, 2001). Nejdůležitější dopravní tepnou na území města je silnice I/19, která spojuje Nové Město na Moravě se Žďárem nad Sázavou a Bystřicí

nad Pernštejnem. Městem dále vedou silnice II/354, II/360 a II/385 (edpp.cz, 2017). Město se nachází 37 km od dálnice Praha-Brno (mistopisy.cz, 2017).

V současnosti je k Novému Městu na Moravě přidruženo 9 okolních obcí. V roce 1960 se k městu připojily obce Maršovice a Pohledec a v roce 1980 obce Hlinné, Jiříkovice, Olešná, Petrovice, Rokytno, Slavkovice a Studnice (Svoboda, 2001).

Hlinné se nachází 6 km jihozápadně od Nového Města na Moravě v nadmořské výšce 600 m n. m (nmnm.eu, 2017) v údolí Řečického potoka, který ji napříč protíná (mesto.nmnm.cz, 2016). V obci žije 180 obyvatel. Do obce se lze dopravit autobusem nebo autem (nmnm.eu, 2017).

Jiříkovice leží 6 km severozápadně od Nového Města na Moravě v nadmořské výšce 670 m n. m. V obci žije 230 obyvatel. Do obce je možné se dopravit autobusem a autem (nmnm.eu, 2017).

Maršovice se rozprostírají 3 km severně od Nového Města na Moravě v nadmořské výšce 660 m n. m. Obec má 251 obyvatel. Do obce je možné se dopravit autobusem či autem (nmnm.eu, 2017).

Olešná se rozkládá 5 km jihovýchodně od Nového Města na Moravě v nadmořské výšce 590 m n. m. V obci žije 242 obyvatel. Do obce se lze dopravit autobusem, vlakem a autem (nmnm.eu, 2017).

Petrovice leží 3 km jihozápadně od Nového Města na Moravě v nadmořské výšce 570 m n. m (nmnm.eu, 2017) na pravém břehu říčky Bobrůvky, zde nazývané Petrovický potok (Marková, 2009). V obci žije 214 obyvatel. Do obce je možné se dopravit autobusem nebo autem (nmnm.eu, 2017).

Pohledec je situován 3 km severovýchodně od Nového Města na Moravě v nadmořské výšce 650 m n. m. Žije zde 495 obyvatel. Do obce se lze dopravit autobusem a autem (nmnm.eu, 2017).

Rokytno se nachází 5 km severně od Nového Města na Moravě v nadmořské výšce 760 m n. m. Rokytno je společně s Vlachovicemi druhou nejvýše položenou obcí ve Žďárských vrších. Obec má 213 obyvatel. Do obce je možné se dopravit autobusem či autem (nmnm.eu, 2017).

Slavkovice jsou umístěny 5 km jihozápadně od Nového Města na Moravě v nadmořské výšce 580 m n. m. Žije v nich 440 obyvatel. Do obce se lze dopravit autobusem a autem (nmnm.eu, 2017).

Studnice se nacházejí 7 km severně od Nového Města na Moravě v nadmořské výšce 784 m n. m., čímž představují nejvýše položenou obci ve Žďárských vrších. Žije v nich 30 obyvatel. Do obce je možné se dopravit autobusem a autem (nmnm.eu, 2017).

4.2.2 Historie

Nové Město na Moravě bylo vybudováno ve druhé polovině 13. století Bočkem z Obřan v souvislosti se vznikajícím nedalekým cisterciáckým klášterem. Osada nejdříve nesla jméno Bočkov či Bočkonov, ale již v roce 1293 se začal uvádět název Nova civitas, tedy Nové Město. Největší rozmach město zažívalo na konci 16. století za Vratislava z Pernštejna, po kterém je pojmenováno taktéž největší novoměstské náměstí. Novodobé dějiny města jsou spojeny zejména s běžeckým lyžováním. První lyžaři se zde začali objevovat již na počátku 90. let 19. století. V roce 1934 zde vznikla tradice, dnes již světoznámého závodu, „Zlatá lyže“. Současný název Nové Město na Moravě byl zaveden v roce 1911 pro odlišení od ostatních Nových Měst (nmnm.eu, 2017).

Ve městě se narodilo mnoho významných osobností a umělců, které připomínají pamětní desky na jejich rodných domech. K nejslavnějším patří Jan Štursa, který byl jedním ze zakladatelů českého moderního sochařství. Nejznámějším Štursovým dílem je bronzová plastika Raněný, která stojí před umělcovým rodným domem. Velmi významnou osobností byl taktéž Štursův žák, sochař Vincenc Makovský, který se narodil v domě čp. 11. Z Nového Města pochází rovněž malíř a grafik Karel Němec, sochař Arnošt Košík, malíř Pavel Kopáček, sbormistr a pedagog Josef Veselka, ministr sociální péče a člen londýnské vlády za II. světové války Jaromír Nečas, antifašista Ivan Sekanina, československý legionář František Seidl, poručík ruských legií Antonín Beranovský a spisovatel a lékař Josef Svítíl-Jan Karník (nmnm.eu, 2017).

Na území dnešní obce Hlinné byl postaven pravděpodobně ve 14. století klášterní dvorec, tzv. grangie. Již v první polovině 15. století je dvorec popisován jako svobodný v majetku vladky Volimíra z Hlinného. V jeho okolí byla postupně založena obec Hlinné. Obec byla pojmenována podle hlinitého místa, na kterém vznikla. V Hlinném se narodil Karel Šimon, seržant Britského královského letectva, který zemřel při leteckém výcviku a Jan Mička, který byl šéchemikem United Biscuit Company of America (nmnm.eu, 2017).

Jířkovice byly založeny na panství, které náleželo hradu Lichtenburku (od 16. století zvaný Lichnice). Ten byl vybudován ve 13. století poblíž Ronova nad

Doubravou v Železných horách. V pozdější době byla obec darována žďárskému klášteru. Název obce byl odvozen od jména Jiřík. K obci náleží samota U Mrázků, ve které se narodil Josef Mrázek, učitel, redaktor a autor středoškolských učebnic (nmnm.eu, 2017).

Maršovice byly založeny na území pánů z Medlova, předků pánů z Pernštejna. Název obce je odvozen od osobního jména Mareš. První písemná zmínka o Maršovcích pochází z roku 1483 a souvisí s místní rychtou. V maršovské rychtě strávili část svého dětství sourozenci Kříčkovi: hudební skladatel Jaroslav, básník Petr a jejich sestra, spisovatelka Pavla. Maršovice také ovlivnily tvorbu spisovatele Josefa Věromíra Plevy (nmnm.eu, 2017).

První písemná zpráva o Olešné se objevuje v roce 1369. Název obce souvisí patrně s hojným výskytem olší v místě, kde byla obec vybudována. V Olešné se narodil Josef Vykutíl, který byl odborníkem a vysokoškolským pedagogem v oboru geodzie (nmnm.eu, 2017).

Petrovice vznikly na území novoměstského panství v době, kdy je vlastnili páni z Lipé. Petrovice byly tedy založeny pravděpodobně ve druhé polovině 14. století. Název obce byl odvozen od jména Petr. V Petrovicích se narodil politik a poslanec Josef Peňáz, jehož zásluhou byl v roce 1927 do obce zaveden elektrický proud (nmnm.eu, 2017).

Pohledec byl založen na přelomu 13. a 14. století na území pánů z Medlova, předků pozdějšího vlivného rodu pánů z Pernštejna. První písemná zmínka o obci se objevuje v roce 1348. K Pohledci náleží osada Bezděkov. V obci se narodil malíř a grafik Josef Jambor (nmnm.eu, 2017).

Rokytno bylo vybudováno patrně již ve druhé polovině 13. století na území pánů z Medlova, předků pozdějších pánů z Pernštejna. První osadníci pocházeli z Jižní Moravy a obec pojmenovali podle stejnojmenné obce u Moravského Krumlova, jejíž jméno bylo odvozeno od starobylého názvu pro druh vrby „rokyta“. K obci náleží samota Čáslav. V Rokytnu se narodil hudební skladatel Otakar Šín, spisovatel Josef Havlík a malíř Bohumil Šín. Na Rokytně také působil malíř Bohumil Puchýř (nmnm.eu, 2017).

Počátky Slavkovic jsou spjaty s hradem Lichtenburkem (od 16. století zvaný Lichnice), který byl vybudován ve 13. století nedaleko Ronova nad Doubravou v Železných horách. Obec vznikla na panství náležejícím k hradu. V pozdější době byla

darována žďárskému klášteru. Název Slavkovic je odvozen od jména Slávek. Do roku 1904 náležela k obci sousední osada Veselíčko. Ve slavkovické škole vyučoval spisovatel, překladatel a národní buditel Josef Koněrza. Koněrza vyučoval v místní škole typografa Methoda Kalába z Veselíčka a slavkovického rodáka, malíře Oldřicha Blažička. Ve Slavkovicích se narodil rovněž klavírista a varhaník Alois Rohlík a politik a senátor Karel Sáblík (nmmn.eu, 2017).

Studnice byly založeny v první polovině 14. století na území pánů z Medlova, předků pozdějších pánů z Pernštejna. První zmínky o obci pochází z roku 1348, kdy byla obec nazývána Čtyři Studně, od roku 1384 již byla označována Studnice. Obec byla pojmenována podle studní v místě jejího založení. Ke Studnicím náleží samota Studnické Paseky založená v roce 1729. Studnice byly v historii několikrát součástí obce Rokytno. V obci se narodil básník, překladatel a právník Jan Evangelista Nečas a lyžařský závodník a olympionik Cyril Musil (nmmn.eu, 2017).

4.2.3 Přírodní poměry

Zájmové území se rozkládá na Českomoravské vrchovině, na rozhraní geomorfologického celku Hornosvratecká vrchovina (podcelek Žďárské vrchy) na severu a Křižanovská vrchovina (podcelek Bítešská vrchovina) na jihu. Reliéf má povahu členité vrchoviny. Území leží v nadmořské výšce od 570 do 784 m n. m. Z geologického hlediska je území tvořeno převážně metamorfovanými horninami moldanubika (ortorulami a migmatity). V jižní části území se nalézají ostrovy hlubinných vyvřelin (granity a syenity). V severovýchodní části se na některých místech střídají pruhy pararul a amfibolitů. Na svazích v údolích vodních toků jsou situovány kvartérní svahoviny, na které v nivách toků navazují nivní sedimenty. Na relativně chudém geologickém podloží se vyvinuly zejména různé subtypy kambizemí, na které se v nižších polohách napojují pseudogleje a stagnogleje. V nivách vodních toků se nacházejí glejové půdy. Z klimatického hlediska se jedná o území s průměrnou roční teplotou 7 °C a průměrným ročním úhrnem srážek 730 - 799 mm (edpp.cz, 2017). Nové Město na Moravě a jeho okolí je vyhlášené svou krásnou přírodou a nevšedními pohledy na panorama Českomoravské vrchoviny (nmmn.eu, 2017).

4.2.4 Občanská a kulturní vybavenost

Nové Město na Moravě nabízí dobrou občanskou vybavenost. Ve městě se nachází pošta, nemocnice, poliklinika, léčebna dlouhodobě nemocných, ordinace praktických lékařů, ordinace zubních lékařů, oční optika, několik lékáren, Komerční banka, a. s., Česká pojišťovna, a. s., Česká spořitelna, a. s., mateřské školy, tři základní školy, základní umělecká škola Jana Štursy, gymnázium, vyšší odborná škola a jedno učiliště (mistopisy.cz, 2017), pošta, 2 benzínové čerpací stanice, několik směnár a cestovních kanceláří a další (Svoboda, 2001). Nachází se zde také obvodní oddělení policie České republiky, městská policie a sbor dobrovolných hasičů (risky.cz, 2006). V Hlinném, Jiříkovicích, Olešné, Pohledci, Rokytne a Slavkovicích taktéž působí sbor dobrovolných hasičů.

Ke kulturnímu využití slouží Novoměstská kulturní zařízení – kulturní dům, Horácké muzeum, několik knihoven, Horácká galerie a kino. Děti se mohou scházet v domě dětí a mládeže, Junákovi, několika sdruženích a dalších (mistopisy.cz, 2017). V Hlinném, Jiříkovicích a Olešné se nachází obecní knihovna a v Jiříkovicích, Petrovicích, Pohledci a Slavkovicích také kulturní dům.

Návštěvníkům Nového Města na Moravě je k dispozici několik ubytovacích kapacit, z nichž k nejvýznamnějším patří hotely SKI, ARTIS, Panský dům, Horní Dvůr, penzion Vrchovina, penzion U pasáčka a hotelový dům DUO. Ve městě se nachází také řada restaurací, vináren, cukráren, kaváren, motorest a poměrně vyhovující obchodní síť (mistopisy.cz, 2017). Nalezneme zde např. obchodní řetězce Billa, Penny market, Lidl, Coop, obchodní dům JK Market Plus s.r.o., drogerii Teta, textilní obchody PLEAS, a. s., Kik a další. V Hlinném, Maršovicích, Olešné, Petrovicích, Pohledci, Rokytne a Slavkovicích se nachází prodejna se smíšeným zbožím. Také v místních částech Nového Města na Moravě se nachází několik ubytovacích zařízení. V Hlinném se mohou turisté ubytovat v penzionu Apollo či chatkách Apollo. V Jiříkovicích se nachází chalupa U Popelků a ubytování u Kapličky. V Maršovicích nalezneme hotel Maršovská rychta a rodinnou restauraci a penzion Romantika. V Olešné se lze ubytovat v penzionu U dvojice a táborové základně Olešná. V Pohledci se mohou turisté ubytovat v apartmánu Pohledec. V Rokytne se nachází hotel Rokytne, penzion SPORT Rokytne, penzion u Martina, penzion U ztraceného mládí, penzion Čáslava, privat - Belatka a vejminek Slonkovna. Ve Studnicích je pro návštěvníky k dispozici penzion Studnice a turistická chata Studnice.

Z mnoha průmyslových podniků v Novém Městě na Moravě je nejvýznamnější Medin a.s., který vyrábí chirurgické nástroje a Sporten a.s., který navázal na místní tradici výroby lyží a je výrobcem nejrůznějších druhů lyží, které taktéž s úspěchem exportuje (Svoboda, 2001).

V každé obci zájmového území se nachází informační kiosky, které slouží k lepší informovanosti místních obyvatel i turistů. V Novém Městě na Moravě jsou informační kiosky lokalizovány v budově informačního centra, autobusového nádraží, hotelu Artis a v lyžařském areálu v budově Sportovního klubu lyžování. V Hlinném se informační kiosek nalézá na budově místní knihovny. V Jiříkovicích informační kiosek nalezneme na hasičské zbrojnici. V Maršovicích je informační kiosek situován na objektu prodejny. V Olešné se informační kiosek nachází na budově místní knihovny. V Petrovicích, v Pohledci a ve Slavkovicích se informační kiosek nalézá na budově kulturního domu. V Rokytne je informační kiosek lokalizován na budově hasičské zbrojnice. Ve Studnicích je informační kiosek situován na budově hasičského skladu v těsné blízkosti kapličky (nmnm.eu, 2017).

4.2.5 Sportovní vyžití

Ke sportovnímu vyžití lze v Novém Městě na Moravě využít např. městské veřejné koupaliště, městské lázně, několik hřišť, dva stadiony, bowling, minigolf atd. Ve městě funguje rovněž horolezecký klub a rybářský kroužek (mistopisy.cz, 2017).

Nové Město na Moravě se nachází na červené, zelené a žluté turistické značce (nmnm.eu, 2017) a je ideálním výchozím bodem turistických cest směřujících do nejvyšších a nejzajímavějších partií Žďárských vrchů (Svoboda, 2001). Jiříkovice se nalézají na modré a červené turistické značce. Maršovice jsou na žluté, modré a červené turistické značce. Olešná je umístěna na modré turistické značce. Petrovice a Rokytne leží na červené turistické značce a Studnice se rozkládají na žluté a zelené turistické značce (nmnm.eu, 2017). V zájmovém území jsou pro turisty vytvořeny také naučné stezky - Tři kříže, Obrázková cesta lesem Ochoza a Po stopách posledního vlka vysočiny.

Městské lázně v Novém městě na Moravě ve spolupráci s trenérem Petrem Hubáčkem vybudovaly pro turisty kondiční trasy, které můžou absolvovat bezprostředně před návštěvou lázní. Start nově vznikajících tras je navržen k Městským lázním tak, aby se mohli účastníci hned po absolvování všech tras zregenerovat při

masážích, koupelích, v saunovém světě, v bazénu, u baru apod. Trasy jsou vedeny částečně po turistických trasách v přírodě, s hlavním cílem ukázat krásy Nového Města a okolí (nmnm.eu, 2017).

V letním období Vysočina Aréna provozuje 5 okruhů v délce 1,1 - 2,25 km vhodných pro trénink na kolečkových lyžích, popř. in-line bruslích. Kvůli náročnému výškovému profilu a rychlým sjezdům jsou okruhy doporučeny pouze pro technicky zdatné lyžaře/bruslaře. Pro méně zkušené bruslaře/lyžaře je vhodnější využít 400 m dlouhý ovál přímo na stadionu Vysočina Arény (mistopisy.cz, 2017).

Mírně zvlněná krajina s řadou atraktivních kulturních a přírodních cílů a čisté přírodní prostředí Novoměstska poskytují velice dobré podmínky pro provozování cykloturistiky. Nalezneme zde 160 km značených cyklotras, které navazují jak na současné silniční síť s asfaltovým povrchem, tak na místní komunikace, které prochází málo frekventovanou a malebnou krajinou Žďárských vrchů. Přímo Novým Městem na Moravě vede dálková cyklotrasa č. 19 (souběžně se silnicí I/19) a cyklotrasa č. 103 směřující po silnici III/35314 na severozápad na Tři Studně (mistopisy.cz, 2017). Na trasách mohou cyklisté využít ubytovacích a stravovacích zařízení, která jsou certifikována značkou „Cyklisté vítáni“, a proto je Novoměstsko oblastí, kde jsou cyklisté skutečně vítáni (nmnm.eu, 2017).

V září roku 2014 byly veřejnosti zpřístupněny v lese Ochoza specializované trasy pro horská kola - singletracky. Nalezneme zde trasy různých obtížností - technicky nenáročné, zábavné a bezpečné stezky pro děti či stezky pro handicapované, které jsou sjízdné na kolečkovém křesle. Zároveň se zde nachází i velice obtížné stezky pro zkušené bikery. Každoročně se v Novém Městě na Moravě koná Světový pohár horských kol. Síť singletracků byla vytvořena podle celosvětově uznávané metodiky Trail Solutions Mezinárodní mountainbikové asociace (IMBA). Před hotelem SKI je umístěna mapa všech tras a rozcestník (mistopisy.cz, 2017).

V roce 2016 se v areálu Vysočina Arény v Novém Městě na Moravě uskutečnilo Mistrovství Evropy v canicrossu, bikejöringu a scooterjöringu, které se v České republice konalo po 8 letech (ecf2016-annamaet.com, 2016).

V obci Jiřkovice se každoročně pořádá běžecký závod Jiřkovice RUN, cyklistický závod BikeCup a v zimě lyžařské párkové závody (jirikovice.nmnm.cz, 2017). Lyžařské párkové závody mají svoji tradici i v ostatních obcích Nového Města na Moravě. V Rokytnu funguje fotbalový klub FC Rokytno (fotbalrokytno.estranky.cz, 2016).

V Novém Městě na Moravě má svoji dlouholetou tradici fotbalový klub SFK Vrchovina (sfk-vrchovina.webnode.cz, 2014).

Díky poměrně vysoké poloze, dobrým sněhovým podmínkám a zajímavým terénům jsou v Novém Městě na Moravě příznivé podmínky pro běžecký lyžařský sport, který tady má dlouholetou tradici a již i světové jméno. Již v roce 1895 v Novém Městě fungoval Bruslařský klub, předchůdce dnešního Sportovního klubu lyžování, který je ústředním organizátorem každoročního běžeckého závodu „Zlatá lyže českomoravské vysočiny“. Tento závod se zde pořádá již od roku 1934 a od roku 1981 se stává součástí Světového poháru v běhu na lyžích. Spousta odchovanců novoměstského Sportovního klubu reprezentovala Českou republiku na mistrovstvích světa a zimních olympijských hrách (Svoboda, 2001).

Centrem lyžařského dění je areál Vysočina Arény u hotelu SKI, který byl vybudován při lese Ochoza v roce 1972. V lese Ochoza jsou vystavěny světově uznávané lyžařské závodní tratě. Poblíž hotelu SKI se nachází sjezdovka Harusův kopec a v okolí Nového Města několik lyžařských můstků (Svoboda, 2001).

Sjezdovka na Harusově kopci je dlouhá 550 metrů, čímž patří k nejdelším na Vysočině a její převýšení činí 110 metrů. Horní stanice je umístěna v 734 metrech nadmořské výšky. Svah je obsluhován lanovou dráhou Leitner S2 v délce 490 metrů, která za hodinu přepraví až 1 400 lidí. Kopec je zasněžován po celou sezónu moderními sněžnými děly a upravován rolbou Kässbohrer PB 300. Svah je po celé délce osvětlen, takže je možné i večerní lyžování. Děti mohou využít i lanového vleku, u kterého se nachází také lyžařská škola. Lano je dlouhé 30 metrů a je umístěno hned pod nástupní stanicí sedačky (skiharusak.cz, 2017).

V blízkosti Vysočina Arény pod Harusovým kopcem si město již druhým rokem staví zásobník se zhruba 45000 kubíky technického sněhu pro případ nedostatku sněhu v době konání Světového poháru v běhu na lyžích. Zásobník se překrývá sedmdesáticentimetrovou izolační vrstvou dřevní štěpky. Kolem 30 % sněhu v zásobníku v průběhu letních měsíců roztaje. Drenáže odvádějí vodu do potoka, který vede do Černého rybníka. V obdobích sucha zásobník sekundárně slouží jako retenční nádrž s regulovaným odtokem (zdarsky.denik.cz, 2017).

4.2.6 Kulturní atraktivita

Zachovalé historické jádro Nového Města na Moravě, obohacené sochařskou výzdobou ulic a náměstí od místních rodáků Jana Štursy a Vincence Makovského, bylo v roce 1990 vyhlášeno městskou památkovou zónou (zdarsky.denik.cz, 2017). Historické jádro města je tvořeno velmi protáhlým, poněkud nepravidelným obdélníkovým Vratislavovým náměstím. Zástavbu městské památkové zóny reprezentují podélně řazené, především jednopatrové domy s renesančními, barokními i klasicistními prvky, upravované po velkém požáru v roce 1801. Uprostřed náměstí se nalézá kostel sv. Kunhuty, jehož fasádu vyzdobil sgrafity malíř Karel Němec a která znázorňuje výjevy ze Starého i Nového zákona. Další dominantu náměstí představuje budova zámku, který koncem 16. století postavili Dubští z Třebomyslic. Městskou památkovou zónou prochází prohlídkový okruh s 22 zastaveními. Dílčí zastavení jsou označena na fasádách objektů (nmnm.eu, 2017).

1. Horácké muzeum

Horácké muzeum bylo založeno v roce 1907. Je možné si v něm prohlédnout expozici Historie výroby lyží a lyžování na Novoměstsku a expozici lidové kultury, sklářství a železářství na Novoměstsku a mineralogie. Děti i dospělí se zde mohou těšit na školní třídu z 30. let 20. století a Vířský mlýnek, což je soubor dřevěných figurek poháněný vodním kolem. V této budově se také nachází Městské informační centrum (nmnm.eu, 2017).

2. Dům čp. 97

Dům byl vystavěn v polovině 16. století, kdy sloužil nejspíš jako úřední budova. V přízemí se dochoval tzv. mázhaus, což je ústřední místnost v přízemí domu, ze které vedly vstupy do dílčích místností. Majitel zde často provozoval obchod či řemeslo (nmnm.eu, 2017).

3. Rodný dům Karla Němce

Tento dům nalezneme pod číslem popisným 40. Karel Němec je autorem mnoha sgrafit na městských domech i církevních stavbách v Novém Městě na Moravě a okolí, např. exteriéru a interiéru kostela sv. Kunhuty, sgrafit na fasádě hotelu Panský dům nebo městského znaku na Horáckém muzeu (nmnm.eu, 2017).

4. František Palacký

Sochu Františka Palackého zhotovil v roce 1902 Jan Štursa za svých studií na pražské Akademii výtvarných umění (nmnm.eu, 2017).

5. Píseň hor

Jedná se o kamennou kašnu pocházející z roku 1891. Chlapec s ovečkou, který znázorňuje alegorii rodného kraje, byl vytvořen v roce 1905 Janem Štursou na náklady obce. Jedná se však pouze o kopii, originál je umístěn ve vstupní síni Horáckého muzea (nmnm.eu, 2017).

6. Dům rodiny Brady

Nachází se na Vratislavově náměstí pod číslem popisným 13. Tento dům je úzce spjat s židovskou rodinou Brady. Pamětní deska na fasádě domu je vzpomínkou na smutný osud Hany Brady v době nacistické okupace a holocaustu (nmnm.eu, 2017).

7. Arboretum

Bylo vybudováno v roce 2010. Zpustlá zahrada se během jednoho roku změnila na příjemné místo odpočinku i poučení. Areál slouží rovněž novoměstským včelařům (nmnm.eu, 2017).

8. Rodný dům Vincence Makovského

Tento dům je označen číslem popisným 11. V roce 1900 se zde narodil umělec Vincenc Makovský (nmnm.eu, 2017).

9. Výzdoba sloupu na domě čp. 9

Také tento dům s číslem popisným 9 je spojen se sochařem Vincencem Makovským. Jeho otec zde provozoval řeznický krámk. Na řeznické řemeslo zde odkazuje výzdoba hlavice sloupu v průčelí domu, která je dílem Vincence Makovského (nmnm.eu, 2017).

10. Hotel Panský dům

Tento hotel se nachází pod číslem popisným 7. Jedná se o jeden z nejstarších domů na Vratislavově náměstí, který sloužil již od poloviny 17. století jako hostinec. V pozdější době byl hotel přestavěn a vyzdoben Karlem Němcem, který vytvořil jak sgrafita na průčelí, tak i v interiéru, ve vstupu do vinárny (nmnm.eu, 2017).

11. Novoměstský zámek

Zámek se nachází v parku pod číslem popisným 1. Sídli zde Horácká galerie se stálou expozicí věnovanou českému sochařství 20. století, krajinářství a škrdlovickému hutnímu sklu (nmnm.eu, 2017).

12. Reliéf „Blíží se konec mého utrpení“

Pamětní desku s názvem „Blíží se konec mého utrpení“ věnovanou obětím II. světové války nalezneme na fasádě domu směrem ke Komenskému náměstí, kam byla umístěna v roce 2000 u příležitosti 55. výročí osvobození. Jejím autorem je sochař Vincenc Makovský, který zde vyobrazil umírajícího vězně v kobce koncentračního tábora (nmnm.eu, 2017).

13. Nehmatatelná postava

Bronzová plastika Nehmatatelné postavy byla vyhotovena místním rodákem Jiřím Plieštikem v roce 1992 a ve městě byla slavnostně odhalena v roce 2005 (nmnm.eu, 2017).

14. Evangelický kostel a busta Jana Ámose Komenského

Busta byla vytvořena v roce 1920 Juliem Pelikánem a stojí na místě bývalé toleranční evangelické modlitebny. Za ní stojí novorenesanční českobratrský evangelický kostel z roku 1898. V interiéru kostela se dochoval stůl Páně z toleranční modlitebny (nmnm.eu, 2017).

15. Pomník padlým vojínům

Pomník byl vytvořen sochařem Janem Štursou. Inspirací mu byla autentická fotografie z karpatského bojiště. Ve městě bylo sousoší odhaleno až po umělcově smrti v roce 1932 (nmnm.eu, 2017).

16. Sloup se sochou svaté Anny

Sloup se sochou svaté Anny s Pannou Marií patří k nejstarší sochařské výzdobě na jedné ze zdejších kašen. Socha svaté Anny byla kvůli velkému poškození nahrazena roku 1992 kopií a originál byl umístěn do Horácké galerie (nmnm.eu, 2017).

17. Busta T. G. Masaryka

Busta byla vytvořena opět novoměstským rodákem sochařem Janem Štursou k 10. výročí vzniku republiky. Poté, co Tomáš Garrigue Masaryk navštívil Nové Město na Moravě v letech 1906 a 1928, byl jmenován čestným občanem města v roce 1935 (nmnm.eu, 2017).

18. Rodný dům Jana Štursy

Jan Štursa se narodil v domě s číslem popisným 122. Štursův rodný dům je zdoben pamětní deskou s bustou, odlitou podle návrhu akademického sochaře profesora Václava Žaluda, která byla odhalena v roce 1927 (nmnm.eu, 2017).

19. Raněný

Jedná se o nejvýznamnější sochu Nového Města na Moravě, která vznikla na základě frontových zážitků proslulého novoměstského rodáka Jana Štursy. Bronzová plastika byla odhalena až v roce 1965 jako památník obětem druhé světové války. Sádrový originál z roku 1921 se nachází v Horácké galerii (nmmn.eu, 2017).

20. Dům č. 119 a reliéf Salvátor mundi

Na fasádě domu s číslem popisným 119 nás zaujme reliéf nazvaný Salvator mundi, což znamená Spasitel světa. Reliéf byl vyhotoven Janem Štursou roku 1905 k výzdobě průčelí lékárny u Salvatora (nmmn.eu, 2017).

21. Katolický kostel

Kostel představuje největší galerii sgrafit novoměstského rodáka Karla Němce, který vyzdobil i vnitřní prostory kostela. Uvnitř kostela nás zaujme především gotický presbytář z konce 14. století, který je zároveň nejstarší částí kostela. Ve věži kostela se nachází 4 zvony, z nichž ten největší byl pojmenován Kunhuta (nmmn.eu, 2017).

22. Vratislav z Pernštejna

Jedná se o sochu majitele novoměstského panství Vratislava z Pernštejna umístěnou uprostřed kašny na Vratislavově náměstí. Socha byla vytvořena pražským sochařem Karlem Dvořákem v roce 1871 a o rok později byla umístěna do kašny (nmmn.eu, 2017).

Také ve všech přidružených obcích Nového Města na Moravě se nachází mnoho stavebních památek. Jde především o kostely, domy s původní lidovou architekturou či drobné sakrální památky, nejčastěji Boží muka, pomníky, kříže a malé kapličky.

Hlinné

Kaple Andělů Strážných

V obci Hlinné se nachází v místě bývalé zvonice nad křižovatkou silnic do Petrovic, Hodíškova a Jam kaple zasvěcená Andělům Strážným, vystavěná v roce 1901. Při poutích jsou venku před kaplí slouženy mše svaté (Svoboda, 2014).

Jiřkovice

Kaple na návsi

Kaple byla vystavěna v horní části obce v roce 1861. Jedná se o jednoduchou stavbu s jednoduchým členěním fasád, zastřešenou sedlovou střechou, nesoucí čtyřbokou zvoničku završenou jehlancovou střechou (Svoboda, 2014).

Kříž s pamětní deskou obětem 1. světové války

V roce 1921 postavilo místní Sdružení katolické mládeže do dolní části obce po levé straně silnice od Radňovic žulový kříž k uctění památky patnácti obětí 1. světové války (Svoboda, 2014).

Pomník obětem 2. světové války

V roce 1971 byl v místě bývalého statku rodiny Králových postaven pomník, připomínající tragédii členů této rodiny během 2. světové války (Svoboda, 2014).

Maršovice

Kaple na návsi

Maršovická kaple se zvonící je umístěna v horní části návsi. Jedná se o drobnější stavbu na čtvercovém půdorysu, ke které přiléhá hasičská zbrojnice (Svoboda, 2014).

Maršovská rychta

Široko daleko známá maršovská rychta je největší dominantou obce. Rychta představuje jednopatrové stavení obdélného půdorysu, vystavěné v empírovém duchu, které je situované podle severojižní osy (Svoboda, 2014).

Olešná

Domy čp. 8 a 9, 21 a 53

Všechny tyto domy jsou zajímavé svým uspořádáním a představují hodnotnou ukázkou původní lidové architektury zdejšího kraje (Svoboda, 2014).

Dvůr Cinzendorf

Dvůr Cinzendorf se nachází přibližně 300 metrů na jihozápad od křižovatky silnic do Olešné, Křídel a Nového Města na Moravě. Dvůr tvořil rozlehlý komplex budov a ohrad. Dnes po původním dvoře zbyla pouze vjezdová brána s empírovým průčelím, nyní již velmi poškozeným (Svoboda, 2014).

Kostel sv. Maří Magdaleny

Kostel zasvěcený sv. Maří Magdaleně se rozprostírá na návrší v západní části obce po pravé straně silnice vedoucí do Nového Města na Moravě. Kostel představuje orientovanou jednodílnou plochostropou stavbu. Zajímavou tradicí, která se k němu váže, je tzv. kavčí pouť (Svoboda, 2014).

Kříž při cestě do Zubří

Kříž je umístěn za vesnicí po levé straně silnice směřující do Zubří. Kříž zde údajně nechala postavit rodina Krejčích z Olešné (Svoboda, 2014).

Kříž u rozcestí na Křídla a Olešnou – tzv. Černý kříž

Kříž nalezneme asi jeden kilometr na západ od obce při silnici vedoucí do Nového Města na Moravě v místech, kde se napojuje odbočka silnice do Křidel a kde se připojuje cesta ke dvoru Cinzendorf. Jedná se o vysoký celolitinový kříž, natřený černou barvou, který zde nechal v roce 1826 postavit novoměstský panský úředník Antonín Werner (Svoboda, 2014).

Kamenný most se sochami

Jedná se kamenný most se dvěma sochami, který překlenuje uprostřed obce potok Olešná a přes který prochází silnice z Nového Města na Moravě do Bystřice nad Perštejnem. Tento most je jediným mostem v regionu Novoměstska, který zdobí sochy světců (Svoboda, 2014).

Petrovice

Kaple na návsi

Petrovická kaple se zvonící je situována uprostřed návsi mezi návesním rybníkem a cestou k bývalému mlýnu. Byla zhotovena v roce 1876 (Svoboda, 2014).

Kříž při silnici do Slavkovic

Kříž je umístěn na okraji obce po pravé straně silnice směřující do Slavkovic. Byl zde postaven v roce 1908 (Svoboda, 2014).

Bývalý mlýn – čp. 16

Starodávný Petrovický mlýn je postaven na konci spodní části obce při říčce Bobrůvce. Mlýn je důležitou technickou památkou. Zachovalo se v něm kompletní vybavení mlýnice z počátku 20. století (Svoboda, 2014).

Pohledec

Dům čp. 40

Tento dům se nachází v horním konci obce po pravé straně silnice směřující do Jimramova. Dříve sloužil jako hostinec. Dům zaujme především svým jižním průčelím, členěným bočními a středovými pilastry (Svoboda, 2014).

Kříž pod vesnicí u silnice do Nového Města na Moravě

Kříž pochází z roku 1912. Je umístěn pod vesnicí po pravé straně silnice do Nového Města na Moravě (Svoboda, 2014).

Křížek při silnici z Nového Města na Moravě do Zubří

Jedná se o malý žulový křížek s jetelovým zakončením ramen, který je postaven necelý kilometr jižně od Pohledce, po levé straně silnice do Zubří na památku Hynka Hájka, který zde zemřel během 2. světové války (Svoboda, 2014).

Základní škola

Škola se nachází v horní části obce po levé straně silnice do Jimramova. Byla vystavěna v roce 1908 a ve stejném roce byla i vysvěcena (Svoboda, 2014).

Zvonice na návsi

Zvonice je umístěna uprostřed obce po levé straně silnice do Jimramova. Řadí se k nejstarším zvonickým v regionu, protože její stavební jádro vzniklo již v roce 1838 (Svoboda, 2014).

Rokytno

Dům čp. 5

Tento dům se nalézá téměř na konci obce po pravé straně silnice do Sněžného. Řadí se k nejstarším domům v Rokytně (Svoboda, 2014).

Hasičská zbrojnice se zvonicí

Zbrojnice stojí uprostřed vesnice za bývalou školou. Byla vybudována v roce 1890 a od té doby byla ještě několikrát rekonstruována (Svoboda, 2014).

Slavkovice

Boží muka v lese nad vesnicí

Boží muka se nachází nad vesnicí v lese poblíž křižovatky silnice z Veselíčka do Řečice a cesty ze Slavkovic do Jam (Svoboda, 2014).

Hasičská zbrojnice se zvonicí

Byla vystavěna někdy v letech 1896-1897. Je umístěna uprostřed obce po pravé straně silnice směřující k Veselíčku (Svoboda, 2014).

Poutní kostel Božího milosrdenství a sv. Faustyny

Moderní poutní kostel nalezneme uprostřed obce po pravé straně silnice směřující k Veselíčku. Byl postaven v roce 2007 a vysvěcen v roce 2008 brněnským biskupem Vojtěchem Cikrlem. V roce 2009 byla v okolí kostela vytvořena nová křížová cesta, kterou tvoří 15 žulových desek s kovanými reliéfy a žulový kříž na konci cesty (Svoboda, 2014).

Kříž po silnici do Řečice

Kříž je postaven po levé straně silnice z Veselíčka do Řečice, je vzdálen necelý půlkilometr na jihozápad od okraje obce. Kříž je vyroben ze žuly a je zajímavě a velmi nezvykle tvarován (Svoboda, 2014).

Kříž v severozápadním konci obce

Mramorový kříž je umístěn v severozápadním konci obce při místní cestě směřující do Lhotky (Svoboda, 2014).

Kříž při silnici do Nového Města na Moravě

Mramorový kříž se nalézá za vsí po levé straně silnice směřující k novoměstské nemocnici (Svoboda, 2014).

Pomník Karla Sáblika a Antonína Švehly

Pomník se nachází poblíž bývalé Sáblikovy rychty v malé zahrádce, kam byl postaven v roce 1935 (Svoboda, 2014).

Pomník obětem 1. světové války

Žulový pomník dost neobvyklého tvaru je postaven uprostřed obce vedle hasičské zbrojnice po pravé straně silnice směřující do Veselíčka (Svoboda, 2014).

Bývalá rychta – dům čp. 1

Dům s čp. 1 je téměř na konci vesnice po pravé straně silnice směřující do Petrovic a je všeobecně nazýván jako „Sáblikova rychta“ (Svoboda, 2014).

Studnice

Pamětní deska Cyrila Musila a Jana Evangelisty Nečase na domě čp. 21

Dům čp. 21 stojí na jihovýchodním okraji vesnice. Narodily se v něm dvě významné osobnosti, které zde rovněž mají pamětní desky – básník a překladatel Jan Evangelista Nečas a meziválečný československý lyžařský reprezentant a pozdější odbojář Cyril Musil (Svoboda, 2014).

Dům čp. 5

Dům je postaven na západním okraji vesnice po levé straně silnice vstupující do Studnic. Původně se jednalo o zemědělské stavení, které patří k nejstarším gruntům ve vesnici. Zajímavý pozůstatek lidového stavitelství představuje také rumpál na čerpání vody ze studny nacházející se v zahradě před domem poblíž silnice (Svoboda, 2014).

Kaple s hasičskou zbrojnicí

Společná stavba kaple s požární zbrojnicí se nachází v jižní části návsi. Po levé straně vchodu od kaple je postaven litinový kříž zajímavých tvarů (Svoboda, 2014).

Červený kříž

Vysoký dřevěný kříž prostých tvarů, natřený červenou barvou, stojí na severozápad od Studnic na vrcholu staré cesty vedoucí z Rokytna do studnických Pasek a dále ke Kuklíku (Svoboda, 2014).

Stamberkův pomník

Pomník je umístěn v rozsáhlém lese přibližně půl kilometru na východ od obce. Je tvořen pravidelně opracovaným vysokým kamenem obdélného půdorysu (Svoboda, 2014).

Polygonální stodola při cestě do Maršovic

Stodola se nalézá na jihovýchodním okraji obce při polní cestě vedoucí do Maršovic. Původně budova sloužila k výrobě páleného vápna, později však byla přestavěna na zemědělskou stodolu (Svoboda, 2014).

4.2.7 Přírodní atraktivity

V zájmovém území se nachází několik přírodních památek. Asi tři kilometry od Nového Města na Moravě se v lese Ochoza rozprostírá louka Pernovka, která kdysi byla nedílnou součástí majetku spojeného s domem čp. 8 na Vratislavově náměstí a po jednom z jeho majitelů byla pravděpodobně pojmenována. Na této louce, která má rozlohu asi jeden a půl hektaru, roste pestrá mozaika chráněných a ohrožených rostlin. Najdeme zde například rosnatku okrouhlostou, prstnatec májový, všivec ladní, nebo starček potoční. Na louce žije taktéž mnoho obojživelníků, především skokan hnědý, skokan zelený nebo ropucha obecná. Útočiště zde nachází ještěrka živorodá i zmije obecná. Ve větvích stromů si staví hnízda linduška lesní, bramborníček hnědý, ťuhýk obecný a mnoho dalších druhů ptáků (Marková, 2009).

Podobnou louku nalezneme rovněž na severovýchodním okraji Nového Města na Moravě, u Zubří. Vlhká, místy bažinatá louka U Bezděkova nabízí ideální podmínky pro růst šafránu bělokvětého, který se na Českomoravské vrchovině jinde neobjevuje. Protože tady každým rokem rozkvétá několik tisíc kusů této silně ohrožené rostliny, spadá louka už od roku 1953 pod ochranu státu jako přírodní památka. V okolí hnízdí spousta druhů ptáků a obojživelníků (Marková, 2009).

Les Ochoza náležel odpradávně městu a byl tzv. občinou, tedy lesem vyčleněným ke společnému užívání. Jeho vlastnictví přinášelo jak dobrý příjem do městské pokladny, tak také stavebním dřevem pomáhalo při obnově města po katastrofálních požárech v letech 1723 a 1801 (Marková, 2009).

Ve vrcholové části lesoparku se zachovaly vzácné smíšené porosty buku se smrkem, vtroušenou jedlí, javorem klenem a dalšími dřevinami. Proto les Ochoza společně s Černou skálou patří do nejcennější 1. zóny odstupňované ochrany přírody v CHKO Žďárské vrchy. Současně má statut lesa zvláštního určení. Znamená to, že režim hospodaření v lese respektuje jeho využití k rekreačním a sportovním aktivitám a současně dodržuje zásady ochrany přírody. Během sedmdesátých let minulého století zde byly vytvořeny lyžařské závodní tratě, konají se tady též závody v orientačním běhu nebo triatlonu (Marková, 2009).

K chráněným skalním útvarům také náleží Pasecká skála (770-718 m n. m.) ležící severovýchodně mezi Rokytňem a Studnicemi. Mezi přírodní památky Žďárských vrchů byla začleněna jako ukázka mrazového zvětrávání, které tvořilo podobu vrcholové skály. Tímto zvláštním vývojem se zformovaly tři oddělené skalní útvary a rovněž osm a půl metru dlouhý a čtyři metry vysoký tunel a další dvě menší jeskyňky (Marková, 2009). Na jeden z vrcholů Pasecké skály směřuje turisticky přístupný chodník a na skalách je povoleno horolezectví, které je místy a časově omezené (dedictvivysociny.cz, 2011).

V okolí se též dochoval lesní porost přirozených smrkových bučin. Upravená vyhlídka poskytuje daleký výhled na severní stranu Žďárských vrchů. Skálu s oblibou vyhledává mnoho druhů ptáků jako datel černý, strakapoud velký, sýc rousný, ořešník kropenatý a hnízdí tady dokonce i výr velký (Marková, 2009).

Zvětráním byla vytvořena i Vávrova skalka (725-735 m n. m.) na západním svahu Pohledecké skály, která se nalézá nezvykle mimo zalesněné vrchy a s rozměry dvanáct a půl metru délky, osmnáct metrů šířky a deset a půl metru výšky je vidět z dálky. Ze Studnic i z Pohledce sem vede příjemná cesta, proto skalku navštěvují nejen horolezci, ale i četní kolemjdoucí (Marková, 2009).

Na zalesněném vrcholu Pohledeckého kopce se v uzavřeném vojenském prostoru nachází Pohledecká skála (812 m) a telekomunikační věž. Skála byla dříve nazývána Kaiserstein. Telekomunikační věž je vysoká 52 m a představuje důležitý orientační bod

pro široké okolí. Na jejím vrcholku bliká zdálky pozorovatelné bílé světlo (nmmn.eu, 2017).

V přilehlých Studnicích roste již 300 let jedna z památných líp Novoměstska, s obvodem kmene 500 cm a výškou 22 m. Další, přes 300 let stará lípa, se nachází v Olešné u silnice směrem k farnímu kostelu. Obvod jejího kmene činí 590 cm a výška 29 m. U dvora Cinzendorfu v Olešné můžeme nalézt také alej památných stromů, tvořenou 31 lípami a 23 jírovci ve věku 130-180 let (Marková, 2009).

Významná je také Alej osvobození, kterou tvoří 80 javorů klenů podél cesty od evangelického hřbitova na kopec Kaplisko (Tři kříže) v Novém Městě na Moravě. Stromy zde byly vysázeny k uctění památky novoměstských občanů, kteří padli během 1. světové války (Řádková, 2011).

Na katolickém hřbitově v Novém Městě na Moravě rostly dvě lípy velkolisté o obvodu 600 a 345 centimetrů, výšky 36 a 30 metrů a stáří 300 a 200 let, které byly dříve taktéž označeny za památné (Marková, 2009). V roce 2010 však byla starší lípa odpamátněna z důvodu špatného fyzického stavu a zbylo po ní jen torzo u hlavní brány (Řádková, 2011).

V Novém Městě se na Moravě se též nacházejí tři parky. Park na Vratislavově náměstí kolem kašny se sochou sv. Anny vznikl v roce 1888 na počest čtyřicetiletého panování císaře Františka Josefa I. Park Koruna se nachází ve svahu nad loukou mezi novoměstskými rybníky Klečkovcem a Cihelským. Vznikl na počest 50 let panování císaře Františka Josefa I. Během 1. světové války park značně zpustl, ale v roce 1920 byl obnoven díky Okrašlovacímu spolku. Třetí park se nachází v areálu novoměstské nemocnice (Řádková, 2011).

Mezi chráněné přírodní památky řadíme taktéž údolí Šarátky-Kaňásky mezi obcemi Rokytno, Studnice, Pohledec a Maršovice. Údolím protéká Bezděčka a na loukách, které se svažují do údolí, roste několik druhů vzácných rostlin. Bezděčka pramení v lesích pod Studnicemi, ve kterých se dlouhou dobu drží sníh a půda je nasycená vodou. Kromě řeky zde vyvěrá také několik studánek, po kterých jsou Studnice pojmenovány (Marková, 2009).

Další významnou řekou je Bobrůvka, která pramení přibližně uprostřed území mezi Třemi Studněmi, Vlachovicemi a Rokytne. Bobrůvka protéká několika rybníky v Novém Městě na Moravě a soutokem s Libochůvkou utváří Loučku, pravobřežní, 54,5 kilometru dlouhý přítok řeky Svratky. V dřívější době se lidově nazývala

Petrovický potok. Do svých vod přibírá rovněž potok Olešná, který pramení mezi Olešnou a Zubřím (Marková, 2009).

V Novém Městě na Moravě se úctyhodným stářím může pochlubit Klečkovský rybník, v minulosti nazývaný Sadový, který je zmiňován v archivních zprávách už v roce 1511. Nad ním ve stejném roce město vybudovalo nový rybník, který byl podle pstruhů odevzdávaných vrchnosti nazván Pstruhový, později po blízké výrobě Cihelský. Od začátku 20. století se na Cihelském rybníku bruslilo a v létě zde fungovala městská plovárna (od roku 1906). Městský urbář z roku 1587 zmiňuje též Škrobův rybník (v současnosti Kazimírův), Humpolecký a Černý rybník rozprostírající se u lesa Ochoza. Stejným směrem, ale blíže k městu se nachází Zichův rybník, který byl uveden v urbáři z roku 1677 jako Zichovský (Marková, 2009).

Soustava tří rybníků Němec, Křivka a Trnka, situovaných v Novém Městě na Moravě, se objevuje v soupisu roku 1749. Tyto rybníky napájené potokem Zátoka byly vystavěny mezi vrchem Kaplisko a dvorem Cinzendorf (Marková, 2009).

Severozápadně od obce Jiříkovice se rozprostírá rybník Dvouhrázník založený v 17. století. Rybník byl pojmenován podle dvou hrází, z nichž jeden výtok vedl do Černého moře a druhý do moře Severního. Na Slavkovickém potoce, na západ od Jiříkovic se nachází Vališáky, kaskáda šesti rybníků (Marková, 2009).

Na Kaplisku stojí Tři Kříže (Kalvárie). Již v roce 1482 vybudovali novoměstští občané na kopci zvaném Míchovský kapli jako poděkování Bohu za uchránění města před cholerou, která tenkrát propukla na celé Moravě, ale městu se jako zázrakem vyhnula. Od té doby začali lidé vrch nad městem nazývat Kaplisko. Obdobná situace nastala o necelá dvě století později, kdy bylo Nové Město opět cholery ušetřeno, proto zde lidé postavili tři dřevěné kříže (Marková, 2009).

Další epidemie cholery propukla na Moravě v roce 1830. V této souvislosti zaregistroval děkan P. Leopold Pausa zvláštní událost - v noci od jedné do pěti hodin ráno byl kopec Tří křížů ozářen výrazným červeným světlem, že si lidé mysleli, že někde za Kapliskem hoří. Nad ránem ale světlo dopadalo pouze na kříže a poté pomalu vymizelo. Na základě této události vybrali obyvatelé města mezi sebou potřebné prostředky a nechali vytesat kříže kamenné. Slavnostní posvěcení proběhlo v červenci 1832 a zúčastnily se jej asi čtyři tisíce věřících (Marková, 2009).

Na opačné straně než Kalvárie nalezneme kopec Šibenice, nazvaný po skutečné šibenici, která zde kdysi stávala. Na jejím místě nechala rodina Gregorova z Nového

Města na Moravě postavit velký kamenný kříž. V roce 1925 byl na Šibenici vybudován první stálý skokanský můstek (Marková, 2009).

5 METODIKA

5.1 Postup řešení práce

Diplomová práce se skládá ze čtyř hlavních částí. V první části práce je zpracována rešerše odborné literatury na téma cestovní ruch, udržitelný cestovní ruch, rekreace a metody hodnocení cestovního ruchu a rekreačního potenciálu. Je zde popsána definice, význam, vznik a vývoj, členění, předpoklady rozvoje a potenciál cestovního ruchu, dále definice, šetrné formy a indikátory udržitelného cestovního ruchu a cestovní ruch v chráněných územích, následně definice, význam, druhy rekreace a rekreační potenciál území a na závěr je zde popsáno několik metodik hodnocení cestovního ruchu a rekreačního potenciálu v České republice i v zahraničí. K vypracování literární rešerše byly využity především knižní zdroje českých a zahraničních autorů, v menší míře rovněž elektronické zdroje.

V druhé části práce bylo vymezeno zájmové území a rozpracována jeho charakteristika. Byly zde popsány základní informace o území, jeho historie, přírodní poměry, občanská a kulturní vybavenost, sportovní vyžití a kulturní a přírodní atraktivita. K tomu bylo potřeba shromáždit a nastudovat všechny dostupné materiály vztahující se k zájmovému území - odbornou literaturu, mapové podklady, internetové zdroje a provést terénní průzkum území včetně pořízení fotodokumentace.

Ve třetí části práce byl vyhodnocen potenciál cestovního ruchu zájmového území dle zvolené metodiky Bíny z roku 2002. Nejdříve se hodnotilo, zda jsou jednotlivé složky vytvářející potenciál zájmového území v dané lokalitě registrovatelné nebo nikoliv. V případě, že byl v zájmovém území jejich výskyt zřejmý, došlo k zařazení do intenzitního stupně podle převažujícího významu daného jevu. Pokud však jev v zájmovém území neexistoval, byl potenciál označen za nulový. Po zařazení do jednotlivých intenzitních stupňů byly dílčím složkám přiřazeny bodové hodnoty, které v součtu daly výsledný potenciál území.

V poslední části práce byla vypracována SWOT analýza zájmového území a na základě zjištěných informací byla navržena opatření k optimalizaci využití rekreačního potenciálu vybraného území.

5.2 Detailní charakteristika metodické konstrukce hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (2002)

Potenciál cestovního ruchu je dle Bíny (2002) chápán jako „formalizovaný výsledek zhodnocení co možná komplexního okruhu lokalizačních podmínek a předpokladů pro další možný rozvoj cestovního ruchu“. Lokalizační podmínky cestovního ruchu vytvářejí sofistikovaný multidisciplinární systém. Podmínkou pro zkoumání tohoto systému je jeho zjednodušení a rozdělení na poměrně přirozené segmenty. Za tyto segmenty pokládáme jednotlivé, v zásadě stejnorodé aktivity cestovního ruchu – např. cykloturistika, kulturně poznávací turistika, kongresová turistika apod. Celkový potenciál je tak tvořen dílčími, „odvětvovými“ potenciály, tj. možnostmi, které v území existují pro provozování konkrétních aktivit cestovního ruchu (Bína, 2002).

Lokalizační podmínky cestovního ruchu existují ve třech hlavních formách:

- a) Jako vhodnost krajiny pro určitou aktivitu cestovního ruchu (jedná se o takové aktivity, jejichž provádění je v rozhodující míře spojeno s přírodním prostředím); příklady: vhodnost krajiny pro cykloturistiku, pro zimní sporty, pro horolezectví apod.
- b) Jako určitá relativně fixní danost, která se v obci nachází a je atraktivní pro návštěvníky; příklady: kulturně historické památky a soubory, muzea a skanzeny apod.
- c) Jako kulturní, sportovní a jiné akce, které jsou v obcích organizovány a navštěvují je účastníci (diváci) odjinud (Bína, 2002).

Stupeň stability a časové neměnnosti lokalizačních podmínek cestovního ruchu klesá od přírodních a krajinných podmínek, které jsou relativně neměnné, přes nové „kamenné“ kulturní atraktivity, které se v obcích také nepříliš snadno vytvářejí, po různé akce, které se v obcích pořádají a které naopak poměrně snadno ovlivňují potenciál cestovního ruchu (Bína, 2002).

Intenzitní stupně lokalizačních podmínek cestovního ruchu

Hodnocení je založeno na bodovém systému, který zohledňuje fakt, že různé jednotlivé složky rekreačního potenciálu nemají ve skladbě celkového potenciálu stejný význam. Pro účely hodnocení jsou lokalizační podmínky klasifikovány do tří stupňů (Flekalová, 2015):

- Stupeň 1 – podmínky se nachází v základní úrovni, tj. potenciálově relevantní jev je v daném prostoru registrovatelný.
- Stupeň 2 – podmínky se nachází ve zvýšené úrovni, tj. potenciálově relevantní jev vykazuje v daném prostoru již zřetelný a výrazný stav.
- Stupeň 3 – podmínky se nachází ve vysoké úrovni, tj. potenciálově relevantní jev dosahuje v daném prostoru dominantního stavu (Bína, 2002).

Jenom u některých složek, jako je vhodnost krajiny pro horolezectví, pro závěsné létání, pro sportovní myslivost, pro rybolov a pro pozorování vodních ptáků, se při splnění lokalizačních podmínek rozlišuje pouze jediný stupeň. Území dané obce je buď pro tyto konkrétní aktivity cestovního ruchu vhodné, anebo vhodné není (Bína, 2002).

Metoda přiřazuje dílčím stupňům hodnocení (1, 2, 3). U každého hodnoceného kritéria jsou odlišné bodové hodnoty podle jeho významnosti a důležitosti pro cestovní ruch a rekreaci (viz příloha 7). Toto řešení pomáhá vystihnout a zapracovat do celkového řešení "váhu" dílčích kritérií (Schneider et al., 2009).

Charakteristika situací pro zařazení území do intenzitních stupňů lokalizačních podmínek dílčích aktivit cestovního ruchu

Přírodní pozoruhodnosti

Stupeň 1: Výskyt dílčích atraktivních přírodních výtvarů (především skalních formací).

Stupeň 2: Výskyt větších a významnějších přírodních výtvarů než ve stupni 1, které mají širší publicitu v průvodcích a turistických mapách.

Stupeň 3: Výskyt celostátně a mezinárodně známých přírodních výtvarů, které mnohdy představují jediný důvod návštěvy celé oblasti (např. pískovcová skalní města, kaňony, jeskyně, propasti, rezervace s naučnými chodníky apod.) (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku

Stupeň 1: Mírně členitá pahorkatinná až vrchovinná krajina, kterou protékají vodní toky a kde se střídají lesy se zemědělskými plochami. Terén se musí vyznačovat určitou rozmanitostí a musí se zde nacházet vhodné mimosilniční trasy využitelné pěšími turisty.

Stupeň 2: Krajina je reliéfově členitější nebo má vyšší nadmořskou výšku. Je zde větší podíl lesů a objevují se zde louky a pastviny.

Stupeň 3: Hlavně horská a podhorská krajina se souvislejšími lesy a extenzivnějším zemědělstvím s mnoha turistickými stezkami, vyhlídkami či rozhlednami. Vyznačuje se také drobným (popř. rozptýleným) osídlením (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro cykloturistiku

Stupeň 1: Rovinatá až pahorkatinná krajina v zemědělských územích v oblastech s malým podílem lesů a bez většího ekologického poškození. Nachází se zde kompaktní sídla, vhodné vedlejší silnice a poľní cesty.

Stupeň 2: Rovinatá až pahorkatinná krajina v oblastech s větším výskytem lesů a vodních toků, popř. i vodních ploch. Patří sem taktéž výše položené krajiny odpovídající vrchovinám, které mají povahu rozevřených údolí a širokých hřbetů.

Stupeň 3: Území s vyšším podílem lesů, nízkou hustotou osídlení a vysokou krajinnou estetikou, mnohdy také náhorní plošiny hor (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty

Stupeň 1: Částečně vhodný terén pro sjezdové zimní sporty v nadmořské výšce nad 500 m. Do tohoto stupně jsou zařazeny i oblasti s nižšími nadmořskými výškami, mají-li dobré klimatické podmínky, dostatečnou sněhovou pokrývku a vhodné svažitostní poměry.

Stupeň 2: Relativně vhodný terén pro sjezdové zimní sporty v nadmořské výšce okolo 800 m. Svažitostní a klimatické podmínky jsou vyhovující také pro náročnější lyžaře a snowboardisty.

Stupeň 3: Území s náročnými lyžařskými terény ve značně členitém terénu v nadmořské výšce okolo 1000 m i výše, které náleží do chladných klimatických oblastí s vhodnými teplotními i srážkovými poměry a dlouhou dobou trvání sněhové pokrývky (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku

Stupeň 1: Částečně vhodný terén pro lyžařskou turistiku v nadmořské výšce okolo 500 m. V případě dobrých klimatických podmínek, dostatečné sněhové pokrývky a dostatečných přírodních atraktivit sem náleží i oblasti s nižšími nadmořskými výškami.

Stupeň 2: Relativně vhodný terén pro lyžařskou turistiku, přírodně atraktivní prostředí, vhodné klimatické podmínky s dostačující a dlouho trvající sněhovou pokrývkou.

Stupeň 3: Území s vysokou přírodní hodnotou a atraktivitou, které náleží zpravidla do

chladné klimatické oblasti s vhodnými teplotními i srážkovými poměry a s dostačující dobou trvání sněhové pokrývky. Patří sem oblasti s méně členitým povrchem, které se využívají k lyžařské turistice plošně a jsou protkány sítí cest i oblasti s vysokou členitostí povrchu se souvislými hřebenovými či údolními cestami s odpovídajícím vhodným převýšením (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody

Stupeň 1: Výskyt přírodních vodních ploch nadmístního významu. Zpravidla jde o menší plochy či o větší plochy, kde lze však k rekreaci využít pouze malou část.

Stupeň 2: Výskyt větších rybníků a přehradních nádrží střední velikosti regionálního, ale částečně také nadregionálního významu, u kterých jsou převážně k dispozici ubytovací kapacity a další obslužné zázemí.

Stupeň 3: Výskyt rozsáhlých vodních ploch celorepublikového významu. Především se jedná o velké přehradní nádrže (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy/hory

Stupeň 1: Pahorkatinná, vzácně také nížinná rovinná krajina se zvýšeným podílem lesů a nejvýše průměrnou hustotou obyvatelstva a osídlení. Patří sem rovněž některé výše položené a členitější oblasti, avšak v poloze blízké velkým městským střediskům osídlení.

Stupeň 2: Zejména oblasti v nadmořských výškách 500 – 800 m, vrchovinného rázu, s celostátně zřetelně nadprůměrným podílem lesů, s drobným, částečně též rozptýleným osídlením a malou hustotou zalidnění. Řadíme sem rovněž oblasti horského rázu s určitou ekologickou zátěží.

Stupeň 3: Horská krajina se souvislými lesy a nejlepším rekreačním potenciálem, v nadmořské výšce nad 900 m (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku

Stupeň 1: Obce se sídly vesnického charakteru v rovinaté nebo mírně zvlněné zemědělské krajině, průměrně či podprůměrně osídlené s nižším podílem lesů, vodních ploch a turisticky značených cest.

Stupeň 2: Obce s venkovskými sídly v členitější krajině vrchovinného rázu s větším podílem lesů, vodních ploch a turisticky značených cest.

Stupeň 3: Venkovská sídla mnohdy rozptýleného charakteru v členité podhorské či horské krajině s velkým podílem lesů a travních porostů, kde je dostatek možností pro turistiku (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro vodní turistiku

Stupeň 1: Obce ležící blízko vodních toků, klasifikované v Atlase pro volný čas (2001) jako vhodné pro vodní turistiku, avšak méně využívané.

Stupeň 2: Obce nacházející se v blízkosti části řek zařazené v Atlase pro volný čas (2001) jako vhodné pro vodní turistiku a využívané.

Stupeň 3: Obce rozprostírající se při březích vodácky nejpopulárnějších řek v ČR (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro horolezectví

Výskyt skal umožňujících horolezecké výstupy nebo přinejmenším výcvik (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro závěsné létání

Vhodný terén pro starty rogallových křídel a pro paragliding, který představují především poměrně prudké, málo zalesněné osamělé vrchy nebo jiné prudké svahy spadající do roviny či širší kotliny. V potenciálním letovém a přistávacím prostoru by se neměly vyskytovat větší vodní plochy, větší sídla, lesy, dálnice a silnice 1. třídy či dálkové vedení VVN (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost

Výskyt mysliveckých revírů, které vydávají turistická lovecká povolení. Vzhledem k velkému počtu mysliveckých sdružení, které tato povolení vydávají, byla vhodnost pro tuto aktivitu vyhodnocena kladně v každé obci s výjimkou silně urbanizované a intenzivně zemědělské krajiny s minimem rozptýlené zeleně (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov

Výskyt rybářských revírů vydávajících turistické rybářské lístky. Na základě dostupných rybářských map patří do této skupiny všechny pstruhové a mimopstruhové revíry Českého a Moravského rybářského svazu i dalších organizací a soukromých vlastníků. U krajů, pro které tyto mapy nejsou k dispozici, se vhodnost pro sportovní rybařství určuje podle průměrného průtoku (šířky) příslušného vodního toku podle mapy (Bína, 2002).

Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků

Oblasti s možností sezónního pozorování vzácných druhů či většího množství ptáků při páření nebo hnízdění. Většinou jde o břehové prostory velkých rybníků nebo vodních toků, výjimečně také některé jiné ornitologické lokality ve stepních lesních, horských i jiných oblastech (Bína, 2002).

Kulturně historické památky a soubory

Stupeň 1: Obce, ve kterých byly vyhlášeny vesnické památkové zóny a rovněž obce, jejichž dílčí kulturně památkové objekty jsou zařazeny podle Kulturně historického potenciálu České republiky pro cestovní ruch (2000) do 3. třídy významnosti.

Stupeň 2: Obce s městskými památkovými zónami a obce, ve kterých se nacházejí vesnické památkové rezervace. U dílčích objektů se vycházelo ze zařídění do 2. třídy významnosti podle výše uvedeného zdroje.

Stupeň 3: Městské památkové rezervace a obce, v nichž se nalézá památka UNESCO či národní kulturní památka. U dílčích objektů se vycházelo ze zařídění do 1. třídy významnosti podle výše uvedeného zdroje (Bína, 2002).

Skanzeny a muzea

Stupeň 1: Výskyt skanzenů a muzeí s regionálním a místním významem.

Stupeň 2: Výskyt skanzenů a muzeí s nadregionálním významem.

Stupeň 3: Výskyt skanzenů a muzeí s celostátním a mezinárodním významem (Bína, 2002).

Lázeňská funkce

Stupeň 1: Obce, které jsou oficiálně kategorizovány jako lázeňské.

Stupeň 2: Lázeňské obce se střední kapacitou specializovaných zdravotnických zařízení a s výrazným rázem utváření lázeňské čtvrti.

Stupeň 3: Lázeňská města s důležitým postavením v léčebném procesu (více než 30 tis. pacientů za rok) a s velice výrazným rázem. Současně představují vysoce atraktivní cíle kulturní a společenské turistiky (Bína, 2002).

Kongresy a konference

Stupeň 1: Poměrně časté konání valných hromad a konferencí regionálního a místního významu.

Stupeň 2: Poměrně časté konání konferencí a kongresů celostátního a nadregionálního významu.

Stupeň 3: Časté konání nejvýznamnějších kongresů, konferencí a symposií celostátního i mezinárodního významu (Bína, 2002).

Kulturní akce

Stupeň 1: Meziročně pravidelné konání kulturních akcí, slavností atd. regionálního a místního významu.

Stupeň 2: Meziročně pravidelné konání festivalů, slavností a jiných akcí nadregionálního a celostátního významu.

Stupeň 3: Konání nejvýznamnějších festivalů, přehlídek, slavností atd. celostátního a mezinárodního významu (Bína, 2002).

Sportovní akce

Stupeň 1: Alespoň jednou za rok konání sportovních závodů a jiných akcí regionálního a místního významu.

Stupeň 2: Konání sportovních akcí většího významu a s delší tradicí.

Stupeň 3: Konání sportovních závodů a akcí celostátního a mezinárodního významu a s nejdelší tradicí (Bína, 2002).

Církevní akce

Stupeň 1: Církevní poutní místa, která jsou tímto způsobem speciálně určena v publikacích Poutní místa v Čechách (1995) a Poutní místa Moravy a Slezska (1995).

Stupeň 2: Církevní poutní místa většího významu (více poutí do roka, více poutníků).

Stupeň 3: Církevní poutní místa největšího významu (Bína, 2002).

Veletrhy a tematické trhy

Stupeň 1: Alespoň jednou za rok konání trhů, jarmarků a podobných akcí regionálního a místního významu.

Stupeň 2: Konání trhů a jiných akcí více zaměřených na výstavnictví a většinou spojených s kulturními akcemi.

Stupeň 3: Konání nejvýznamnějších veletrhů a výstav, důležitých také v mezinárodním kontextu (Bína, 2002).

Místní produkty

Stupeň 1: Obce s nadmístně vyhlášenou výrobou a prodejem řemeslných a tradičních potravinářských produktů.

Stupeň 2: Obce, v nichž se vyrábí produkty širěji proslulé a jejichž prodej vytváří turistickou atraktivitu v regionálním měřítku.

Stupeň 3: Obce s celostátně nejpopulárnějšími a turisticky atraktivními produkty a příslušnou infrastrukturou (Bína, 2002).

Příhraniční specifika

Stupeň 1: Obce v zóně do cca 10 – 15 km od státní hranice, v případě měst i více.

Stupeň 2: Obce nacházející se na silnicích I. a II. třídy směřujících k hraničním přechodům, vzdáleným cca 7 – 15 km.

Stupeň 3: Obce bezprostředně při silničních hraničních přechodech či města v těsné blízkosti přechodů (Bína, 2002).

Výsledná hodnota potenciálu cestovního ruchu

Výsledná hodnota celkového rekreačního potenciálu je dosažena součtem bodových hodnot jednotlivých potenciálů. Podle rozmezí výsledných bodových hodnot vymezujeme území:

1. bez potenciálu	0 bodů
2. se základním potenciálem	1 – 25 bodů
3. se zvýšeným potenciálem	26 – 50 bodů
4. s vysokým potenciálem	51 – 100 bodů
5. s velmi vysokým potenciálem	101 – 200 bodů
6. s výjimečným potenciálem	více než 201 bodů (Flekalová, 2015).

6 VÝSLEDKY

6.1 Hodnocení jednotlivých složek cestovního ruchu a jejich zařazení do intenzitních stupňů

Přírodní pozoruhodnosti

Zájmové území bylo zařazeno do stupně 2, protože se nachází v CHKO Žďárské vrchy a je v něm situováno několik významných přírodních výtvorů, které mají širší publicitu v průvodcích a turistických mapách. Asi tři kilometry od Nového Města na Moravě se v lese Ochoza nalézá louka Pernovka, na které roste řada chráněných a ohrožených rostlin a žije zde mnoho chráněných druhů živočichů. Další přírodní památkou situovanou na severovýchodním okraji Nového Města na Moravě, u Zubří je vlhká, místy bažinatá louka U Bezděkova, která nabízí ideální podmínky pro růst silně ohroženého šafránu bělokvětetého, který se na Českomoravské vrchovině jinde neobjevuje. V okolí louky žije mnoho druhů ptáků a obojživelníků. Les Ochoza společně s Černou skálou patří do nejcennější 1. zóny odstupňované ochrany přírody v CHKO Žďárské vrchy, protože se ve vrcholové části lesoparku zachovaly vzácné smíšené porosty buku se smrkem, vtroušenou jedlí, javorem klenem a dalšími dřevinami. V zájmovém území se nachází také turisticky oblíbené skály - Pasecká skála, a Vávrova skalka, které jsou využívány i horolezecky a taktéž proslulý Harusův kopec, který je v zimě hojně využíván k lyžování. V zájmovém území roste několik památných stromů a nachází se zde tři parky. Mezi chráněné přírodní památky území řadíme taktéž údolí Šarátky-Kaňásky mezi obcemi Rokytno, Studnice, Pohledec a Maršovice, kterým protéká řeka Bezděčka a na loukách, které se svažují do údolí, roste mnoho druhů vzácných rostlin.

Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku

Zájmové území bylo zařazeno do 2. stupně, protože se nachází ve vyšší nadmořské výšce - od 570 do 784 m n. m., v oblasti s větší reliéfovou členitostí, s převážným podílem lesů, polí a pastvin. Území leží na červené, zelené, žluté a modré turistické značce a je ideálním výchozím bodem do nejvyšších a nejzajímavějších částí Žďárských vrchů. Územím prochází také tři naučné vlastivědné stezky - Tři kříže, Obrázková cesta lesem Ochoza a Po stopách posledního vlka vysočiny.

Vhodnost krajiny pro cykloturistiku

Zájmové území bylo zařazeno do stupně 2, protože je umístěno ve výše položené krajině odpovídající členité vrchovině. Nalezneme zde značené cyklotrasy, které navazují jak na současné silniční sítě s asfaltovým povrchem, tak na místní komunikace, které prochází málo frekventovanou a malebnou krajinou Žďárských vrchů. Přímo Novým Městem na Moravě vede dálková cyklotrasa č. 19 (souběžně se silnicí I/19) a cyklotrasa č. 103 směřující po silnici III/35314 na severozápad na Tři Studně. V lese Ochoza jsou veřejnosti zpřístupněny také specializované trasy pro horská kola - singletracky. Nachází se zde trasy různých obtížností - technicky nenáročné, zábavné a bezpečné stezky pro děti či stezky pro handicapované, které jsou sjízdné na kolečkovém křesle. Zároveň se zde vyskytují i velice náročné stezky pro zkušené bikery, které svojí náročností vycházejí z aktuálních trendů stavby tratí ve Světovém poháru horských kol.

Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty

Zájmové území bylo zařazeno do 2. stupně, protože se zde nachází turisticky oblíbený Harusův kopec, který nabízí poměrně vhodný terén k provozování sjezdových zimních sportů. Svažitostní i klimatické podmínky jsou vhodné pro provozování zimních sportů i pro náročnější lyžaře a snowboardisty.

Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku

Zájmové území bylo zařazeno do stupně 2, protože nabízí poměrně vhodný terén k provozování lyžařské turistiky, přírodně atraktivní prostředí, vhodné klimatické podmínky s dostatečnou a dlouho trvající sněhovou pokrývkou. Příznivé podmínky, dlouholetou tradici a již i světové jméno zde má běžecký lyžařský sport. Každoročně zde probíhá běžecký závod „Zlatá lyže českomoravské vysočiny“, který je součástí Světového poháru v běhu na lyžích.

Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody

Zájmové území bylo zařazeno do 1. stupně, protože se zde nalézají menší přírodní vodní plochy nadmístního významu - městské koupaliště, Klečkovský rybník, Cihelský rybník, Kazimírův rybník, Humpolecký rybník, Černý rybník, Zichův rybník, soustava tří rybníků Němec, Křivka a Trnka, rybník Dvouhrázník a kaskáda šesti rybníků Vališáky.

Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy/hory

Zájmové území bylo zařazeno do 2. stupně, protože se jedná o oblast v nadmořské výšce od 570 do 784 m n. m., s rázem reliéfu odpovídajícím vrchovinám, s celostátně nadprůměrným podílem lesů, s drobnějším, osídlením a menší hustotou zalidnění.

Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku

Zájmové území bylo zařazeno do 2. stupně, protože sem spadají obce s venkovskými sídly v členitější krajině charakteru vrchovin s vyšším podílem lesů, vodních ploch a turisticky značených cest.

Vhodnost krajiny pro vodní turistiku

Zájmové území bylo zařazeno do stupně 1, protože je situováno při vodních tocích, pro vodní turistiku méně využívaných - řece Bezděčce a Bobrůvce.

Vhodnost krajiny pro horolezectví

V zájmovém území se nachází Pasecká skála a Vávrova skalka, které jsou vhodné pro horolezectví.

Vhodnost krajiny pro závěsné létání

Zkoumané území není vhodné pro závěsné létání. Potenciál je tedy nulový.

Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost

Zájmové území je vhodné pro sportovní myslivost, je zalesněné a není příliš urbanizováno.

Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov

Zájmové území je vhodné pro sportovní rybolov. Působí zde Moravský rybářský svaz. V Novém Městě na Moravě se nachází mimopstruhový revír, který tvoří veřejné koupaliště.

Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků

Zkoumané území není vhodné pro pozorování vodních ptáků. Potenciál je tedy nulový.

Kulturně historické památky a soubory

Zájmové území bylo zařazeno do stupně 2 díky přítomnosti městské památkové zóny, situované v historickém jádru Nového Města na Moravě, která je tvořena velmi protáhlým, poněkud nepravidelným obdélníkovým Vratislavovým náměstím a podélně řazenými, především jednopatrovými domy s renesančními, barokními i klasicistními prvky obohacenými sochařskou výzdobou ulic a náměstí od místních rodáků Jana

Štursy a Vincence Makovského. V zájmovém území se nachází také mnoho dalších kulturních památek.

Skanzeny a muzea

Zájmové území bylo zařazeno do 1. stupně, protože se v něm nachází Horácké muzeum v Novém Městě na Moravě s regionálním významem.

Lázeňská funkce

Zkoumané území neposkytuje lázeňskou funkci. Potenciál je tedy nulový.

Kongresy a konference

Zkoumané území neodpovídá žádnému stupni hodnocení. Potenciál je tedy nulový.

Kulturní akce

Zájmové území bylo zařazeno do stupně 1, protože se zde každoročně konají kulturní akce, které mají pouze místní a regionální význam. Jedná se o plesy, hody, maškarní průvody a ostatky, prvomájové průvody, hasičské zábavy, divadelní představení, koncerty, výstavy, poutě, adventní akce a další.

Sportovní akce

Zájmové území bylo zařazeno do stupně 3, protože se v Novém Městě na Moravě pravidelně koná Světový pohár horských kol a Světový pohár v biatlonu s mezinárodním významem.

Církevní akce

Zájmové území bylo zařazeno do stupně 1. Každý týden se ve zdejších kostelích konají bohoslužby. Každoročně probíhá v Novém Městě na Moravě Pouť na kostelíčku a Mečíková pouť. Ve Slavkovicích se nachází významné poutní místo - poutní kostel Božího milosrdenství a sv. Faustyny, kde se každoročně koná několik poutí. V okolí kostela je vytvořena nová křížová cesta. V Olešné na Moravě se každoročně v měsíci červnu koná kavčí pouť.

Veletrhy a tematické trhy

Zájmové území bylo zařazeno do stupně 1, protože se zde každoročně konají trhy a jarmarky místního a regionálního významu. Každoročně zde probíhá pouťový jarmark doprovázející pouť na kostelíčku a tradiční řemeslný jarmark při Mečíkové pouti - jarmark českých výrobků. Každoročně zde také probíhají velikonoční a vánoční jarmarky v Horáckém muzeu, řemeslný jarmark Slavnosti medu, při kterém mohou návštěvníci shlédnout ukázky včelaření a farmářské trhy. Nova Civitas je řemeslný

jarmark a městská slavnost spojená s rokem 1293, kdy bylo Nové Město na Moravě takto poprvé pojmenováno. Jarmark je doprovázen bohatým kulturním programem a akcemi pro děti.

Místní produkty

Zkoumané území neodpovídá žádnému stupni hodnocení. Potenciál je tedy nulový.

Příhraniční specifika

Zkoumané území neodpovídá žádnému stupni hodnocení. Potenciál je tedy nulový.

6.2 Výsledná hodnota rekreačního potenciálu

Na základě výše provedeného zhodnocení jednotlivých složek cestovního ruchu a jejich zařazení do dílčích intenzitních stupňů lokalizačních podmínek cestovního ruchu byly jednotlivým složkám cestovního ruchu přiděleny body (viz příloha 8) a jejich konečný součet udává výsledný rekreační potenciál území. Pro zájmové území dosahuje výsledná hodnota 173 bodů, což odpovídá zařazení do intenzitní zóny velmi vysokého potenciálu, který je vymezen v rozmezí 101 - 200 bodů.

7 SWOT ANALÝZA

Na základě studia odborné literatury, internetových zdrojů, terénního šetření, mapových podkladů a rozhovorů s místními obyvateli byl vytvořen ucelený přehled o zájmovém území, který se stal podkladem pro vypracování SWOT analýzy, hodnotící silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby daného území.

Za nejdůležitější **silné stránky** území je považována výhodná poloha v CHKO Žďárské vrchy, vysoká kvalita životního prostředí, vysoký potenciál přírodních složek krajiny, dobrá občanská a kulturní vybavenost, dobré vybavení ubytovacími službami, mnoho historických a kulturních památek, vhodné podmínky pro rekreaci a sport, především pro zimní sporty, konání mezinárodních sportovních soutěží - Světového poháru horských kol a Světového poháru v biatlonu a dobré vlakové a autobusové spojení Nového Města na Moravě.

Mezi **slabé stránky** území patří zejména nedostatek financí v obecním rozpočtu, nedostatek pracovních příležitostí, nedostatek bytů, nedostatečná propagace obcí, špatná kvalita místních komunikací, nevyhovující napojení na dálnici D1, nedostatek autobusových spojů a chybějící vlakové spojení do přidružených obcí Nového Města na Moravě či vodní toky a plochy málo využitelné pro vodní sporty a rybaření.

Příležitosti jsou spatřovány především ve výstavbě nových bytů, vytváření nových pracovních příležitostí, získávání zahraničních investorů, čerpání finančních prostředků z Evropské unie pro nově realizované projekty, zlepšování propagace obcí, zvyšování spolupráce s jinými městy či regiony, zvýšení atraktivnosti vodních toků a ploch pro vodní sporty a rybaření, zlepšování kvality místních komunikací či tvorbě nových turistických tras, naučných stezek, cyklotras, lyžařských běžeckých tras, hipostezek atd.

Za možné **hrozby** je pokládáno obzvláště vysoké turistické zatížení vedoucí k narušování krajinného rázu a ničení přírodních biotopů živočichů, zvyšování záboru zemědělské půdy, znečištění ovzduší automobilovou dopravou, narušování života místních obyvatel, zhoršení životní úrovně určitých skupin obyvatelstva, snižující se počet lidí, kteří mají ve městě přihlášené trvalé bydliště či nedostatek peněžních prostředků pro provoz subjektů podporujících cestovní ruch.

Podrobná SWOT analýza zájmového území je uvedena v příloze 9.

8 NÁVRH OPATŘENÍ K OPTIMALIZACI VYUŽITÍ REKREAČNÍHO POTENCIÁLU VYBRANÉHO ÚZEMÍ

Na základě provedení podrobné analýzy zájmového území a sestavení SWOT analýzy byly stanoveny tyto návrhy na zlepšení využití rekreačního potenciálu území:

- Zvyšovat transparentnost nakládání s finančními prostředky obcí a věnovat více prostředků na rozvoj cestovního ruchu.
- Čerpat dotace ze státních i evropských fondů pro nově realizované projekty.
- Více podporovat regionální zemědělství, rekonstruovat staré zemědělské objekty.
- Účinně regulovat novou zástavbu, aby nedocházelo k neuváženému záboru zemědělské půdy.
- Stavět nové byty, kterých je v zájmovém území velký nedostatek a které jsou jednou z hlavních příčin odlivu obyvatel z území.
- Zlepšovat kvalitu místních komunikací a jejich údržbu.
- Vybudovat nové parkovací plochy.
- Zvýšit frekvenci autobusových spojů do přidružených obcí Nového Města na Moravě.
- Zlepšovat propagaci obcí aktualizací internetových stránek jednotlivých obcí, účastí na veletrzích cestovního ruchu a zapojením do soutěží (např. Vesnice roku).
- Zvyšovat spolupráci s jinými městy či regiony v oblasti cestovního ruchu.
- Vytvářet souhrnnou pobytovou nabídku pro návštěvníky, tzv. produkty cestovního ruchu, které představují souhrnné balíčky služeb vhodně propojující ubytování, stravování, dopravu a další doprovodné služby, pro všechny skupiny turistů.
- Postavit nové a modernizovat stávající ubytovací a stravovací kapacity.
- Zřizovat nová kulturní zařízení (kulturní domy, galerie, knihovny atd.).
- Vybudovat novou víceúčelovou sportovní halu.
- Postavit horolezeckou stěnu.
- Vytvářet další turistické alternativy pro případ nepřízně počasí (např. nedostatek sněhu v zimním období).

- Podporovat tradiční zvyky a řemeslnou výrobu.
- Zvyšovat atraktivnost vodních toků a ploch pro vodní sporty, např. lepší údržbou pláží, umístěním laviček, odpadkových košů, stánků s občerstvením, výstavbou dětských a sportovních hřišť (pro plážový volejbal, stolní tenis atd.).
- Vybudovat nové rybníky pro rybaření a častěji zarybňovat stávající rybníky.
- Vytvářet meze, remízky a tůně pro zachycení vody v krajině.
- Vytvářet nové turistické trasy, naučné stezky, cyklotrasy, singletracky, lyžařské běžecké trasy a hipostezky.
- Podporovat venkovskou turistiku (agroturistiku, ekoagroturistiku, ekoturistiku, atd.).
- Podrobněji zpracovávat statistické údaje o cestovním ruchu a rekreaci zájmového území.

9 DISKUSE

Předkládaná diplomová práce hodnotí rekreační potenciál a potenciál cestovního ruchu na katastrálním území Nového Města na Moravě. Pro zájmové území byla zvolena metodika hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny z roku 2002, která je navržena pro hodnocení potenciálu cestovního ruchu dílčích obcí. Aktualizovaná verze metodiky z roku 2010 je navržena pro hodnocení větších prostorových jednotek – správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP). Vzhledem k velikosti hodnoceného území bylo proto vhodnější použít metodiku z roku 2002. Pro zájmové území dosáhla výsledná hodnota potenciálu cestovního ruchu 173 bodů, proto bylo území zařazeno do intenzitní zóny velmi vysokého potenciálu, který je vymezen v rozmezí 101 - 200 bodů. Toto hodnocení je shodné s hodnocením dle Bíny z roku 2002, který taktéž Nové Město na Moravě zařadil mezi území s velmi vysokým potenciálem.

Nové Město na Moravě je hodnoceno z hlediska cestovního ruchu a rekreace i v několika dalších pracích, z nichž jsem některé vybrala a uvádím jejich hlavní výsledky, které potvrzují poznatky této práce a v některých oblastech je i rozšiřují.

V práci "Analýza potenciálu cestovního ruchu v kraji Vysočina a míra jeho využití", zpracované Ruxem et al. (2014) na katedře cestovního ruchu na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě, autoři analyzovali dle vlastní metodiky potenciál cestovního ruchu kraje Vysočina na úrovni jednotlivých obcí s rozšířenou působností. Z hlediska potenciálu přírodních složek krajiny bylo ORP Nové Město na Moravě zařazeno do 1. skupiny, která je charakterizovaná nejvyšším potenciálem přírodních složek krajiny a převážně vrchovinným typem území porostlým lesy. V tomto území se nachází vodní plochy vhodné ke koupání. Převážná část území leží v Hornosvratecké vrchovině, kde krajina dodává typický ráz Žďárské vrchy. Krajina je zde ekologicky i biologicky vyvážená a vytváří vhodné podmínky pro letní i zimní turistiku. Klimatické podmínky, které jsou ovlivněny nadmořskou výškou 500 až 800 m n. m., jsou zde velmi vhodné také pro rekondiční pobyty.

Z hlediska hodnocení potenciálu atraktivit cestovního ruchu bylo ve zmíněné práci ORP Nové Město na Moravě taktéž začleněno do 1. skupiny. Je pokládáno za známé středisko zimních sportů nejen na Vysočině, ale i v celé republice a je často navštěvováno také v létě. Nové Město na Moravě má taktéž nejlepší vybavení ubytovacími službami.

Z hlediska celkového potenciálu cestovního ruchu bylo v téže práci ORP Nové Město na Moravě zařazeno do 1. skupiny a má tedy velmi vysoký potenciál přírodních složek krajiny, potenciál atraktivit cestovního ruchu i dostatečný počet ubytovacích zařízení.

V bakalářské práci "Fenomén sportu a jeho význam pro region Nového Města na Moravě" od Poulové (2015) je uvedeno, že má Nové Město na Moravě příznivé fyzicko-geografické podmínky pro sportovní cestovní ruch a je označeno za nejdůležitější centrum zimních sportů v kraji Vysočina, které má i v rámci České republiky významné postavení. Práce je doplněna o dotazníkový výzkum zaměřený na vnímání sportu občany regionu. Z výzkumu vyplývá, že jsou obyvatelé pyšní na tradici zimních sportů na Novoměstsku. Z výzkumu také plyne, že velké sportovní události mají nepochybně vliv na region. Za hlavní pozitivní dopad je pokládán příliv turistů a jejich financí domácím obchodníkům, dále vylepšení sportovní a dopravní infrastruktury a větší vyžití pro obyvatele. Bylo zaznamenáno zvýšení počtu hromadných ubytovacích zařízení v regionu. Spokojenost obyvatel se sportovními zařízeními v daném území je podle průzkumu průměrná, přičemž dominantní postavení má Vysočina Aréna, jejíž budoucnost a využití jsou dle respondentů udržitelné a je očekáván její další rozvoj. Mezi negativní dopady sportovních akcí patří především omezení dopravy. Význam sportu pro Novoměstsko je tedy považován za významný v regionálním i mezinárodním měřítku, přičemž jeho pozitivní dopady přesahují ty negativní.

V bakalářské práci "Geografická analýza cestovního ruchu v Novém Měste na Moravě" od Šlechtové (2014) je Nové Město na Moravě označeno za důležité kulturní, sportovní, hospodářské a turistické středisko. Novoměstsko je považováno za význačný region cestovního ruchu v kraji Vysočina, ale i v České republice zásluhou příznivých podmínek z hlediska lokalizačního a realizačního potenciálu cestovního ruchu a za nejvýznamnější sportovní centrum v kraji Vysočina. Tyto podmínky jsou optimální zejména pro zimní sporty, jako je běžecké lyžování a biatlon, ale v posledních letech rovněž po horskou cyklistiku, jelikož se zde každoročně konají závody Světového poháru v horských kolech. Součástí této práce bylo též dotazníkové šetření zkoumající vnímání pořádaných akcí ve vztahu ke kvalitě nabízených služeb ubytovacích a stravovacích zařízení. Dotazovaní jsou dle průzkumu s pořádanými akcemi spokojeni a pokládají je za přínosné pro město, zejména z finančního hlediska a kvůli přilákání návštěvníků do města, ale také díky zdokonalování infrastruktury a realizovaným

opravám náměstí a ostatních prostranství, vedoucích ke zvyšování reprezentativnosti města. Dle respondentů se v území vyskytuje dostatek ubytovacích zařízení, která jsou průměrná z hlediska kvality nabízených služeb. Stravovací zařízení respondenti hodnotili rovněž průměrně a dle výzkumu by ocenili více takovýchto zařízení v centru města.

V bakalářské práci "Porovnání cestovního ruchu na Novoměstsku v létě a v zimě" od Kašové (2012) je Nové Město na Moravě považováno za atraktivní zejména díky sportovním, především lyžařským akcím, které tady mají nejméně stoletou tradici. Novoměstsko je zde také označeno za centrum kultury a umění. V práci je však upozorněno také na několik problémů, např. špatný stav silnic, ubývající počet spojů v dopravě, nedostatečnou propagaci města či neudržované pláže u rekreačních vodních nádrží. Součástí práce bylo rovněž dotazníkové šetření, z něhož vyplynulo, že Novoměstsko je pro turisty atraktivnější v letním období díky možnosti koupání, pěších výletů či cykloturistiky. Kdežto v zimním období jsou návštěvníci motivováni pouze aktivním běžeckým či sjezdovým lyžováním, ve kterém má Nové Město na Moravě i přes veškeré úsilí určité rezervy. Autorka zde navrhuje vytvoření více tratí vhodných pro bruslařský styl, jehož obliba celosvětově stoupá či vytvoření více turistických variant pro případy, kdy se bude region potýkat s nedostatkem sněhu. Slabší stránku novoměstských tratí představuje rovněž nedostatek občerstvovacích stanic. Za negativní stránku je v práci považováno i neuspokojivé značení restaurací a hospod.

10 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo zhodnotit dle zvolené metodiky cestovní ruch a rekreační potenciál ve vybraném území CHKO Žďárské vrchy a navrhnout opatření k jejich zlepšení. Dílčími cíli bylo definovat pojmy cestovní ruch, udržitelný cestovní ruch a rekreaci, popsat metodické možnosti hodnocení potenciálu cestovního ruchu, popsat charakteristiky zájmového území, významné složky rekreačního potenciálu a dle vybrané metodiky zhodnotit potenciál cestovního ruchu v zájmovém území a provést SWOT analýzu a na základě zjištěných informací navrhnout opatření k optimalizaci využití rekreačního potenciálu vybraného území.

Diplomová práce se skládá ze čtyř hlavních částí. V první části práce byla zpracována rešerše odborné literatury na téma cestovní ruch, udržitelný cestovní ruch, rekreace a metody hodnocení cestovního ruchu a rekreačního potenciálu. Je zde popsána definice, význam, vznik a vývoj, členění, předpoklady rozvoje a potenciál cestovního ruchu, dále definice, šetrné formy a indikátory udržitelného cestovního ruchu a cestovní ruch v chráněných územích, následně definice, význam, druhy rekreace a rekreační potenciál území a na závěr je zde popsáno několik metodik hodnocení cestovního ruchu a rekreačního potenciálu v České republice i v zahraničí.

V druhé části práce bylo vymezeno zájmové území a rozpracována jeho charakteristika. Za zkoumané území bylo zvoleno katastrální území Nového Města na Moravě tvořené samotným městem a 9 přidruženými obcemi - Hlinným, Jiřikovcemi, Maršovicemi, Pohledcem, Olešnou, Petrovicemi, Rokytňem, Slavkovicemi a Studnicemi. Byly zde popsány základní informace o území, jeho historie, přírodní poměry, občanská a kulturní vybavenost, sportovní vyžití a kulturní a přírodní atraktivita. K tomu bylo potřeba shromáždit a nastudovat všechny dostupné materiály vztahující se k zájmovému území - odbornou literaturu, mapové podklady, internetové zdroje a provést terénní průzkum území včetně pořízení fotodokumentace.

Ve třetí části práce byl vyhodnocen potenciál cestovního ruchu zájmového území dle zvolené metodiky Bíny z roku 2002. Nejdříve se hodnotilo, zda jsou jednotlivé složky vytvářející potenciál zájmového území v dané lokalitě registrovatelné nebo nikoliv. V případě, že byl v zájmovém území jejich výskyt zřejmý, došlo k zařazení do intenzitního stupně podle převažujícího významu daného jevu. Pokud však jev v zájmovém území neexistoval, byl potenciál označen za nulový. Po zařazení

do jednotlivých intenzitních stupňů byly dílčím složkám přiřazeny bodové hodnoty, které v součtu daly výsledný potenciál území.

V poslední části práce byla vypracována SWOT analýza zájmového území a na základě zjištěných informací byla navržena opatření k optimalizaci využití rekreačního potenciálu vybraného území.

Na základě provedeného zhodnocení jednotlivých složek cestovního ruchu a jejich zařazení do dílčích intenzitních stupňů lokalizačních podmínek cestovního ruchu dle metodiky Bíny (2002) byl vypočítán výsledný rekreační potenciál zájmového území ve výši 173 bodů, a proto lze Nové Město na Moravě označit za území s velmi vysokým potenciálem pro cestovní ruch.

Mezi faktory pozitivně ovlivňující přírodní potenciál území patří zejména výhodná poloha v CHKO Žďárské vrchy, vyšší nadmořská výška (od 570 do 784 m n. m.), vrchovinný typ území s vyšší reliéfovou členitostí a převážným podílem lesů, polí a pastvin, vysoká kvalita životního prostředí, vysoký potenciál přírodních složek krajiny či atraktivní přírodní památky (např. Pasecká skála, Pohledecká skála, Vávrova skalka, Harusův kopec).

Kulturní potenciál území je dán dobrou občanskou a kulturní vybaveností, vyhlášenou městskou památkovou zónou v historickém jádru Nového Města na Moravě, mnoha historickými a kulturními památkami, nabídkou tradičních kulturních akcí či dobrým vybavením ubytovacími službami.

Nové Město na Moravě nabízí velmi příznivé podmínky pro rekreaci a sport. Území leží na červené, zelené, žluté a modré turistické značce a je ideálním výchozím bodem do nejvyšších a nejzajímavějších částí Žďárských vrchů. Územím prochází také tři naučné vlastivědné stezky. Můžeme zde využít také velkého množství cyklotras, specializovaných tras pro horská kola - singletracků, okruhů pro trénink na kolečkových lyžích, popř. in-line bruslích či skal zpřístupněných pro horolezectví. Město bývá právem označováno za nejvýznamnější středisko zimních sportů nejen na Vysočině, ale i v celé České republice díky výborným podmínkám pro běžecké a sjezdové lyžování. Centrem sportovního dění je především Vysočina aréna a Harusův kopec. Pravidelně se zde konají mezinárodní sportovní soutěže Světový pohár horských kol a Světový pohár v biatlonu.

Nové Město na Moravě má dobré vlakové spojení díky železniční trati Tišnov - Žďár nad Sázavou a dobré autobusové spojení s Prahou, Brnem, Ostravou, Jihlavou a Blanskem.

Území se však potýká také s problémy, které mohou mít negativní vliv na další rozvoj území a potenciál cestovního ruchu a je potřeba je řešit. Patří mezi ně zejména nedostatek financí, nedostatek pracovních příležitostí, nedostatek bytů, špatná kvalita místních komunikací, nedostatek parkovacích míst, vodní toky a plochy málo využitelné pro vodní sporty a rybaření, nedostatečná propagace obcí, absence souhrnné pobytové nabídky pro návštěvníky (produktů cestovního ruchu), sezónnost návštěvnosti, nevyhovující napojení na dálnici D1, chybějící vlakové spojení a nedostatek autobusových spojů do přidružených obcí Nového Města na Moravě.

Na základě podrobné analýzy území a zjištění jeho silných a slabých stránek byla navržena opatření k optimalizaci využití rekreačního potenciálu vybraného území, mezi která patří především zvyšování transparentnosti nakládání s finančními prostředky obcí a věnování více prostředků na rozvoj cestovního ruchu, čerpání dotací ze státních i evropských fondů pro nově realizované projekty, účinná regulace nové zástavby, aby nedocházelo k neuváženému záboru zemědělské půdy, výstavba nových bytů, kterých je v zájmovém území nedostatek a které jsou jednou z hlavních příčin odlivu obyvatel z území, zlepšování kvality místních komunikací a jejich údržba, budování nových parkovacích ploch, zvyšování frekvence autobusových spojů do přidružených obcí Nového Města na Moravě, zlepšování propagace obcí aktualizací internetových stránek jednotlivých obcí, účastí na veletrzích cestovního ruchu a zapojením do soutěží (např. Vesnice roku), zvyšování spolupráce s jinými městy či regiony v oblasti cestovního ruchu, vytváření souhrnné pobytové nabídky pro návštěvníky, tzv. produktů cestovního ruchu, postavení nových a modernizace stávajících ubytovacích a stravovací kapacit, kulturních a sportovních zařízení, podpora tradičních zvyků a řemeslné výroby, zvyšování atraktivnosti vodních toků a ploch pro vodní sporty, např. lepší údržbou pláží, umístěním laviček, odpadkových košů, stánků s občerstvením, výstavbou dětských a sportovních hřišť (pro plážový volejbal, stolní tenis atd.), vytvoření nových turistických tras, naučných stezek, cyklotras, singletracků, lyžařských běžeckých tras a hipostezek či podpora venkovské turistiky.

Diplomová práce bude poskytnuta Správě CHKO Žďárské vrchy se sídlem ve Žďáru nad Sázavou, kde jsem minulý rok absolvovala odbornou diplomovou praxi a kde mě požádali o zaslání práce. Jsem tedy ráda, že se práce dostane do rukou odborníků, pod jejichž správou zájmové území spadá a mohou práci využít k jeho dalšímu rozvoji. Práce je taktéž určena pro všechny, kteří mají zájem se s Novým Městem na Moravě lépe seznámit a poznat všechny krásy, které toto město nabízí.

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje:

FLEKALOVÁ, Markéta. *Rekreační využití území*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015, s. 44-96. ISBN 978-80-7509-211-3.

FOJTÍK, Igor. *Vybrané kapitoly z rekreologie*. Ostrava: Pedagogická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, 2011, s. 8-11. ISBN 978-80-7368-990-2.

FORET, Miroslav, Věra FORETOVÁ, Marie HESKOVÁ a Ondřej KONEČNÝ. *Cestovní ruch v regionálním rozvoji*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013, s. 11. ISBN 978-80-7375-739-7.

HODAŇ, Bohuslav a Tomáš DOHNAL. *Rekreologie*. 2., upr. a rozš. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, s. 19. ISBN 978-80-244-2197-1.

HOUŠKA, Petr. *Environmentální aspekty potenciálu území pro cestovní ruch*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2014, s. 43. ISBN 978-80-7452-041-9.

JANDOVÁ, Soňa, Piotr OLESNIEWICZ a Tomáš DOHNAL. *Vybrané aspekty rekreologie*. Liberec: TUL, 2014, s. 29. ISBN 978-80-7494-168-9.

JURČA, Jan. *Nauka o rekreaci*. Brno: Vysoká škola zemědělská, 1983, s. 70-73.

KONEČNÝ, Ondřej. *Agroturistika a venkovská turistika: venkovský cestovní ruch v České republice*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013, s. 13-55. ISBN 978-80-7375-738-0.

KOPŠO, Emil, Marián GÚČIK, Jaroslav MAZÚREK, Vladimír BARAN a Václav HRALA. *Geografia cestovného ruchu: vysokoškolská učebnica pre študijné odbory Fakulty ekonomiky služieb a cestovného ruchu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1992, s. 21. ISBN 80-08-00346-4.

KOSTKOVÁ, Miroslava. *Cestovní ruch: pro prezenční formu studia*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2013, s. 99-100. ISBN 978-80-7248-834-6.

KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada, 2013, s. 15-16. ISBN 978-80-247-4603-6.

LINDEROVÁ, Ivica. *Cestovní ruch: základy a právní úprava*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2013, s. 58. ISBN 978-80-87035-82-5.

MARIOT, Peter. *Geografia cestovného ruchu*. Bratislava: Veda, 1983, s. 88-90.

- MARKOVÁ, Lucie. *Nové Město na Moravě*. Havlíčkův Brod: Elmar, 2009, s. 155-168. Za humny. ISBN 9788090419216.
- PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost cestovního ruchu*. 3. vyd., přeprac. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, s. 21. ISBN 978-80-7435-329-1.
- PLZÁKOVÁ, Lucie a Petr STUDNIČKA. *Řízení cestovního ruchu v České republice - minulost, současnost, budoucnost*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 43. ISBN 978-80-7478-593-1.
- RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada, 2011, s. 18-34. ISBN 978-80-247-4039-3.
- ŘÁDKOVÁ, Žofie. *Kulturní památky a památné stromy na Novoměstsku*. Nové Město na Moravě, 2011.
- SCHNEIDER, Jiří a Ivana LAMPARTOVÁ. *Krajinné a územní plánování v regionálním rozvoji: doprovodné texty k přednáškám*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013, s. 34-35. ISBN 978-80-7375-776-2.
- SCHNEIDER, Jiří, Jitka FIALOVÁ a Ilja VYSKOT. *Krajinná rekreologie I.* V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2008, s. 11-112. ISBN 978-80-7375-200-2.
- SCHNEIDER, Jiří, Jitka FIALOVÁ a Ilja VYSKOT. *Krajinná rekreologie II.* V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2009, s. 12-30. ISBN 978-80-7375-357-3.
- SVOBODA, Pavel. *1000 stavebních památek a jiných zajímavostí Novoměstska a Žďárska*. Žďár nad Sázavou: Město Žďár nad Sázavou, 2014, s. 84-274. ISBN 9788026071983.
- SVOBODA, Pavel. *Novoměstsko: turisticko-vlastivědný průvodce obcemi a jejich okolím*. 3. rozš. vyd. Tišnov: Sursum, 2001, s. 112-117. ISBN 8085799979.
- TRÁVNÍČEK, Jan a Jakub TROJAN. *Cestovní ruch a udržitelný rozvoj*. Brno: Vysoká škola obchodní a hotelová, 2012, s. 89-99. ISBN 978-80-87300-21-3.
- VYSTOUPIL, Jiří, Andrea HOLEŠINSKÁ, Josef KUNC, Dan SEIDENGLANZ, Martin ŠAUER a Petr TONEV. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, s. 35. ISBN 978-80-7380-340-7.
- ZÁVODNÁ, Lucie Sára. *Udržitelný cestovní ruch: principy, certifikace a měření*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, s. 21-36. ISBN 978-80-244-4576-2.

ZELENKA, Josef, Jan TĚŠITEL, Martina PÁSKOVÁ a Drahomíra KUŠOVÁ. *Udržitelný cestovní ruch: management cestovního ruchu v chráněných územích*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, s. 42. Recenzované monografie. ISBN 978-80-7435-244-7.

Internetové zdroje:

BÍNA, Jan. *Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice* [online]. Brno: Ústav územního rozvoje, 2010, s. 2-10 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: https://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/cestovni_ruch/potencialCR/PotencialCR-text.pdf

BÍNA, Jan. Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky. *Urbanismus a územní rozvoj* [online]. 2002, V(1/2002), 2-8 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2007/KRGCR/um/Hodnocen__potenci_lu_CR_v_obc_ch__R_b_na.pdf

BORYK, Olga. Analysis of Tourist Recreational Potential of Ternopil Region. *Economics & Sociology* [online]. Ternopil institute of social and economy technologies: Department of enterprise economy, 2010, 3(1), 143-148 [cit. 2017-03-17]. ISSN 2071-789X. Dostupné z: [http://www.economics-sociology.eu/files/14\[5\].pdf](http://www.economics-sociology.eu/files/14[5].pdf)

CIUREA, Ion-Valeriu, Roxana MIHALACHE, George UNGUREANU a Stejarel BREZULEANU. Studies Regarding the Evaluation of the Tourist Potential of Oituz Hydrographical Basin – Bacau County. *Bulletin UASVM Horticulture* [online]. Romania: University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine of Iasi: Faculty of Agricultural Sciences, 2011, 68(2), 49-54 [cit. 2017-03-17]. ISSN 1843-5394. Dostupné z: <http://journals.usamvcluj.ro/index.php/horticulture/article/viewFile/7058/6319>

FC Rokytno [online]. Rokytno, 2016 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.fotbalrokytno.estranky.cz/>

GUNN, Clare A. Landscape assessment for tourism. In: *Elsner, Gary H., and Richard C. Sardon, technical coordinators* [online]. Berkeley: Proceedings of our national landscape: a conference on applied techniques for analysis and management of the visual resource, 1979, 409-414 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: https://www.fs.fed.us/psw/publications/documents/psw_gtr035/psw_gtr035_09_gunn.pdf

Hlinné [online]. Město Nové Město na Moravě, 2016 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://mesto.nmnm.cz/hlinne/>

Hlinné [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/hlinne.html>

Jiříkovice [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/jirikovice.html>

Jiříkovice RUN 2017 [online]. Jiříkovice, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://jirikovice.nmnm.cz/>

KAŠOVÁ, Hana. *Porovnání cestovního ruchu na Novoměstsku v létě a v zimě* [online]. Jihlava, 2012 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <https://is.vspj.cz/bp/get-bp/student/26004/thema/1759>. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava.

KLAPKA, Pavel, Eva NOVÁKOVÁ a Bohumil FRANTÁL. Metodologické přístupy k hodnocení potenciálu cestovního ruchu území. *Miscellanea geographica: sborník katedry geografie pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni* [online]. Plzeň: Západočeská univerzita, Katedra geografie, 2008, (14), 65-69 [cit. 2017-02-23]. ISSN 1213-7901. Dostupné z: <http://cenars.upol.cz/wp-content/uploads/2013/02/klapka-novakova-frantal.pdf>

KUBINSKÝ, Daniel. GIS: Landep. In: *Daniel Kubinský: osobná stránka* [online]. Slovensko, 2010 [cit. 2017-02-27]. Dostupné z: <http://www.dkubinsky.sk/blog/gis/landep>

Maršovice [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/marsovice.html>

Městská památková zóna Nové Město na Moravě [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/mestska-pamatkova-zona-nove-mesto-na-morave.html-0>

Mikroregion: NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ [online]. Žďárský deník, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://zdarsky.denik.cz/mikroregion/nove-mesto-na-morave.html>

Nové Město na Moravě [online]. Místopisný průvodce po České republice, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/333/nove-mesto-na-morave/>

Nové Město na Moravě [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/nove-mesto-na-morave.html>

Nové Město na M.: Členské obce [online]. Nové Město na Moravě: Mikroregion Novoměstsko, 2016 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <http://www.novomestsko.cz/cz/detail-obce/nmm>

Nové Město na Moravě: Doprava Nové Město na Moravě [online]. Místopisný průvodce po České republice, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/333/nove-mesto-na-morave/doprava/>

Nové Město na Moravě: Charakteristika zájmového území [online]. Elektronický digitální povodňový portál, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: https://www.edpp.cz/nmm_charakteristika-zajmoveho-uzemi/

Nové Město na Moravě: Počet obyvatel obce Nové Město na Moravě [online]. Místopisný průvodce po České republice, 2017 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/333/nove-mesto-na-morave/pocet-obyvatel/>

Nové Město na Moravě: Současnost obce Nové Město na Moravě [online]. Místopisný průvodce po České republice, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/333/nove-mesto-na-morave/soucasnost/>

Nové Město na Moravě: Sportovní možnosti Nové Město na Moravě [online]. Místopisný průvodce po České republice, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/333/nove-mesto-na-morave/sportovni-aktivity/>

Nové Město na Moravě: Technická vybavenost obce [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=596230>

Nové Město na Moravě (okres Žďár nad Sázavou): Vybrané údaje za obec [online]. Český statistický úřad, 2017 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__596230#w=

NOVOTNÁ, Marie. An evaluation of the conditions for the recreational exploitation of the region (Hodnocení předpokladů pro cestovní ruch pomocí GIS): Geografická analýza mikroregionu Vimpersko. In: *GIS Ostrava 2003* [online]. Ostrava: Západočeská univerzita v Plzni: Katedra geografie, 2003 [cit. 2017-02-27]. Dostupné z: http://gisak.vsb.cz/GIS_Ostrava/GIS_Ova_2003/Sbornik/Referaty/novotna.htm

Olešná [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/olesna.html>

PARACCHINI, Maria Luisa, Grazia ZULIAN, Leena KOPPEROINEN, et al. Mapping cultural ecosystem services: A framework to assess the potential for outdoor recreation across the EU. *Ecological Indicators: Integrating Sciences for Monitoring, Assessment and Management* [online]. 2014, **45**, 371–385 [cit. 2017-03-18]. ISSN 1470-160X. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1470160X1400168X>

Pasecká skála [online]. Krajský úřad Kraje Vysočina, 2011 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: http://www.dedictvivysociny.cz/priroda/zvlaste_chranena_uzemi-11/prirodni_pamatka-39/?id=491

Petrovice [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/petrovice.html>

Pohledec [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/pohledec.html>

POULOVÁ, Jana. *Fenomén sportu a jeho význam pro region Nového Města na Moravě* [online]. Brno, 2015 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/409085/prif_b/BP.pdf. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.

PRALONG, Jean-Pierre. A method for assessing tourist potential and use of geomorphological sites. *Géomorphosites : définition, évaluation et cartographie* [online]. 2005, **11**(3), 189-196 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://geomorphologie.revues.org/350?lang=en#tocto1n2>

Pro diváky [online]. Nové Město na Moravě: Annamaet European Championship ECF, 2016 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.ecf2016-annamaet.com/>

Rekreační potenciál území [online]. Brno: Ústav inženýrských staveb, tvorby a ochrany krajiny Mendelovy univerzity v Brně, 2010 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <http://www.utok.cz/node/147>

Rokytno [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/rokytno.html>

RUX, Jaromír, Eva JANOUŠKOVÁ, Ivica LINDEROVÁ a František SMRČKA. *Analýza potenciálu cestovního ruchu v kraji Vysočina a míra jeho využití* [online]. Jihlava, 2014 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <http://www.kr->

vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4062758. Vysoká škola polytechnická Jihlava.

SFK VRCHOVINA z.s. Nové Město na Moravě [online]. 2014 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://sfk-vrchovina.webnode.cz/>

SKI Harusák [online]. SKIHARUSÁK, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.skiharusak.cz/ski-harusak/>

Slavkovice [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/slavkovice.html>

Studnice [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/studnice.html>

ŠLECHTOVÁ, Aneta. *Geografická analýza cestovního ruchu v Novém Městě na Moravě* [online]. Olomouc, 2014 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: http://theses.cz/id/tgfxn/BP_slechtova_2014.pdf. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci.

Trasy na běhání [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/vylety/trasy-na-behani>

Trasy pro cyklisty [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/vylety/trasy-pro-cyklisty>

Trasy pro rodiny s dětmi [online]. Novoměstsko, 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.nmnm.eu/vylety/trasy-pro-rodiny-s-detmi>

Zásobník sněhu v Novém Městě je připraven na příští rok [online]. Žďárský deník, 2017 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: http://zdarsky.denik.cz/ostatni_region/zasobnik-snehu-v-novem-meste-je-pripraven-na-pristi-rok-20170325.html

12 SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1** Přírodní rekreační potenciál podle tříd Terplanu (Jurča, 1983)
- Příloha 2** Bodové hodnoty atraktivit cestovního ruchu a jejich významových stupňů (Bína, 2010)
- Příloha 3** Bodové hodnoty ploch a linií ovlivňujících cestovní ruch a jejich intenzitních stupňů (Bína, 2010)
- Příloha 4** Indexy pro poznávací cestovní ruch (Gunn, 1979)
- Příloha 5** Indexy pro destinační cestovní ruch (Gunn, 1979)
- Příloha 6** SWOT analýza cestovního ruchu v Ternopilském regionu (Boryk, 2010)
- Příloha 7** Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (Bína, 2002)
- Příloha 8** Vlastní hodnocení potenciálu cestovního ruchu v zájmovém území dle Bíny 2002 (vlastní zpracování)
- Příloha 9** SWOT analýza zájmového území (vlastní zpracování)
- Příloha 10** Mapa zájmového území (mapy.cz)
- Příloha 11** Horácké muzeum v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 12** Rodný dům Karla Němce v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 13** Socha Františka Palackého v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 14** Píseň hor v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 15** Dům rodiny Brady v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 16** Arboretum v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 17** Rodný dům Vincence Makovského v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 18** Výzdoba sloupu na domě čp. 9 v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 19** Hotel Panský dům v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 20** Novoměstský zámek (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 21** Reliéf "Blíží se konec mého utrpení" v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 22** Nehmatatelná postava v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 23** Evangelický kostel v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

- Příloha 24** Busta Jana Amose Komenského v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 25** Mistr Jan Hus v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 26** Pomník padlým vojínům v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 27** Sloup se sochou sv. Anny v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 28** Busta T. G. Masaryka v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 29** Rodný dům Jana Štursy v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 30** Socha Raněný od Jana Štursy v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 31** Dům č. 119 a reliéf Salvátora mundi v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 32** Katolický kostel v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 33** Římskokatolický farní úřad v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 34** Vratislav z Pernštejna v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 35** Pamětní deska Prof. Josefa Veselky, Dr.h.c. na domě čp. 21 v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 36** Pamětní deska Františka Seidla na domě čp. 22 v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 37** Pamětní deska Jaromíra Nečase na domě čp. 31 v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 38** Kaple u Jáníčka v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 39** Park na Vratislavově náměstí v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 40** Rozcestník turistických značek v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 41** Monumentální objekt sochaře Antonína Kašpara v parku na Vratislavově náměstí v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 42** Monumentální objekty sochaře Antonína Kašpara v parku na Vratislavově náměstí v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

- Příloha 43** Tři Kříže (Kalvárie) na kopci Kaplisko v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 44** Ukazatel k naučné stezce Tři kříže v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 45** Rybník Trnka v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 46** Rybník Křivka v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 47** Rybník Němec v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 48** Kazimírův rybník v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 49** Černý rybník v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 50** Cihelský rybník a park Koruna v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 51** Klečkovský rybník v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 52** Koupaliště v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 53** Penzion Vrchovina v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 54** Ski hotel v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 55** Areál Vysočina Arény v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 56** Harusův kopec v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 57** Skokanský můstek v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 58** Kaple na návsi v Petrovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 59** Bývalý mlýn čp. 16 v Petrovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 60** Kříž při silnici do Slavkovic v Petrovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 61** Poutní kostel Božího milosrdenství a sv. Faustyny ve Slavkovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 62** Křížová cesta u poutního kostela Božího milosrdenství a sv. Faustyny ve Slavkovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 63** Hasičská zbrojnice se zvonící ve Slavkovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 64** Pomník obětem 1. světové války ve Slavkovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 65** Kříž ve Slavkovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 66** Kříž v blízkosti Slavkovic (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 67** Kaple andělů strážných v Hlinném (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 68** Pomník obětem 2. světové války v Hlinném (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 69** Alej vedoucí ke dvoru Cinzendorf v Olešné (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 70** Dvůr Cinzendorf v Olešné (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 71** Kostel sv. Maří Magdaleny v Olešné (vlastní archiv, 2017)

- Příloha 72** Kamenný most se sochami v Olešné (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 73** Černý kříž u rozcestí na Křídla a Olešnou (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 74** Památná lípa v Olešné (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 75** Kaple na návsi v Jiříkovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 76** Kříž s pamětní deskou obětem 1. světové války v Jiříkovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 77** Pomník obětem 2. světové války v Jiříkovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 78** Rozcestník turistických značek v Jiříkovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 79** Hotel Rokytno v Rokytnu (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 80** Hasičská zbrojnice se zvonící v Rokytnu (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 81** Dům čp. 5 v Rokytnu (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 82** Kaple s hasičskou zbrojnicí ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 83** Kříž u kaple ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 84** Turistická chata Studnice ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 85** Penzion Studnice ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 86** Pamětní deska Cyrila Musila a Jana Evangelisty Nečase na domě čp. 21 ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 87** Dům čp. 5 ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 88** Rozcestník turistických stezek ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 89** Maršovská rychta v Maršovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 90** Kaple na návsi v Maršovicích (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 91** Kříž pod Pohledcem u silnice do Nového Města na Moravě (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 92** Základní škola v Pohledci (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 93** Dům čp. 40 v Pohledci (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 94** Zvonice na návsi v Pohledci (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 95** Pasecká skála (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 96** Vávrova skalka (vlastní archiv, 2017)
- Příloha 97** Pohledecká skála (vlastní archiv, 2017)

PŘÍLOHY

Příloha 1 Přírodní rekreační potenciál podle tříd Terplanu (Jurča, 1983)

Slovní označení		Bodová hodnota „r“	Třída	Přibližný plošný podíl v ČR (%)
Optimální	I.	nad 190	I.	1
	II.	151 – 190	II.	5
Nadprůměrné	I.	121 – 150	III.	8
	II.	101 – 120	IV.	10
Průměrné	I.	81 – 100	V.	25
	II.	61 – 80	VI.	34
Nevyhovující	I.	41 – 60	VII.	15
	II.	pod 41	VIII.	2

Příloha 2 Bodové hodnoty atraktivit cestovního ruchu a jejich významových stupňů (Bína, 2010)

Atraktivita cestovního ruchu	Významový stupeň			Nediferencováno
	A	B	C	
Přírodní pozoruhodnost	60	20		
Historický městský soubor	60	30		
Historický vesnický soubor	40	20		
Zámek	65	45	15	
Hrad, tvrz, zřícenina	60	40	15	
Křesťanská sakrální památka	60	40	15	
Židovská památka	60	40	15	
Vojenská památka	55	25		
Pietní památník	50	20		
Technická památka	55	25	10	
Archeologická památka	40	20		
Historické podzemí				40
Muzeum, galerie	50	25	10	
Muzeum v přírodě, skanzen	60	30		
Lázeňské místo	75	25		
Zoologická zahrada, zoopark	60	35		
Botanická zahrada, arboretum,	60	25		
Aquapark, plavecký bazén	50	25		
Golfové hřiště				35
Farma pro hipoturistiku				35
Vinařský věhlas				25
Pivovarnický věhlas				25
Jiná atraktivita cestovního ruchu	50	20		
Turistické informační centrum				15
Přidaná hodnota: památka UNESCO				100

Příloha 3 Bodové hodnoty ploch a linií ovlivňujících cestovní ruch a jejich intenzitních stupňů (Bína, 2010)

Plocha, linie	Intenzitní stupeň				
	A	B	C	D	E
Rekreační a turistická krajina typ I	350	280	210	140	70
Rekreační a turistická krajina typ II	200	160	120	80	40
Rekreační a turistická krajina typ III	nehodnoceno				
Rekreační a turistická krajina typ IV	-150	-120	-90	-60	-30
Urbanizovaný prostor	-100	-80	-60	-40	-20
Průmyslový a těžební prostor	-300	-240	-180	-120	-60
Areál dálniční dostupnosti typ I	150	120	90	60	30
Areál dálniční dostupnosti typ II	75	60	45	30	15
Délka břehů vodních ploch typ I	250	200	150	100	50
Délka břehů vodních ploch typ II	125	100	75	50	25
Délka řek vhodných pro splouvání	150	120	90	60	30
Délka silnic I. třídy	100	80	60	40	20
Délka železnic typ I	100	80	60	40	20
Délka železnic typ II	50	40	30	20	10
Přidaná hodnota: národní park	200	160	120	80	40
Přid. hodnota: chráněná krajinná oblast	100	80	60	40	20

Příloha 4 Indexy pro poznávací cestovní ruch (Gunn, 1979)

Faktor	Index
1. Voda, vodní život	8
2. Topografie, půda, geologie	10
3. Vegetační pokrývka, volně žijící živočichové, škůdci	7
4. Klima, atmosféra	3
5. Estetika	13
6. Stávající atrakce, průmysl, instituce	10
7. Historie, etnická příslušnost, archeologie, pověst, tradice	9
8. Centra služeb	15
9. Doprava, přístup	25
Σ	100

Příloha 5 Indexy pro destinační cestovní ruch (Gunn, 1979)

Faktor	Index
1. Voda, vodní život	24
2. Topografie, půda, geologie	10
3. Vegetační pokrývka, volně žijící živočichové, škůdci	8
4. Klima, atmosféra	13
5. Estetika	7
6. Stávající atrakce, průmysl, instituce	5
7. Historie, etnická příslušnost, archeologie, pověst, tradice	3
8. Centra služeb	10
9. Doprava, přístup	20
Σ	100

Příloha 6 SWOT analýza cestovního ruchu v Ternopilském regionu (Boryk, 2010)

<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Současný potenciál rozvoje cestovního ruchu (voda, zeleň) v případě řádných kapitálových investic; • Výhodná geopolitická poloha; • Známý ve všech ukrajinských náboženských centrech; • Přítomnost kvalifikovaných pracovních zdrojů; • Uchování jedinečných tradic, řemesel, zvyků; • Přítomnost velkého množství paláců, kostelů a jiných mistrovských děl architektury, kultury a historie; • Uspokojivý ekologický stav; • Dobře vyvinutá dopravní infrastruktura; • Psychologická připravenost obyvatelstva na podporu ekologické turistiky. 	<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nízká kultura služeb; • Nízká kvalita služeb cestovního ruchu z důvodu nedostatečné úrovně rozvoje infrastruktury; • Nevýznamné konkurenční výhody turistických služeb; • Slabá podpora státu a platební neschopnost ke spolupráci orgánů místní samosprávy s orgány výkonné moci; • Nízká solventnost některých kategorií obyvatelstva; • Slabé poskytování publicity.
<p>Příležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj státního hospodářství; • Rozvoj ostatních průmyslových odvětví, což má za následek růst obchodního cestovního ruchu, podnikové činnosti; • Příznivý legislativní základ; • Možnosti růstu kapitálových investic; • Rychlý růst poptávky po turistických službách; • Vstup a rozšíření rekreačního spektra služeb cestovního ruchu; • Tvorba nových objektů cestovního ruchu, území pro odpočinek a turistiku. 	<p>Hrozby:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhoršení ekonomické a politické situace; • Zhoršení ekologického stavu; • Vysoká míra rizika v turistické oblasti; • Absence dobře formulovaných právních předpisů; • Nedostatečná podpora ze strany státu.

Příloha 7 Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (Bína, 2002)

Složka potenciálu CR	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	1	2	3
Přírodní pozoruhodnosti	10	20	45
Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku	5	10	15
Vhodnost krajiny pro cykloturistiku	10	15	20
Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty	7	15	30
Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku	3	7	10
Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody	10	20	40
Vhodnost krajiny pro rekreaci typu les/hory	7	13	20
Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku	3	7	10
Vhodnost krajiny pro vodní turistiku	3	7	15
Vhodnost krajiny pro horolezectví	2		
Vhodnost krajiny pro závěsné létání	2		
Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost	2		
Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov	2		
Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků	1		
Kulturně-historické památky a soubory	10	25	50
Skanzeny a muzea	5	15	35
Lázeňská funkce	5	15	35
Kongresy a konference	2	10	20
Kulturní akce	10	20	40
Sportovní akce	2	7	20
Církevní akce	2	4	10
Veletrhy a tematické trhy	5	20	40
Místní produkty	5	10	25
Příhraniční specifika	2	5	10

Příloha 8 Vlastní hodnocení potenciálu cestovního ruchu v zájmovém území dle Bíny 2002 (vlastní zpracování)

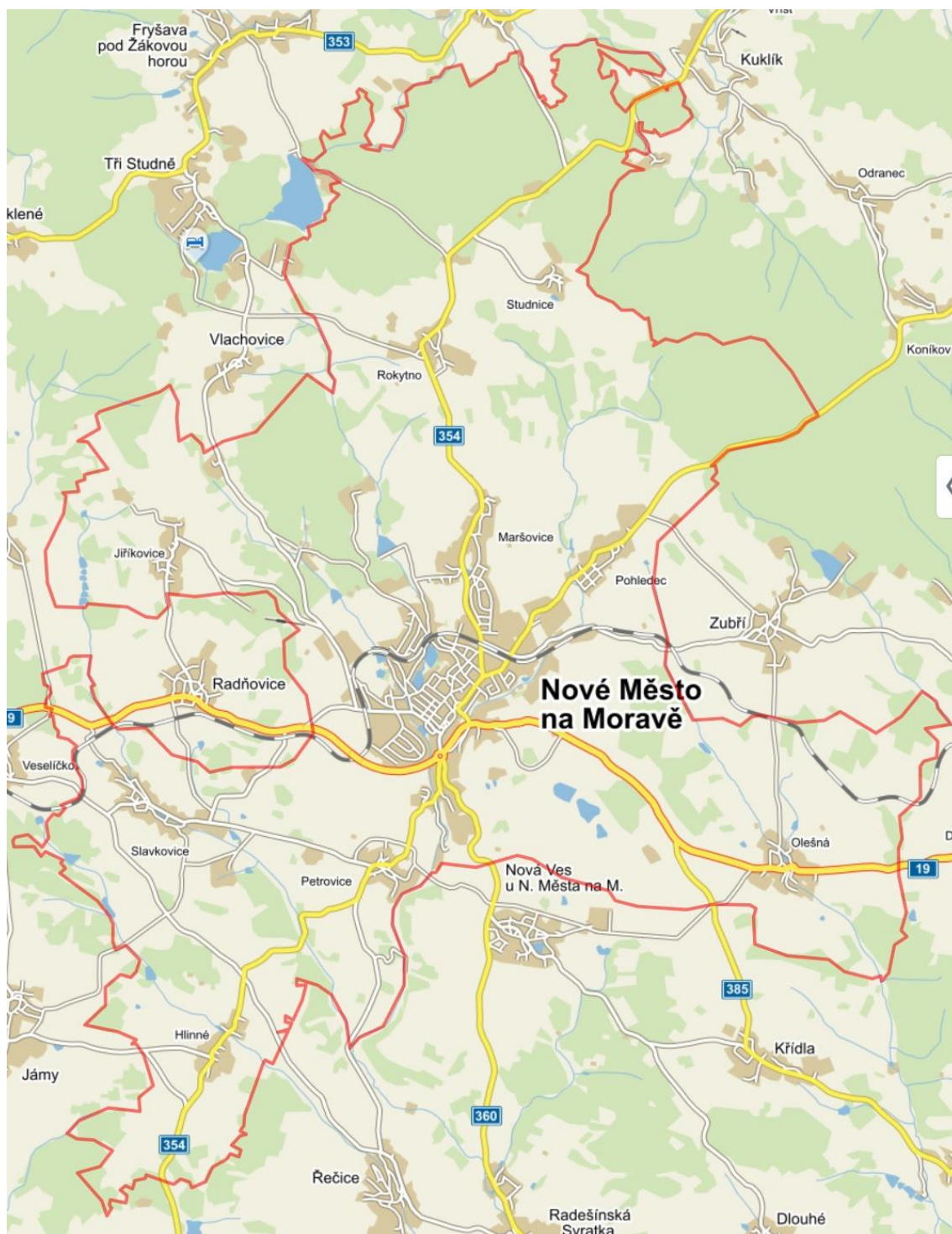
Složka potenciálu CR	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	1	2	3
Přírodní pozoruhodnosti		20	
Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku		10	
Vhodnost krajiny pro cykloturistiku		15	
Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty		15	
Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku		7	
Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody	10		
Vhodnost krajiny pro rekreaci typu les/hory		13	
Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku		7	
Vhodnost krajiny pro vodní turistiku	3		
Vhodnost krajiny pro horolezectví		2	
Vhodnost krajiny pro závěsné létání			
Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost		2	
Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov		2	
Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků			
Kulturně-historické památky a soubory		25	
Skanzeny a muzea	5		
Lázeňská funkce			
Kongresy a konference			
Kulturní akce	10		
Sportovní akce			20
Církevní akce	2		
Veletrhy a tematické trhy	5		
Místní produkty			
Příhraniční specifika			

Příloha 9 SWOT analýza zájmového území (vlastní zpracování)

	POZITIVNÍ	NEGATIVNÍ/ŠKODLIVÉ
VNITŘNÍ	<p>SILNÉ STRÁNKY (Strengths)</p> <ul style="list-style-type: none"> · Výhodná poloha v CHKO Žďárské vrchy · Vysoká kvalita životního prostředí · Vysoký potenciál přírodních složek krajiny · Atraktivní přírodní památky · Dobrá občanská a kulturní vybavenost · Historické jádro Nového Města na Moravě vyhlášeno městskou památkovou zónou · Mnoho historických a kulturních památek · Nabídka tradičních kulturních akcí · Vhodné podmínky pro rekreaci a sport · Informační kiosky umístěny ve všech zájmových obcích · Významné středisko zimních sportů (Vysočina Aréna, Harušův kopec) · Značené turistické trasy a naučné stezky · Cyklotrasy, specializované trasy pro horská kola - singletracky, okruhy pro trénink na kolečkových lyžích, popř. in-line bruslích, skály zpřístupněné pro horolezce · Konání mezinárodních sportovních soutěží - Světový pohár horských kol a Světový pohár v biatlonu · Dobré vybavení ubytovacími službami · Velká návštěvnost obyvatel z okolních regionů (zejména Brna) · Silnice I/19 spojující Nové Město na Moravě se Žďárem nad Sázavou a Bystřicí nad Pernštejnem; silnice II/354, II/360 a II/385 · Dobré vlakové spojení Nového Města na Moravě - železniční trať Tišnov – Žďár nad Sázavou · Dobré autobusové spojení Nového Města na Moravě s Prahou, Brnem, Ostravou, Jihlavou a Blanskem 	<p>SLABÉ STRÁNKY (Weaknesses)</p> <ul style="list-style-type: none"> · Vodní toky a plochy málo využitelné pro vodní sporty a rybaření · Nedostatek pracovních příležitostí · Nedostatek financí · Nedostatečná podpora zemědělství · Chátrající zemědělské objekty · Nedostatek bytů · Špatná kvalita místních komunikací · Nedostatek parkovacích míst · Omezená dopravní dostupnost do školy a zaměstnání v zimním období · Nedostatečná propagace obcí, některých ubytovacích zařízení a jiných subjektů působících v cestovním ruchu (neaktuální internetové stránky) · Absence souhrnné pobytové nabídky pro návštěvníky (produkty cestovního ruchu) · Sezónnost návštěvnosti · Nevyhovující napojení na dálnici D1 · Chybí vlakové spojení do Hlinného, Jiříkovic, Maršovic, Pohledce, Petrovic, Rokytna, Slavkovic a Studnic · Nedostatek autobusových spojů do přidružených obcí Nového Města na Moravě (zejména do Jiříkovic) · Absence hipostezek · Nedostatek statistických údajů o cestovním ruchu a rekreaci

VNĚJŠÍ	<p style="text-align: center;">PŘÍLEŽITOSTI (Opportunities)</p> <ul style="list-style-type: none"> · Výstavba nových bytů. · Vytváření nových pracovních příležitostí · Výstavba nových a modernizace stávajících ubytovacích a stravovacích kapacit · Zřizování nových kulturních zařízení (kulturní domy, galerie, knihovny atd.) · Podpora tradičních zvyků a řemeslné výroby · Vybudování nové víceúčelové sportovní haly · Výstavba horolezecké stěny · Získávání zahraničních investorů · Čerpání finančních prostředků z Evropské unie pro nově realizované projekty · Státní podpora drobných zemědělců · Zvýšení atraktivnosti vodních toků a ploch pro vodní sporty a rybaření · Tvorba mezí, remízků a tůní pro zachycení vody v krajině · Zlepšování propagace obcí (zejména prostřednictvím internetových stránek obcí), účast na veletrzích cestovního ruchu · Zvyšování spolupráce s jinými městy či regiony v oblasti cestovního ruchu · Vytváření produktů cestovního ruchu (souhrnných balíčků služeb vhodně propojujících ubytování, stravování, dopravu a další doprovodné služby) pro všechny skupiny turistů · Tvorba dalších turistických alternativ pro případ nepřízně počasí (např. nedostatek sněhu v zimním období) · Zlepšování kvality místních komunikací. · Tvorba nových turistických tras, naučných stezek, cyklotras, singletracků, lyžařských běžeckých tras, hipostezek atd. · Podpora venkovské turistiky 	<p style="text-align: center;">HROZBY (Threats)</p> <ul style="list-style-type: none"> · Vysoké turistické zatížení vedoucí k narušování krajinného rázu a ničení přírodních biotopů živočichů · Zvyšování záboru zemědělské půdy · Znečištění ovzduší automobilovou dopravou · Narušování života místních obyvatel · Zhoršení životní úrovně určitých skupin obyvatelstva · Snižující se počet lidí, kteří mají ve městě přihlášené trvalé bydliště · Ubývající spoje ve veřejné dopravě · Nedostatek peněžních prostředků pro provoz subjektů podporujících cestovní ruch
---------------	---	---

Příloha 10 Mapa zájmového území (mapy.cz)

Příloha 11 Horácké muzeum v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 12 Rodný dům Karla Němce v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 13 Socha Františka Palackého v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 14 Píseň hor v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 15 Dům rodiny Brady v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 16 Arboretum v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 17 Rodný dům Vincence Makovského v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 18 Výzdoba sloupu na domě čp. 9 v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 19 Hotel Panský dům v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 20 Novoměstský zámek (vlastní archiv, 2017)

Příloha 21 Reliéf "Blíží se konec mého utrpení" v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 22 Nehmatatelná postava v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 23 Evangelický kostel v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 24 Busta Jana Amose Komenského v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 25 Mistr Jan Hus v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 26 Pomník padlým vojínům v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 27 Sloup se sochou sv. Anny v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 28 Busta T. G. Masaryka v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 29 Rodný dům Jana Štursy v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

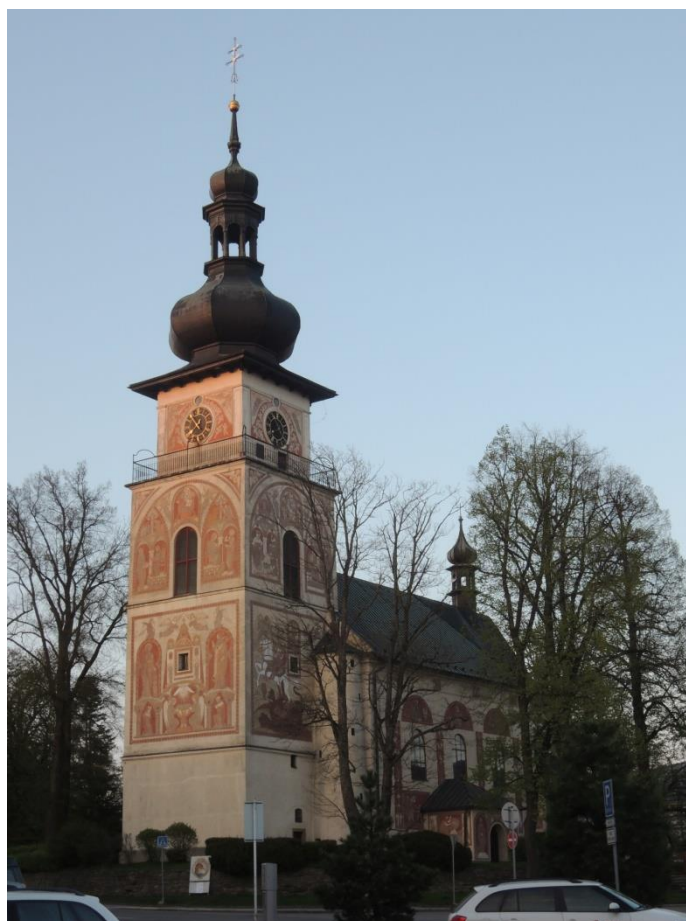
Příloha 30 Socha Raněný od Jana Štursy v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 31 Dům č. 119 a reliéf Salvátora mundi v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 32 Katolický kostel v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 33 Římskokatolický farní úřad v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 34 Vratislav z Pernštejna v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

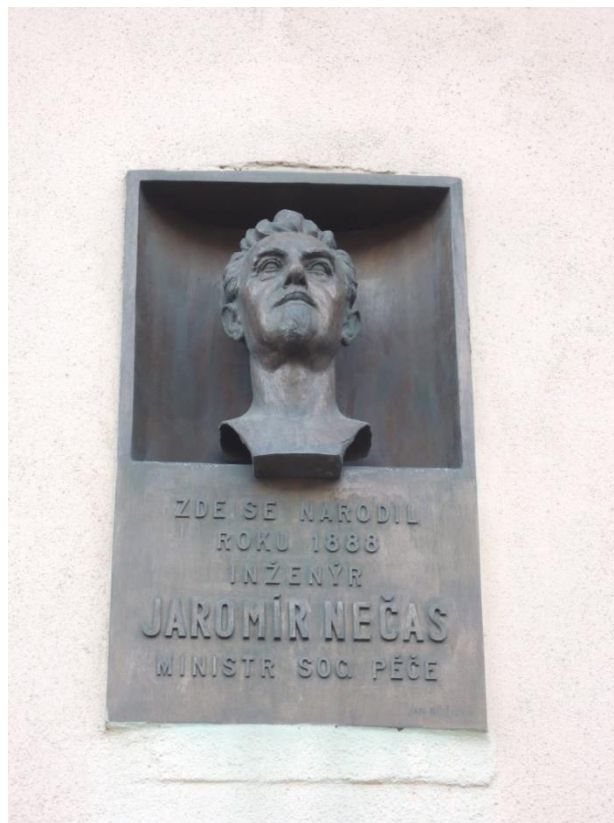
Příloha 35 Pamětní deska Prof. Josefa Veselky, Dr.h.c. na domě čp. 21 v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 36 Pamětní deska Františka Seidla na domě čp. 22 v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 37 Pamětní deska Jaromíra Nečase na domě čp. 31 v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 38 Kaple u Jáníčka v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 39 Park na Vratislavově náměstí v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 40 Rozcestník turistických značek v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 41 Monumentální objekt sochaře Antonína Kašpara v parku na Vratislavově náměstí v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 42 Monumentální objekty sochaře Antonína Kašpara v parku na Vratislavově náměstí v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 43 Tři Kříže (Kalvárie) na kopci Kaplisko v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 44 Ukazatel k naučné stezce Tři kříže v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 45 Rybník Trnka v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 46 Rybník Křivka v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 47 Rybník Němec v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 48 Kazimírův rybník v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 49 Černý rybník v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 50 Cihelský rybník a park Koruna v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 51 Klečkovský rybník v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 52 Koupaliště v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 53 Penzion Vrchovina v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 54 Ski hotel v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 55 Areál Vysočina Arény v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

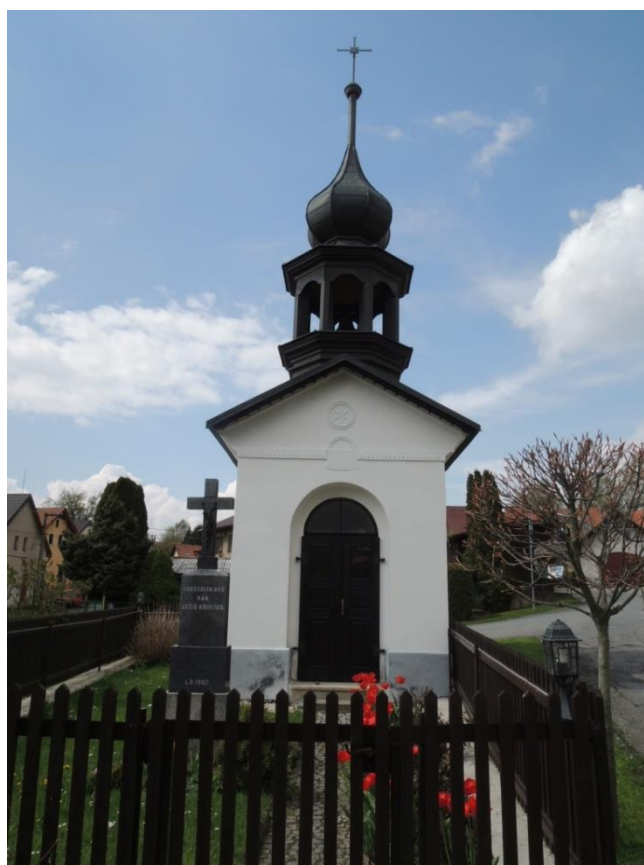
Příloha 56 Harusův kopec v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 57 Skokanský můstek na kopci Šibenice v Novém Městě na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 58 Kaple na návsi v Petrovicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 59 Bývalý mlýn čp. 16 v Petrovicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 60 Kříž při silnici do Slavkovic v Petrovicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 61 Poutní kostel Božího milosrdenství a sv. Faustyny ve Slavkovicích
(vlastní archiv, 2017)

Příloha 62 Křížová cesta u poutního kostela Božího milosrdenství a sv. Faustyny
ve Slavkovicích (vlastní archiv, 2017)

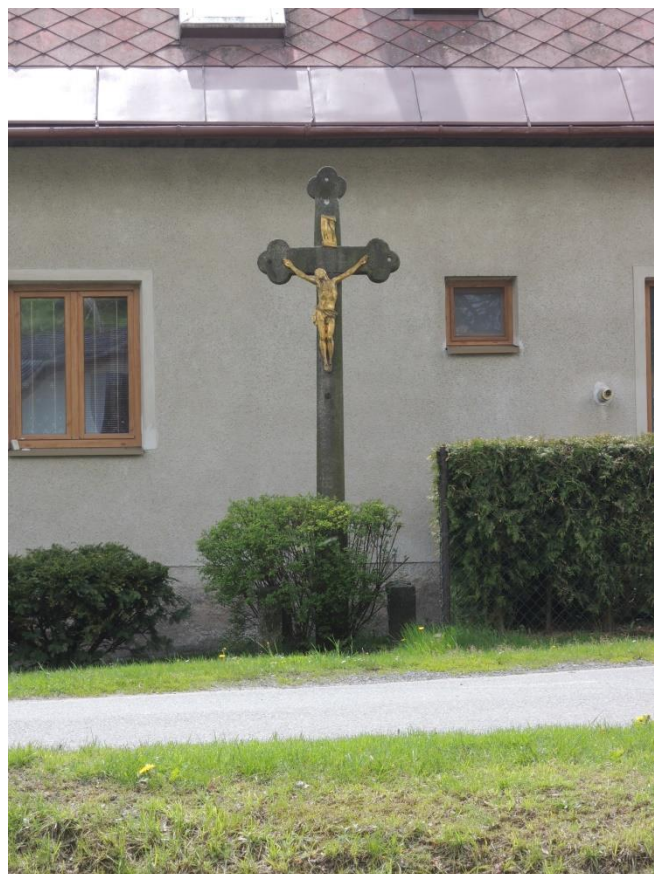
Příloha 63 Hasičská zbrojnice se zvonicí ve Slavkovicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 64 Pomník obětem 1. světové války ve Slavkovicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 65 Kříž ve Slavkovicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 66 Kříž v blízkosti Slavkovic (vlastní archiv, 2017)

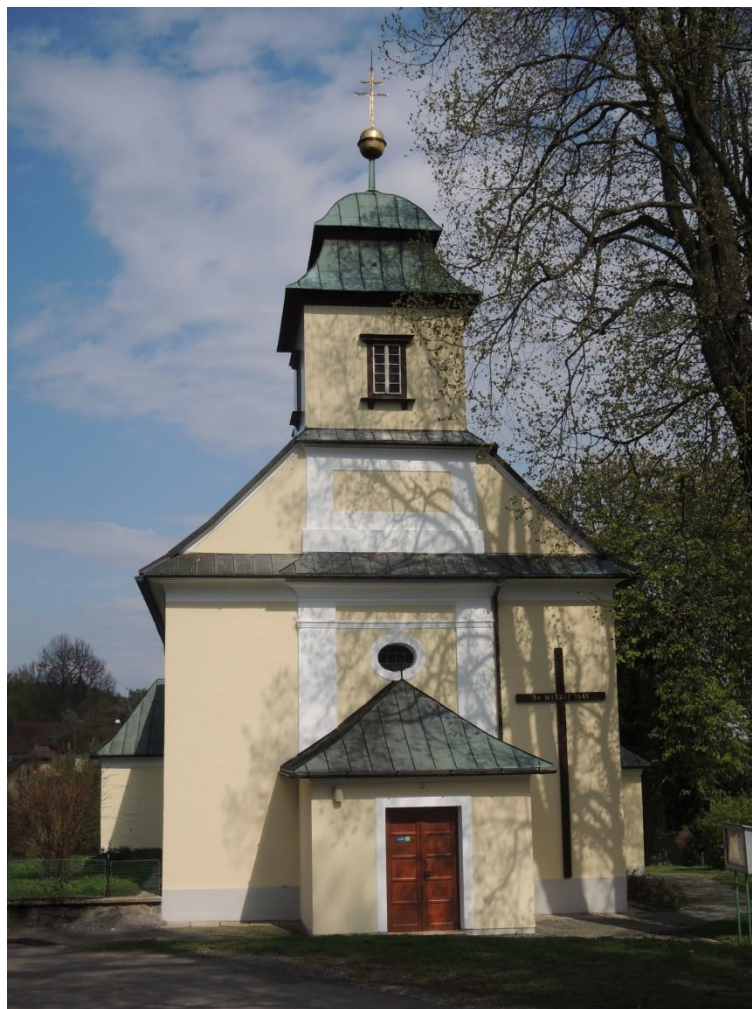
Příloha 69 Alej vedoucí ke dvoru Cinzendorf v Olešné (vlastní archiv, 2017)

Příloha 70 Dvůr Cinzendorf v Olešné (vlastní archiv, 2017)

Příloha 71 Kostel sv. Maří Magdaleny v Olešné (vlastní archiv, 2017)

Příloha 72 Kamenný most se sochami v Olešné (vlastní archiv, 2017)

Příloha 73 Černý kříž u rozcestí na Křídla a Olešnou (vlastní archiv, 2017)

Příloha 74 Památná lípa v Olešné (vlastní archiv, 2017)

Příloha 75 Kaple na návsi v Jiřkovicích (vlastní archiv, 2017)

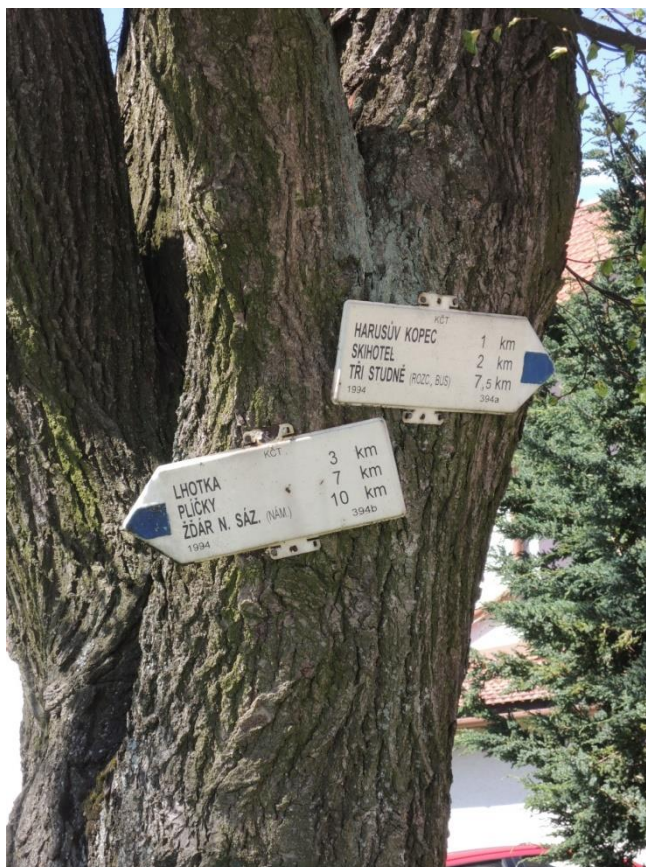
Příloha 76 Kříž s pamětní deskou obětem 1. světové války v Jiřkovicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 77 Pomník obětem 2. světové války v Jiříkovicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 78 Rozcestník turistických značek v Jiříkovicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 79 Hotel Rokytno v Rokytnu (vlastní archiv, 2017)

Příloha 80 Hasičská zbrojnice se zvonící v Rokytnu (vlastní archiv, 2017)

Příloha 81 Dům čp. 5 v Rokytne (vlastní archiv, 2017)

Příloha 82 Kaple s hasičskou zbrojnicí ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 83 Kříž u kaple ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 84 Turistická chata Studnice ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 85 Penzion Studnice ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 86 Pamětní deska Cyrila Musila a Jana Evangelisty Nečase na domě čp. 21 ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 87 Dům čp. 5 ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 88 Rozcestník turistických stezek ve Studnicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 89 Maršovská rychta v Maršovicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 90 Kaple na návsi v Maršovicích (vlastní archiv, 2017)

Příloha 91 Kříž pod Pohledcem u silnice do Nového Města na Moravě (vlastní archiv, 2017)

Příloha 92 Základní škola v Pohledci (vlastní archiv, 2017)

Příloha 93 Dům čp. 40 v Pohledci (vlastní archiv, 2017)

Příloha 94 Zvonice na návsi v Pohledci (vlastní archiv, 2017)

Příloha 95 Pasecká skála (vlastní archiv, 2017)

Příloha 96 Vávrova skalka (vlastní archiv, 2017)

Příloha 97 Pohledecká skála (vlastní archiv, 2017)

